

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Bestuurlijke inleiding	4
Leeswijzer	12
Programma 1 Bestuur en veiligheid	12
1.1 Bestuur	13
1.2 Veiligheid.....	18
Programma 2 Ruimtelijk domein	21
2.1 Openbare ruimte en verkeer.....	22
2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	25
2.3 Afval, riolering en begraven	30
Programma 3 Maatschappelijk domein.....	34
3.1 Sport en recreatie	36
3.2 Cultuur	38
3.3 Onderwijs	41
3.4 Economie.....	41
Programma 4 Sociaal domein	46
4.1 Preventie	47
4.2 Basishulp	51
4.3 Individuele hulp.....	54
Middelen.....	59
Overhead.....	59
Algemene dekkingsmiddelen	61
Paragrafen	64
Paragraaf A Lokale heffingen	64
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing	71
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen	79
Paragraaf D Financiering	87
Paragraaf E Bedrijfsvoering.....	90
Paragraaf F Verbonden partijen.....	94
Paragraaf G Grondbeleid.....	101
Paragraaf H Subsidies.....	105

Financiële begroting	109
Uitgangspunten.....	109
Budgetautorisatie baten en lasten.....	111
Meerjarenperspectief	112
Aanmerkelijke verschillen	115
Investerings	122
Nieuw beleid	123
Reserves en voorzieningen	124
Incidenteel / structureel	127
Financiering.....	129
EMU-saldo en balansprognose	129

Bestuurlijke inleiding

Financiële inleiding op de begroting 2023-2026

Onzekere tijden op het wereldtoneel

De voorbereiding van de eerste begroting van deze nieuwe bestuursperiode heeft in onzekere tijden plaatsgevonden. In de (beleidsarme) Kadernota 2023 was nog geen rekening gehouden met de effecten van de oorlog in Oekraïne.

Sindsdien is nog duidelijker geworden dat de geopolitieke ontwikkelingen van grote invloed zijn op de samenleving, niet in de laatste plaats door de financiële gevolgen. De ontwikkeling van energieprijzen leidt tot ongekende hoge tarieven voor gas en elektra die bovendien doorwerken in vrijwel alle prijzen. Dit brengt veel huishoudens in de problemen en heeft ook effecten voor de gemeentelijke financiën.

Bij het opstellen en vaststellen van de begroting 2023 verkeren we dan ook in grote onzekerheid over de houdbaarheid van de indexeringen die we in de cijfers hebben opgenomen. Veel hangt af van de ontwikkelingen op het wereldtoneel.

Onzekerheid over de rijksmiddelen...

Onzekerheid is ook een aanhoudende factor als het gaat om de rijksmiddelen waar wij in de toekomst op mogen rekenen. De septembercirculaire gaat nog uit van inflatiecijfers uit het voorjaar. Hiermee is de compensatie voor loon- en prijsontwikkeling nog niet duidelijk. De structurele compensatie voor uitvoering van de Jeugdwet beperkt zich nog tot 2023, waarbij we toestemming hebben om voor de jaren erna een raming op te nemen.

...met nog steeds een dreigend 'ravijn' in 2026...

En als voornaamste onzekerheid is nog steeds sprake van een grote terugval in de omvang van het gemeentefonds vanaf 2026. Over de gewijzigde financieringssysteem voor decentrale overheden die dan in moet gaan is nog nagenoeg niets bekend.

...maar tóch een sluitende begroting 2023 met beperkt nieuw beleid en een structureel evenwicht

In deze situatie is de begroting 2023 met de meerjarenraming voor 2024-2026 opgesteld. Rekening houdend met de bestaande onzekerheden, via stelposten, risico's en extra indexeringen, hebben wij een begroting opgesteld met een beperkte hoeveelheid nieuw beleid.

In deze begroting kijken we vooruit, zonder onze ogen te sluiten voor de problematiek van vandaag. Het resultaat is een sluitende begroting 2023 met structureel evenwicht.

En met een beperkte ontwikkeling in de lokale lastendruk

De ontwikkeling van lokale heffingen is in deze begroting beperkt tot een lager niveau dan de indexering. Voor riool- en afvalstoffenheffing houden wij vast aan 100% kostendekking. In beide exploitaties zijn wij erin geslaagd de lasten op onderdelen te verlagen, zodat slechts een beperkte stijging nodig is voor volledige kostendekking.

De dekkingsgraad van de begraafrechten loopt op van 80% naar 85%. Alle overige leges en heffingen verhogen wij met 4%. Dat laatste percentage hanteren wij ook voor de onroerende zaakbelasting. Het effect van deze stijgingen op de begrotingsuitkomst is gering. In 2025 en 2026 is ten opzichte van de Kadernota zelfs sprake van een negatief effect.

Begroting 2023	Begroting 2023	Meerjarenraming		
		2024	2025	2026
Totaal kadernota (excl. Nieuw beleid)	524	2.335	3.454	- 1.876
Wijzigingen en ontwikkelingen na kadernota	- 637	- 1.061	- 1.812	- 2.038
Septembercirculaire gemeentefonds	1.645	1.735	1.720	3.209
Structureel effect extra jeugdmiddelen		584	- 312	- 365
Loon- en prijsontwikkeling	- 849	- 762	- 694	- 913
Ontwikkeling lokale heffingen	26	38	- 60	- 141
Totaal saldo bestaand beleid	709	2.869	2.297	- 2.124
Nieuw beleid en intensiveringen	698	1.253	1.178	1.213
Saldo begroting 2023-2026	11	1.616	1.118	- 3.337
Saldo incidentele lasten en baten	985	1.143	1.105	1.022
Structurele begrotingsruimte	996	2.759	2.223	- 2.315

Ambities en opgaven voor 2023 en verder

Na ons aantreden zijn wij in gesprek gegaan met de directie en de ambtelijke organisatie over de beleidsthema's die in het bestuursakkoord extra aandacht hebben gekregen. Belangrijke vraag daarbij was hoe we die thema's kunnen vertalen in concrete ambities voor 2023 en volgende jaren. Ook hebben wij besproken voor welke delen van de gemeente wij een specifieke aanpak willen ontwikkelen.

Meer indringend hebben wij gesproken over de onderliggende waarden en denkbeelden waarop wij onze ambities baseren. Zijn deze waarden en denkbeelden wezenlijk anders dan

in eerdere bestuursperioden? Moet de ambtelijke organisatie ander gedrag gaan vertonen om onze ambities waar te maken? Moeten er procedures en/of regels veranderd worden?

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat wij deze gesprekken – bijvoorbeeld over de wijze waarop wij participatie leidend willen maken – nog niet hebben kunnen afronden. Daar komen wij dan ook later graag bij u op terug. In onze eerste begroting, voor het jaar 2023, willen we echter wel al een aantal nieuwe accenten plaatsen.

Bij het bepalen van die accenten hebben wij ons laten leiden door de ambities en onderliggende waarden uit het bestuursakkoord 'Samen verschillend'. Wij zijn benieuwd in hoeverre alle fracties uit uw raad zich in deze ambities en waarden herkennen.

Klimaatneutraal en gezond (in 2050)

Wij willen graag de gezondste gemeente van Nederland worden. Wij werken dat beleidsmatig uit in het Actieprogramma Volksgezondheid en in de Sportvisie. Eerder heeft uw raad al uitgesproken dat onze gemeente in 2050 klimaatneutraal moet zijn.

Beide ambities zijn wat ons betreft leidend voor de verdere integrale ontwikkeling van onze gemeente. Een ontwikkeling waarover we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie in gesprek willen gaan en die uiteindelijk in 2024 moet leiden tot de Krimpense Omgevingsvisie.

Samen denken en praten over hoe onze gemeente er in 2050 uit moet zien en dat vastleggen in een nieuwe visie, vinden wij erg belangrijk. Nog veel belangrijker vinden wij het samen werken aan de toekomst van Krimpen aan den IJssel.

Andere grote opgaven

Naast onze hoofdambities die we als leidraad willen hanteren voor een integrale visie op onze gemeente, zien wij voor de kortere termijn nog een aantal andere, mogelijk grote, opgaven.

Bestaanszekerheid

Om een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving en om te werken aan ontwikkeling is bestaanszekerheid essentieel. Bestaanszekerheid is niet alleen de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen. Ook zekerheid om betaalbaar te wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven zijn noodzakelijke voorwaarden om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving.

We zien dat niet alleen mensen met een minimum inkomen maar ook mensen met een hoger inkomen vaker in de problemen komen. Onzekere inkomsten, stijgende vaste lasten en te weinig financiële buffers maken het voor hen lastig om rond te komen. Maar ook complexe toeslagen en een flexibele arbeidsmarkt maken dat huishoudens in de financiële problemen komen.

We zijn en blijven samen met de ambtelijke organisatie alert bij het signaleren van situaties waar inwoners in de knel komen en kijken of en op welke manier we als gemeente – in aanvulling op de maatregelen van het Rijk – een nuttige bijdrage kunnen leveren aan een oplossing. Hierbij hebben we aandacht hebben voor de directe problematiek die is ontstaan en kijken hoe we hierbij kunnen ondersteunen met hulp bij budgettering, schuldbemiddeling of sanering.

Daarnaast kijken we hoe we kunnen ondersteunen met structurele maatregelen die er voor zorgen dat de kosten structureel zullen dalen. Denk hierbij aan verduurzamingsmaatregelen die het energieverbruik kunnen terugbrengen.

Binnenkort presenteren wij de aanpak waarmee wij invulling willen geven aan het amendement ‘bestemmingsreserve energiearmoede’. In die aanpak nemen wij maatregelen op waarmee we huishoudens met een smalle beurs in woningen met een laag energielabel willen helpen om hun energiebehoefte terug te brengen. Maar wij willen de bestemmingsreserve ook benutten om het Actieprogramma armoede en schulden aan te vullen met nieuwe maatregelen die passen bij deze moeilijke tijden.

Veerkrachtige wijken

Wij constateren een landelijke trend waarbij kwetsbare en/of minder zelfredzame bewoners steeds vaker zelfstandig in sociale huurwoningen gaan wonen. Ook in onze gemeente is die trend zichtbaar in sommige wooncomplexen en -buurten. Zo’n verandering in de inwonerssamenstelling kán gepaard gaan met een afname van gevoelens van verbondenheid, toename van (woon)overlast, een afname van de (sociale) veiligheid en een afname van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Wij willen nadrukkelijk voorkomen dat Krimpense complexen en buurten op deze manier ‘afglijden’. Daarom werken wij in deze bestuursperiode toe naar een gerichte aanpak waarbij vanuit de verschillende ambtelijke domeinen en bestuurlijke portefeuilles gecoördineerd de samenwerking met onze partners zal worden vorm gegeven. In die aanpak zullen sociale cohesie in en ‘samenkracht’ van wooncomplexen en -buurten centraal staan.

Toekomstbestendige (maatschappelijke) voorzieningen

Wij willen – óók in de toekomst – ruimte behouden en creëren voor een aantrekkelijk en passend aanbod op het gebied van wonen, werken en (maatschappelijke) voorzieningen. Dat doen we nadrukkelijk door daarover het gesprek met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan te gaan. De ruimtelijke vertaling daarvan is van belang in het proces van de Omgevingsvisie.

Hart van Krimpen

Tenslotte willen wij werken aan een ‘Hart van Krimpen aan den IJssel’. In ruimtelijke zin zien we dat bij voorkeur op en rond het Raadhuisplein gebeuren. Daarbij sluiten we in de eerste plaats aan bij de herontwikkeling van Centrum-Zuid en de beoogde kwaliteitsverbetering van

de Crimpenhof.

Daarnaast willen wij nadrukkelijk onderzoeken welke rol de voormalige Rabobank kan spelen in onze ambitie om van het Raadhuisplein dé plek in Krimpen aan den IJssel te maken om elkaar te ontmoeten, te eten en drinken, uit te gaan en van cultuur te genieten. Wij onderzoeken daarom welke functies uit de Tuyter naar de Rabobank verplaatst zouden kunnen worden. Daarbij betrekken we ook de nog openstaande vraag wat de 'beste' exploitatievorm voor de (nieuwe) Tuyter zou kunnen worden.

Onder deze ambities en opgaven liggen 'waarden'

Het bestuursakkoord heeft als titel 'Samen verschillend'. Als college willen wij het 'samen' vooral tot uitdrukking laten komen in een aantal waarden. Uw raad mag ons als college bij het werken aan onze ambities en opgaven aanspreken op:

- het volwaardig mee laten doen van alle inwoners, mét of zónder beperking (inclusie)
- er zijn voor kwetsbare bewoners die het zonder onze (financiële) ondersteuning niet redden
- samen denken, samen doen
- zien en gezien worden
- respect voor elkaar
- oog voor de historie van Krimpen aan den IJssel

Andere belangrijke thema's

In de begroting gaan wij per domein natuurlijk in op álle onderscheiden thema's. De komende vier jaar focussen wij echter nadrukkelijk op de volgende zes thema's:

1. Wonen (Ruimtelijk Domein)
2. Openbare ruimte en verkeer (Ruimtelijk Domein)
3. Sporten en bewegen (Maatschappelijk Domein)
4. Cultuur en evenementen (Maatschappelijk Domein)
5. Economie (Maatschappelijk Domein)
6. Veiligheid (Domein Bestuur en Veiligheid)

Voor de goede orde merken wij daarbij op dat de speerpunten binnen deze thema's een bijdrage moeten leveren aan één of meer van de ambities en integrale opgaven. Of anders gezegd: bij de keuze van al onze speerpunten en investeringen laten wij ons leiden door die ambities en opgaven.

Wonen (volkshuisvesting)

De basis voor de komende vier blijft de Woonvisie die in de vorige bestuursperiode is vastgesteld. In aanvulling op de Woonvisie is voor het onderwerp 'wonen met zorg' een Woonzorgvisie in voorbereiding die wij nog dit jaar ter besluitvorming aan uw raad zullen voorleggen. Volgend jaar zullen wij nader onderzoeken hoe senioren in onze gemeente kunnen worden geholpen bij hun verhuiscwensen.

Ter uitvoering van de Woonvisie zullen er regelmatig zaken nader moeten worden uitgezocht door een extern bureau. In het Uitvoeringsprogramma van de Woonvisie staan

concrete actiepunten die opname van een wonen-onderzoeksbudget in de begroting 2023 en ook structureel in de jaren daarna vergen.

Openbare ruimte en verkeer

Op het gebied van verkeer zetten wij in op het vergroten van de verkeersveiligheid. Daarbij zijn twee principes leidend: we promoten de fiets en vertrekken vanuit het idee dat de auto te gast is. Wij gaan daarom allereerst verder met de verdere voorbereidingen voor de kruising Aalberslaan-Koekoekstraat, de alternatieve fietsroute Ouverturelaan en de T-kruising Middenwetering-Groenendaal.

Verder willen wij de Omloopstoep gaan aanpakken. Recent is de Sportsingel en omgeving van de Korf opgehoogd. Binnen project KIIK wordt een deel van de IJsseldijk aangepast. De Omloopstoep (het tussenliggende deel) valt buiten beide projecten, maar het is logisch om dit nu in deze 'stroom' mee te nemen.

De kwaliteit van de openbare ruimte, en dan met name het groen, staat onder druk. Wij bereiden een kwaliteitsslag voor die wij in 2024 tot uitvoering willen laten komen.

In 2023 start de planuitwerking van de voorkeursvariant die wij in 2023 voor de lange termijn aanpak van de Algeracorridor zullen bepalen. Het gaat daarbij in belangrijke mate om een aanpak die de maatregelen die wij in 2021 en 2022 in het project De Grote Kruising hebben getroffen, maximaal laten 'renderen'. In een eerdere bestuursperiode hebben wij geconstateerd dat dan vooral knelpunten op Capels grondgebied (Capelseplein) moeten worden aangepakt.

En verder zijn wij nieuwsgierig naar de haalbaarheid van een nieuwe langzaam verkeer verbinding tussen Capelle en Krimpen aan den IJssel. Wij denken dat realisatie van zo'n verbinding tot een interessante dynamiek tussen Capelle en Krimpen aan den IJssel kan leiden.

Sporten en bewegen

Sporten en bewegen spelen een belangrijke rol in onze ambitie om de gezondste gemeente van Nederland te worden. Voor ons staat in ieder geval voorop dat wij (sport)beleid in nauwe samenspraak met het 'veld' ontwikkelen.

Zelf willen wij daarbij pleiten voor uitbreiding van de mogelijkheden om in de openbare ruimte te sporten en bewegen. Ook zijn er meer middelen nodig om sport- en beweegdeelname te stimuleren. Al met al stellen wij voor om het budget voor sporten en bewegen vanaf 2023 structureel te verhogen.

Dat doen we vooruitlopend op onze evaluatie van het proces van totstandkoming en de inhoud van de Sportnota zoals het vorige college dat aan uw raad heeft aangeboden. Daarna zullen wij begin 2023 met een nieuw of aangepast voorstel komen.

Tenslotte willen wij energiek het al in de vorige bestuursperiode ingeslagen pad van vernieuwing van de sportaccommodaties vervolgen. Het zwembad krijgt daarbij onze bijzondere aandacht. In aanvulling op de besluitvorming van vorig jaar kan het nodig zijn om in de huidige exploitatieperiode van Optisport extra in vernieuwing en/of verduurzaming van het zwembad te investeren.

Ook ronden we de gesprekken met DCV en MHCK af over de vernieuwing van hun sportcomplexen. Wij verwachten daar in de volgende Kadernota op terug te kunnen komen.

Cultuur en evenementen

Ook cultuur en evenementen spelen een belangrijke rol in ons streven om 'samen verschillend' te zijn. De basis voor het evenementenbeleid blijft de Evenementenvisie zoals die in de vorige bestuursperiode is vastgesteld.

In de tweede helft van 2023 starten wij met de voorbereidingen voor een nieuwe Cultuurnota die wij in 2024 ter vaststelling aan uw raad willen voorleggen. In het proces dat tot een nieuwe Cultuurnota moet leiden, betrekken wij ook de vraag of een Erfgoedverordening een bijdrage kan leveren aan het behoud en de waardering van de rijke cultuurhistorie van onze gemeente.

Na de verbouwing voldoet de Tuyter prima als multifunctionele accommodatie voor een scala van (culturele) gebruikers. Toch zijn er meerdere redenen om na te denken over de huisvesting van de belangrijkste culturele functies in onze gemeente:

- het gevoel dat het nog (steeds) niet is gelukt om van de Tuyter op de huidige locatie het 'Hart van Krimpen' te maken;
- het gevoel dat de huidige exploitatievorm een belemmering is om van de Tuyter het 'Hart van Krimpen' te maken;
- het beschikbaar komen van het RABO-deel van ons raadhuis;
- de wens van de (coöperatie) Crimpenhof om van het Raadhuisplein het 'Hart van Krimpen' te maken;
- de Centrumvisie waarin de ambitie is opgenomen om Tuyter (en markt) naar het Raadhuisplein te verhuizen.

Inmiddels is het denkproces daarover op gang gebracht in de informatieve commissie van 1 september jongstleden. In 2023 rapporteren wij uw raad over de uitkomst van een aantal onderzoeken, zodat wij het gesprek kunnen aangaan over de toekomst van de Tuyter.

Wij hebben de ambitie om van het Raadhuisplein dé plek in Krimpen aan den IJssel te maken om elkaar te ontmoeten, te eten en drinken, uit te gaan en van cultuur te genieten.

Economie

De pijlers van ons economisch beleid worden het verbeteren en deels vernieuwen van onze detailhandels- en horecastructuur en de verdere ontwikkeling van de Stormpolder tot 'centrum van de (maritieme) maakindustrie'. Daar geven wij invulling aan door de herontwikkeling van het EMK-terrein tot de nieuwe vestigingslocatie 'Stormpolderdijk'.

Na vaststelling van de detailhandels- en horecavisie gaan we aan de slag met de kwalitatieve verbetering van Olm en Crimpenhof. Voor Brink, Parkzoom en Stad en Landschap denken we na over een toekomst zonder winkels.

Veiligheid

In de vorige bestuursperiode is gestart met het evalueren en vernieuwen van het integraal veiligheidsbeleid. Wij willen daarvoor nu al de volgende 'piketpalen' slaan:

- om potentieel overlast gevende situaties te voorkomen ontwikkelen wij een preventieve én repressieve aanpak;
- voor 'woonoverlast' ontwikkelen wij samen met de andere stakeholders een gezamenlijke visie en een sluitende aanpak;
- bij veelvuldige overlast treden wij slagvaardig op.

Veelal is er bij overlast sprake van twee invalshoeken: zorg (preventie) en veiligheid (repressie). Met ingang van 2023 versterken wij daarom de samenwerking tussen zorg en veiligheid. Hiermee verwachten wij effectievere resultaten te kunnen boeken. Concreet introduceren we een meldpunt voor zorg en veiligheid waarmee we laagdrempelig signalen kunnen opvangen en doorzetten naar het professionele veld.

Voor de aanpak van woonoverlast hebben wij inmiddels een coördinator aangesteld. Zij heeft inmiddels een integrale aanpak van woonoverlast vormgegeven die nu in uitvoering is.

Verder zijn wij van mening dat BOA's een noodzakelijke aanvulling op de basispolitiezorg zijn. Tenslotte waarborgen en – waar nodig – verbeteren wij de bereikbaarheid van onze gemeente voor de hulpdiensten.

Tenslotte: het 'Toekomstfonds Krimpen aan den IJssel'

Om maximaal invulling te kunnen geven aan het 'samen denken samen doen' dat wij voorstaan, zullen wij uw raad begin 2023 voorstellen om een 'Toekomstfonds' te vormen. Een eerste storting in dit fonds kan plaatsvinden vanuit het verwachte jaarrekeningresultaat (na de begrotingswijziging van september geraamd op € 4,2 miljoen).

Wij stellen ons voor dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties een financiële impuls kunnen vragen voor initiatieven die een bijdrage leveren aan een toekomstbestendig Krimpen aan den IJssel en een mooie toekomst voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij is het wél belangrijk dat initiatiefnemers ook zelf een grote bijdrage leveren aan het uitwerken en uitvoeren van het initiatief.

Graag vernemen wij van uw raad of u zich in het idee en de eerste opzet van zo'n Toekomstfonds kunt vinden. Wij denken dat zo'n fonds inwoners en maatschappelijke organisatie kan stimuleren om actief mee te denken over en een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie en leefbaarheid in onze gemeente.

Ook vernemen we graag hoe we het beoordelen van de initiatieven en het toekennen van de

financiële bijdragen zouden kunnen organiseren. Wij denken aan een soort 'maatschappelijke raad' waarin vertegenwoordigers van het Krimpense bedrijfsleven en de in Krimpen actieve maatschappelijke organisaties plaats nemen. Deze raad zou als adviseur van het gemeentebestuur kunnen optreden, maar wellicht zou uw raad zich er ook in kunnen vinden dat deze raad zélf de financiële bijdragen toekent?

Leeswijzer

Leeswijzer begroting 2023

De begroting 2023 ziet er om twee redenen anders uit dan voorgaande begrotingen. Ten eerste is dit de eerste begroting die wordt gepubliceerd via een website (krimpenaandenijssel.begrotingsapp.nl) en daarnaast is de programmairdeling gewijzigd op basis van het raadsbesluit van 23 juni 2022.

De begroting bevat via de begrotingsapp dezelfde onderdelen; de bestuurlijke inleiding, het programmaplan, de paragrafen en de financiële begroting. In de bestuurlijke inleiding wordt de hoofdlijn van de begroting uiteengezet en het 'verhaal' verteld. Ook bevat de inleiding een korte uiteenzetting over de financiële positie.

Met ingang van deze begroting is sprake van vier programma's, onderverdeeld in beleidsthema's. De opbouw van de programma's is enigszins veranderd, waardoor meer nadruk ligt op de concrete speerpunten. Per programma zijn de indicatoren opgenomen, waarover de raad eveneens op 23 juni 2022 een besluit heeft genomen. Een apart onderdeel van het programma is Middelen, waarin onder meer de algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programma's op specifieke onderdelen. Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren.

Het laatste onderdeel van de stukken is de Financiële begroting waarin vooral tabellen te vinden zijn. Conform besluit van de raad vindt autorisatie vanaf de begroting 2023 plaats op beleidsthema, voor lasten en baten apart. In de financiële begroting is een tabel opgenomen met de te autoriseren bedragen. Tevens is daar een tabel te vinden met de investeringen waarvoor autorisatie wordt gevraagd. Nieuw beleid en intensiveringen zijn per programma opgenomen, maar in de financiële begroting is ook een totaaloverzicht te vinden.

Evenals in voorgaande jaren verschijnt ook van de begroting 2023 weer een grafische versie die in een oogopslag laat zien waar wij het komende jaar geld aan besteden.

Alle gepresenteerde bedragen in de tabellen zijn keer € 1.000.

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Hoofdambitie

In deze tijd van meerdere crises ligt het gevaar van polarisatie in de samenleving op de loer. Het gemeentebestuur wil daartegen een dam opwerpen. Wij zoeken naar wat

verbindt. Wij bouwen aan vertrouwen zowel tussen groepen onderling als ten opzichte van de overheid.

Dan doen we door de samenleving open tegemoet te treden, echt te luisteren naar wat mensen bezighoudt en naar wat zij van hun gemeente verwachten. En ook helder uit te leggen als we soms niet aan wensen tegemoet kunnen komen. Met oog voor de grote diversiteit in onze gemeente, die we respecteren en waarvoor alle ruimte is, hebben we ook hart voor die ene gemeenschap: onze mooie gemeente, die het verdient gekoesterd te worden!

Krimpen aan den IJssel is een krachtige partner in de regio, waar we 'ophalen' wat voor onze gemeente belangrijk is, waar we 'brengen' wat de regio dient, maar waarin we ook verantwoordelijkheid nemen voor de gemeente overstijgende opgaven waarvoor we ons zien geplaatst. Samenwerken gebeurt niet alleen in bestuurlijke verbanden, maar ook met de inwoners zelf. Er zit veel kracht en passie in de samenleving die we niet in de weg zitten, maar juist tot bloei willen brengen.

Hoewel het langzaam onder druk komt te staan, is Krimpen aan den IJssel nog steeds een veilige gemeente. Wij willen dit zo houden. 'Krimpen schoon, heel en veilig', dat is in de kern de ambitie waarvoor we ons sterk maken.

Krimpen aan den IJssel neemt haar verantwoordelijkheid in het immigratiebeleid. Dat doen we betrokken maar kritisch. We leveren een bijdrage aan crisishulpverlening, we bieden huisvesting aan Oekraïense ontheemden en we voldoen aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Maar we doen dit wel in balans met de bijdrage die andere overheden leveren.

1.1 Bestuur

Bestuur

In dagelijkse bestuurspraktijk heeft digitalisering een hoge vlucht genomen. Dat betreft zowel de wijze van vergaderen en de documentatie daarvan, als de communicatie tussen gemeente en inwoners. Nieuwe wetgeving stuwt dit proces gestaag voort.

Parallel hieraan is er de beweging van openheid: de gemeente moet transparant zijn in hoe zij bestuurt, toegankelijk zijn voor haar inwoners en kenbaar zijn in haar functioneren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Digitale archivering raadsvergaderingen

Wat is er aan de hand

Momenteel kunnen de zogenoemde videotulen van de gemeenteraad –het geheel van video, geluid, raadsstukken, sprekersmarkeringen van een vergadering- niet worden opgeslagen op een wijze die geschikt is door duurzame archivering. De informatie bevindt zich enkel bij softwareleverancier Notubiz, en kan niet worden overgebracht naar een toekomstig e-depot van het Streekarchief.

Wat willen we bereiken

Met de aanschaf van een specifieke module in Notubiz (het digitale informatiesysteem van raad en college) kunnen vergaderingen worden beschermd tegen bewerking –bevroren- en vervolgens gereed worden gemaakt voor overbrenging naar de archiefbewaarplaats.

Daarmee wordt bereikt dat de informatie van de gemeenteraad veilig en correct wordt bewaard.

Speerpunten

Videotulen beschermd en digitaal archiveren

Omschrijving (toelichting)

Met de aanschaf van de module Record Management bij Notubiz gaan we videotulen beschermen tegen bewerking en kunnen zij worden overgebracht naar het e-depot.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Implementatie Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Wat is er aan de hand

Begin 2023 zal de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer in werking treden. De wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals bijvoorbeeld aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden.

Wat willen we bereiken

In eerste instantie is het zaak te voldoen aan de eisen die de wet stelt. Echter biedt deze wet ons de mogelijkheden onze digitale dienstverlening verder te verbeteren en stroomlijnen. Hiervoor onderzoeken wij de mogelijkheden voor onze website uit te breiden met een persoonlijk portaal voor onze inwoners.

Speerpunten

Starten uitvoering WMEBV

Omschrijving (toelichting)

We voldoen aan de basisvereisten die de wet aan uitvoering stelt en gebruiken dat als startpunt voor geleidelijke uitbouw

Invoeren persoonlijk internet portaal

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken de mogelijkheden van een persoonlijk internet portaal om onze elektronische dienstverlening te verbeteren en de processen te stroomlijnen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Implementatie Wet open overheid

Wat is er aan de hand

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. De Woo maakt toegang tot publieke informatie expliciet tot een recht van burgers.

De Woo is van kracht met ingang van 1 mei 2022.

Wat willen we bereiken

Wat betreft de Wet open overheid zetten we zoveel mogelijk in op directe toegang tot informatie. Daar past een open bestuursstijl bij en een dienstverlenende houding waar het gaat om het beschikbaar stellen van informatie.

De gemeentelijke digitale informatiehuishouding richten we zo in dat informatie al vooraf beschikbaar is, zodat er niet om gevraagd hoeft te worden.

Speerpunten

Actief informatie openbaar maken

Omschrijving (toelichting)

We voldoen aan de minimale wettelijke eisen van de Woo door in ieder geval informatie te publiceren van 11 informatiecategorieën via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) in de komende vijf jaren

Duurzaam archiveren

Omschrijving (toelichting)

We maken het archief/de archieven duurzaam toegankelijk in de komende 8 jaren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Raadscommunicatie

Wat is er aan de hand

Ter versterking van de rol van de gemeenteraad is het van belang dat wat er zich in de raadzaal afspeelt meer onder de aandacht wordt gebracht bij onze inwoners. Tegelijkertijd bestaat ook de wens om meer inwoners kennis te laten maken met het werk van de raad. Tot op heden is raadscommunicatie een beperkt onderdeel geweest van de ondersteuning van de raad. Het belang en de urgentie van 'eigen' communicatie vanuit het hoogste orgaan van de gemeente, in de balans van macht en tegenmacht, groeit. Om serieus handen en voeten te geven aan communicatie door de gemeenteraad is structurele inzet op raadscommunicatie nodig. Dat vraagt om uitbreiding van de formatie van de raadsgriffie met een raadscommunicatieadviseur en een communicatiebudget.

Wat willen we bereiken

In een raadscommunicatieplan is uitgewerkt welke kansen en concrete mogelijkheden er zijn om de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de raad te vergroten. Een voorstel tot vaststelling van een communicatieplan wordt aan de raad voorgelegd.

Speerpunten

Ontwikkelen van een raadscommunicatieplan

Omschrijving (toelichting)

Het gaat er om de zichtbaarheid van de gemeenteraad te vergroten en de inwoners dichter bij het functioneren van de raad en zijn besluitvorming te betrekken. Met het oog daarop wordt een raadcommunicatie adviseur aangetrokken

Uitdragen belang kindergemeenteraad

Omschrijving (toelichting)

De kindergemeenteraad bewijst zijn nut. De organisatie en het promoten van dit jeugdorgaan wordt enthousiast voortgezet en ondersteund

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Restyling gemeentelijke website en huisstijl

Wat is er aan de hand

De huisstijl en website zijn verouderd. De website voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd (veel te veel doorklikken, geen overzicht, niet makkelijk zaken kunnen vinden). Daarnaast vinden we de huisstijl ook wat gedateerd en denken we dat deze meer uitnodigend en verbindend kan zijn.

Wat willen we bereiken

Er zijn verschillende goede redenen om de huisstijl te veranderen. Subtiele aanpassingen kunnen al een groot verschil maken. Zo denken we aan het toevoegen van een frisse kleur en andere stijlelementen. Door de subtiele veranderingen blijft de huisstijl herkenbaar, maar spreekt het ook een nieuwe en jongere doelgroep aan.

De website voldoet aan de eisen van deze tijd (minder doorklikken, in 1 overzicht makkelijk zaken kunnen vinden, uitnodigend en verbindend voor alle inwoners (dus inclusief) en gebruiksvriendelijk in taal en beeld.

Speerpunten

Aantrekkelijk presenteren gemeente

Omschrijving (toelichting)

Door het vernieuwen van de huisstijl (zoals die zichtbaar wordt in onder andere brieven van de gemeente) en het vernieuwen van het ontwerp van de website, willen we ons als gemeente op een eigentijdse en frisse manier presenteren

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Splitsen omgeving Proactis

Wat is er aan de hand

De software van Proactis voor het vastleggen en verwerken van contracten, bestellingen en facturen is ingericht voor Capelle, IJsselgemeenten en Krimpen gezamenlijk. In de praktijk blijkt dit niet handig. Er is geen organisatorisch belang meer om in dezelfde omgeving en inrichting te werken. Bij de verdere inrichting van het bestel/orderproces kan een eigen omgeving beter geoptimaliseerd worden. Voor het ontvlechten van de gezamenlijke omgeving en het creëren van een eigen omgeving moeten eenmalige kosten worden gemaakt die niet binnen de begroting van IJsselgemeenten passen.

Wat willen we bereiken

Door de inrichting van een bestel/orderproces en contractmanagement verbeteren van de rechtmatigheid en verder in control komen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Uitvoering Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen (NPVV)

Wat is er aan de hand

De wet NPVV heeft als belangrijkste doel om mogelijkheden te creëren om tijdig voor de vaststelling van de uitslag van een verkiezing eventuele (tel)fouten te constateren en op een transparante en controleerbare manier te corrigeren. Daarmee is er extra aandacht voor de betrouwbaarheid van de uitslagvaststelling en dat elke stem telt. Op 1 januari 2023 treedt de wet in werking. Die geldt daarmee bij de provinciale staten- en waterschapsverkiezingen van maart 2023.

Wat willen we bereiken

De gemeente kan hiermee nog eerder eventuele (tel)fouten constateren en de telling transparant en controleerbaar corrigeren. Hiermee is er extra aandacht voor de betrouwbaarheid en van de uitslagvaststelling en dit zorgt voor nog meer vertrouwen bij de juistheid van de uitslagen.

De nieuwe wet zal meer van de gemeentelijke organisatie vragen. Er moet een Gemeentelijk Stembureau worden ingericht en de procedure rondom het telproces moet worden aangepast. Hierbij wordt onder andere het moment van controle van de processen-verbaal een dag later ingepland dan op de gebruikelijke avond van de verkiezingen. Daarmee samenhangend wordt de termijn uitslagvaststelling verlengd van 8 naar 14 dagen. Gemeenten krijgen om die reden vanaf 2023 een structurele (jaarlijkse) extra vergoeding voor het organiseren van verkiezingen. Het kabinet heeft hiertoe besloten bij de besluitvorming over de laatste voorjaarsnota.

Speerpunten

Garanderen kwaliteit telproces

Omschrijving (toelichting)

We gaan het telproces aanpassen en dat via adequate communicatie bekendmaken, overeenkomstig de eisen van de Wet NPVV

Inrichten Gemeentelijk Stembureau

Omschrijving (toelichting)

We gaan een Gemeentelijk Stembureau inrichten met de benodigde kennis en kwaliteit om de uitvoering van de Wet NPVV tot een succes te maken

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- Burgerpeiling
- o Relatie inwoner en gemeente.

- Verkiezingen
  - o Via centraal stembureau (gemeenteraadsverkiezing)

Op grond van welke beleid/afpraak handelen we

- Persnotitie
- Nota participatie
- Notitie wijkwethouderschap
- Gedragscode politieke ambtsdragers
- Notitie Integriteit
- Reglement van orde van de gemeenteraad
- Verordening op de raadscommissies
- Verordening rekenkamercommissie
- Referendumverordening
- Verordening commissie bezwaarschriften
- Nota Verbonden Partijen
- Kieswet
- Wet digitale toegankelijkheid

1.2 Veiligheid

Veiligheid

Investeren in veiligheid is een van de belangrijkste opgaven die de inwoners van de overheid verwachten. Juist omdat veiligheid bedreigd wordt, is mogelijk het thema urgenter dan ooit. Het beleid van de achterliggende jaren zetten we voort, maar er komen nieuwe accenten bij, zoals aandacht voor de relatie tussen zorg en veiligheid en aandacht voor een veilige uitvoering van publieke taken.

De overheid kan dat niet alleen af. Wij zoeken actief de samenwerking met onze inwoners en het maatschappelijk middenveld, ook om daar de zelfredzaamheid te vergroten.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Veiligheid

Wat is er aan de hand

De afgelopen jaren volgt de ene langdurige crisis de andere langdurige crisis op. Toeslagen pandemie, toeslagenaffaire, crisis in de asielketen, oorlog in Oekraïne. Het gevolg daarvan is een historisch laag vertrouwen in de overheid. Een van de kritische succesfactoren binnen veiligheid is (onderling)vertrouwen. Mede (ook personeel verloop binnen de veiligheidsketen) door de polariserende werking van de diverse crises staat ook in krimpen het vertrouwen zo nu en dan onder druk.

In het najaar van 2022 hebben we het integraal veiligheidsbeleid 2018 -2022 geëvalueerd en input gevraagd voor ons nieuw op te stellen veiligheidsbeleid. Dit plan wordt in het laatste kwartaal van 2022 of het eerste van 2023 aan uw raad aangeboden.

Wat willen we bereiken

Wij gaan aan de slag om de traditie “als we samen de schouders eronder zetten, houden we Krimpen schoon, heel en veilig”, vast te houden. Uiteraard op een wijze die past bij het hier en nu. Die door een creatieve en flexibele aanpak aansluit bij de diverse doelgroepen die er zijn.

Speerpunten

Zorg en veiligheid

Omschrijving (toelichting)

We willen komen tot een lokale zorg- en veiligheidskamer. Dat moet de onderlinge informatie uitwisseling tussen beide processen bevorderen. Zo wordt het mogelijk om met de netwerkpartners te komen tot een gezamenlijke aanpak van problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid

Robuuste handhaving

Omschrijving (toelichting)

We willen komen tot realisering van de in de begroting voorziene formatie voor handhaving. We lopen daarbij op tegen belemmeringen in de arbeidsmarkt. Maar in die situatie zoeken we naar mogelijkheden om toch te komen tot een adequaat handhavingsapparaat

Veilige publieke taak

Omschrijving (toelichting)

We willen met onze netwerkpartners bouwen aan een veilig maatschappelijk klimaat, waarin bestuurders, ambtenaren en leerkrachten hun taak in vrijheid en met professionele kunnen uitoefenen. We pakken schendingen uiterst serieus worden op en we voorzien in protocollen om daaraan opvolging te geven

Maatschappelijke opgave ontheemden

Omschrijving (toelichting)

We leveren onze bijdrage aan crisisnoodopvang van vluchtelingen en huisvesting van ontheemden uit Oekraïne, maar we doen dat wel met een scherp oog voor de tussen overheden geldende onderlinge solidariteit. Voor de kosten die deze taak met zich meebrengt houden wij de rijksoverheid aanspreekbaar. Wij activeren het maatschappelijk middenveld om de tijdelijke inwoners in onze gemeente een zo goed mogelijk verblijf hier te geven

Weerbaarheid en zelfredzaamheid

Omschrijving (toelichting)

We willen de bewustwording (bijvoorbeeld bij senioren) van risico's bevorderen, onze inwoners daartegen wapenen door informatie te verstrekken en een handelingsperspectief te bieden.

Naast deze structurele aandacht komt er actie voor hoe te handelen in acute crisissituaties (bijvoorbeeld uitval vitale infrastructuur). We trekken daarbij samen op met de Veiligheidsregio

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Integraal Veiligheidsplan 2018-2022

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af Veiligheid

- Openbare orde en veiligheid
- Evaluatie integraal veiligheidsplan
- Jaarverslag Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
- Jaarverslag Politie Eenheid Rotterdam
- Jaarverslag Milieudienst DCMR

Wat mag het kosten

Bestuur en Veiligheid	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Bestuur	2.273	2.630	2.554	2.688	2.767	2.890
Veiligheid	3.060	3.144	3.366	3.542	3.722	3.876
Nieuw beleid & intensivering			140	113	117	122
Totaal lasten	5.333	5.774	6.060	6.343	6.606	6.888
Baten						
Bestuur	374	286	290	297	304	311
Veiligheid	134	104	106	108	111	114
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	508	390	396	405	414	425
Totaal saldo van baten en lasten	-4.825	-5.385	-5.665	-5.938	-6.191	-6.463
Reservemutaties	1.123	-317				
Resultaat	-3.703	-5.702	-5.665	-5.938	-6.191	-6.463

Investerings Bestuur en Veiligheid	2023	2024	2025	2026
Vastgoed OK - veiligheid (brandweerkazerne)	177	39	174	2
Totaal	177	39	174	2

Nieuw beleid en intensiveringen Bestuur en Veiligheid	2023	2024	2025	2026
Restyling gemeentelijke website en huisstijl	32			
Raadscommunicatie	55	57	59	62
Operationele uitvoering Zorg en Veiligheid, zie ook programma 4	53	55	58	60
Totaal	140	113	117	122

Indicatoren

De kolom 'begroting 2022' bevat de waarden die in de begroting 2022 zijn opgenomen. In de kolom 'begroting 2023' zijn de meest actuele beschikbare metingen opgenomen.

Basisset indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,70	2021	0,30	2019	Waarstaatjegemeente
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	2,60	2021	2,50	2020	Waarstaatjegemeente
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	0,50	2021	0,70	2019	Waarstaatjegemeente
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	3,90	2021	4,10	2020	Waarstaatjegemeente
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar	30	2021	90	2020	Waarstaatjegemeente
Het aantal jongeren met een delict voor de rechter in de leeftijd van 12-21 jaar	1%	2020	1%	2019	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
% inwoners dat veel vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	23%	2021	34%	2018	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de samenwerking met inwoners en organisaties en de mate waarin zij worden betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van beleid	5,88	2021	6,05	2018	Burgerpeiling
% uitrukken van de brandweer binnen de normtijd	73%	2021	83%	2020	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
% uitrukken ambulance binnen normtijd	83%	2021	89%	2020	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	6,79	2021	6,84	2018	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente	6,89	2021	7,04	2018	Burgerpeiling

Programma 2 Ruimtelijk domein

Hoofdambitie

Krimpen aan den IJssel profileert zich zowel als de poort naar de stedelijke agglomeratie Rotterdam als naar de meer landelijke Krimpenerwaard in het 'Groene Hart' van de Randstad. Bestuurlijk neemt de gemeente deel aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De gemeente heeft de ambitie om haar ligging tussen het grootstedelijk gebied en de 'groene' Krimpenerwaard beter te benutten. Daarvoor is het van groot belang om de zo geheten Algeracorridor niet te laten 'dicht slibben'.

De gemeente zet daarom in op bevordering van het (gebruik van) openbaar vervoer en (elektrische) fiets en scooter. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in voldoende capaciteit voor het autoverkeer.

Een groot deel van Krimpen aan den IJssel (Kortland, Langeland en Lansingh-Zuid) heeft de ruimtelijke karakteristiek van een 'verstedelijkt polderlandschap'. In Boveneind en Oud-Krimpen bevinden zich, bijvoorbeeld in de dijklinten, meer bijzondere woonmilieus. In het beheer van de openbare ruimte en de ruimtelijke ordening streeft de gemeente naar behoud van deze karakteristiek en deze woonmilieus.

In 2050 moet Krimpen aan den IJssel 'Klimaatneutraal en gezond' zijn.

2.1 Openbare ruimte en verkeer

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte - Bevorderen biodiversiteit

Wat is er aan de hand

Het bevorderen van de biodiversiteit in de gemeente is belangrijk. We passen al veel bollen toe, maar willen dit uitbreiden door een combinatie van bollen en kruidenmengsels.

Wat willen we bereiken

Het bevorderen van de biodiversiteit is een actueel thema. We streven naar een langere bloeiperiode, omdat dit positief voor insecten is. Het sluit ook aan bij 'Prachtlint', een initiatief om bloemrijke bermten met elkaar te verbinden.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte - Gedeelte groenonderhoud van B naar A-beeldkwaliteitsniveau

Wat is er aan de hand

Het groenonderhoud in de gemeente wordt op beeldkwaliteitsniveau B (basis) uitgevoerd. Het onderhoud op de begraafplaatsen wordt op een hoger niveau uitgevoerd. De vraag heerst of het mogelijk is om ook op sommige andere onderdelen in de gemeente naar een hoger niveau te gaan.

Wat willen we bereiken

Met name op zichtlocaties als doorgaande wegen het onderhoud van het groen naar een hoger niveau brengen. Dit draagt bij aan de beleving en waardering van de groenvoorziening in onze gemeente. Er wordt een eerste globale raming opgesteld ten behoeve van de Kadernota 2024-2027.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte - Hanging baskets bij overige winkelcentra

Wat is er aan de hand

Rond winkelcentrum Crimpenhof en de Korf zijn hanging baskets aangebracht. Bij De Olm en de winkelstrips hangen nog geen hanging baskets.

Wat willen we bereiken

Hanging baskets geven meer kleur aan de openbare ruimte rond de winkelcentra. Om meer eenduidigheid te krijgen stellen wij voor om in ieder geval ook bij De Olm hanging baskets aan te gaan brengen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte - Kwaliteitsverbetering plantvakken

Wat is er aan de hand

Onder andere langs de Nieuwe Tiendweg ter hoogte van de Marathon zijn een aantal grote plantvakken die moeten worden vervangen. Er is beplanting doodgegaan en er is sprake van storende grondlagen, slechte groei en/of woekeronkruiden. Aangezien het een aantal grote vakken betreft is het niet mogelijk om dat binnen het reguliere budget te verbeteren. In de

Kadernota 2024-2027 zullen we een voorstel opnemen.

Wat willen we bereiken

Het vervangen van grond en beplanting in diverse grote plantvakken langs de Nieuwe Tiendweg ter hoogte van de Marathon. De bovenste grondlaag wordt vervangen en er wordt nieuwe, fleurige beplanting aangebracht in deze belangrijke groenstructuur.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte - LED verlichting Stormpolder

Wat is er aan de hand

Verduurzaming van de openbare verlichting is één van de speerpunten uit de Duurzaamheidsagenda 2021-2024 (thema Energie). Een gedeelte van de Stormpolder moet nog over op eigen net en LED.

Wat willen we bereiken

Een duurzame openbare verlichting en meer uniformiteit in de Stormpolder.

Speerpunten

Openbare verlichting Stormpolder

Omschrijving (toelichting)

De resterende gedeelte van de openbare verlichting in de Stormpolder op het eigen net aansluiten en vervangen door Ledverlichting.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte - Vervanging oeverbescherming IJsselboulevard

Wat is er aan de hand

Het is nodig om de oeverbescherming van de IJsselboulevard aan te vullen en te verstevigen.

Wat willen we bereiken

Een versteviging van de oeverbescherming. Wij hebben hiervoor een onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden. Er moet nog een keuze worden gemaakt in de oplossingsrichting: of de bestaande oever erosiebestendig maken of een kantopsluiting met damwand.

Speerpunten

Oeverbescherming IJsselboulevard

Omschrijving (toelichting)

Versteviging van de oeverbescherming IJsselboulevard

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Verkeer - Aanpassing Omloopstoep

Wat is er aan de hand

Met project KIJK (Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard) gaat het Hoogheemraadschap de

IJsseldijk versterken en verhogen. Hierin zit ook de reconstructie van de weg(verharding). Deze stopt vanuit het project bij de Omloop ter hoogte van IJsseldijk 131.

Om een mooie overgang te krijgen willen we als gemeente zelf de Omloop hierin meenemen. Zodat de IJsseldijk met zijn nieuwe wegverharding straks doorloopt in een nieuwe verharding richting de Olympiade.

Wat willen we bereiken

De Omloop is nu nog een 50km/u-weg, terwijl we de wens hebben om deze terug te brengen naar 30 kilometer per uur en hierin ook de inrichtingseisen van een 30km/u-weg in door te voeren. Zodoende wordt de Omloop een veilige weg.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Verkeer - Algeracorridor korte termijn

Wat is er aan de hand

De Algeracorridor kent een reistijd- en betrouwbaarheidsprobleem voor de doorstroming van het wegverkeer. Om hiervoor kortetermijnoplossingen te vinden, is de Korte Termijn Aanpak (KTA) Algeracorridor opgezet. De KTA maakt onderdeel uit van het regionale programma Mobiliteit en Verstedelijking (MoVe). Het gaat daarbij om het realiseren van concrete projecten die, vooruitlopend op de maatregelen voor de lange termijn, nu al verbetering van de bereikbaarheid meebrengen. Een voorbeeld hiervan is de reconstructie van de Grote Kruising.

Wat willen we bereiken

In 2023 realiseren we met de gemeente Krimpenerwaard een P+R langs de N210 ter hoogte van de Surfplas. Daarnaast zullen we de succesvolle mobiliteitsmaatregelen uit de mobiliteitsaanpak voor de Grote Kruising behouden. Deze maatregelen waren opgezet door Zuid-Holland Bereikbaar en zijn erop gericht om de gebruikers van de Algeracorridor te stimuleren om op een andere manier te reizen.

Speerpunten

P+R langs de N210

Omschrijving (toelichting)

Realiseren P+R langs de N210 ter hoogte van de Surfplas in samenwerking met gemeente Krimpenerwaard

Mobiliteitsaanpak voortzetten

Omschrijving (toelichting)

Voortzetten succesvolle mobiliteitsmaatregelen uit de mobiliteitsaanpak Grote Kruising

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Verkeer - Algeracorridor lange termijn

Wat is er aan de hand

Op de Algeracorridor werken we toe naar een toekomstbestendige oplossing voor de bereikbaarheidsproblematiek van de corridor met als referentiesituatie 2040. Het werkspoor

Algeracorridor maakt onderdeel uit van de MIRT-verkenning Oeververbindingen regio Rotterdam. Daarin wordt onderzocht welke maatregelen bijdragen aan een toekomstbestendige oplossing voor de doorstroming en capaciteit op de corridor. Eind 2022 is het voorkeursalternatief bepaald.

Wat willen we bereiken

In 2023 wordt het voorkeursalternatief vastgelegd in een bestuursovereenkomst en wordt het planologisch verankerd in de Omgevingsvisie Zuid-Holland. Deelnemende partijen starten de planuitwerking in het begin van 2023. Een van de aandachtspunten is het beheer van de Algeracorridor. Zie <https://oeververbindingen.nl/> voor meer informatie.

Speerpunten

Vastlegging voorkeursalternatief in bestuursovereenkomst

Omschrijving (toelichting)

Planologische verankering voorkeursalternatief Algeracorridor

Omschrijving (toelichting)

Planologische verankering voorkeursalternatief Algeracorridor in de herziening van de Omgevingsvisie Zuid-Holland

Starten planuitwerking voorkeursalternatief Algeracorridor

Omschrijving (toelichting)

Starten planuitwerking voorkeursalternatief (2023-2026) met als een van de aandachtspunten het beheer van de Algeracorridor

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- Verkeer- en vervoervisie
- Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte
- Algemene Plaatselijke Verordening
- Groenstructuurplan
- Groenbeleids- en beheerplan
- Nota Biodiversiteit
- Leidraad flora en fauna
- Stedelijk Waterplan

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Mobiliteit

- Mobiliteit
- Voortgangsrapportages de Grote Kruising (ieder kwartaal)

2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Duurzaamheid - Duurzaamheidsagenda

Wat is er aan de hand

Onze energievoorziening verandert de komende decennia ingrijpend. We moeten van

aardgas overgaan op meer duurzame energiebronnen. En door de hoge energieprijzen is er meer dan ooit aandacht voor het besparen van energie en het verduurzamen van woningen. Hoe we onze inwoners hierbij helpen staat in de Duurzaamheidsagenda 2021-2024.

Wat willen we bereiken

We zetten stappen naar een Klimaatneutraal en gezond Krimpen aan den IJssel in 2050. Dat doen we door te informeren, stimuleren, faciliteren en door partijen uit te dagen ook zelf aan de slag te gaan op de thema's energie, circulariteit, klimaatadaptatie en gezondheid en voedsel. Er staan voor deze thema's duidelijke ambities en concrete doelen en acties benoemd. Met de concrete acties willen we verduurzaming dichterbij Krimpenaren brengen. Deze acties ondersteunen we met onze huidige subsidieregeling voor VvE's, collectieve aanschaf zonnepanelen en elektrisch koken.

Speerpunten

Uitvoering geven aan de acties uit de Duurzaamheidsagenda

Omschrijving (toelichting)

In de eerder vastgestelde Duurzaamheidsagenda zijn diverse acties opgenomen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Duurzaamheid - Regionale energiestrategie

Wat is er aan de hand

Samen met 22 andere gemeenten, 4 waterschappen, de provincie Zuid-Holland en met betrokkenheid van netbeheerders, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven hebben we de RES 1.0 ontwikkeld. In de RES geeft de energieregio Rotterdam – Den Haag onder andere aan welke bijdrage zij wil leveren aan de landelijke doelstelling van de opwek 35 TWh duurzame energie op land in 2030. En hoe de regiopartijen samen kansen willen verzilveren voor de (warmte)transitie in de gebouwde omgeving.

Wat willen we bereiken

In 2023 leveren we een geactualiseerde regionale energiestrategie op (RES 2.0).

Speerpunten

Opleveren van de RES 2.0

Omschrijving (toelichting)

In de RES geeft de energieregio Rotterdam – Den Haag onder andere aan welke bijdrage zij wil leveren aan de landelijke doelstelling van de opwek 35 TWh duurzame energie op land in 2030.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Duurzaamheid - Transitievisie warmte

Wat is er aan de hand

Eind 2021 is de Transitievisiewarmte vastgesteld. Daarin staat per wijk welke duurzame alternatieven er zijn voor verwarmen met aardgas. De overstap van aardgas naar duurzame

verwarming ziet er niet in iedere buurt hetzelfde uit. Wel zetten we in alle buurten in op energie besparen en het klaar maken van onze gebouwen voor schone verwarming.

Wat willen we bereiken?

We willen inzicht in de haalbaarheid van de aanleg van een (lage temperatuur) warmtenet voor de Vijverflats en de Middenweteringflats. Daarbij gaat het om inzicht in de uitvoerbaarheid, draagvlak en de technische en financiële haalbaarheid. In de eerste helft van 2023 moet dit klaar zijn.

We starten een verkenning naar de warmtetransitie op bedrijventerrein de Stormpolder. Uit de TVW leken er mogelijkheden voor een lokaal warmtenet, maar hier is nader onderzoek voor nodig.

We starten in de tweede helft van 2023 een verkenning naar de warmtetransitie in Lansingh-Zuid. Hier ligt een individuele all electric warmteoptie voor de hand.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Energiearmoede

Wat is er aan de hand

De stijgende energieprijzen raken veel Krimpenaren. Inzet op energie besparen in en het verduurzamen van woningen vermindert de kwetsbaarheid voor de fluctuerende energieprijzen en geopolitieke ontwikkelingen. Zo proberen we de stijging van de energierekening af te remmen. Een groot deel van de Krimpenaren met energiearmoede woont in een sociale huurwoning. Daarom trekken we ook samen op met QuaWonen. Tegelijkertijd zien we dat het aantal particuliere woningeigenaren wat in de problemen komt steeds groter wordt.

Wat willen we bereiken

Stijging van de energierekening afremmen waardoor er minder Krimpenaren te maken krijgen met energiearmoede. Rond het opleveren van deze begroting ronden we het actieplan 'Aanpak Energiearmoede' af. Hierin staan verschillende acties beschreven die we ook in 2023 oppakken. Daarnaast continueren we de inzet van energiecoaches die al in 2022 is ingezet. Naast verduurzamingsmaatregelen zetten we ook in op (in)directe gevolgen van de energiecrisis. Hierover leest u meer in beleidsthema 4.1.

Speerpunten

Uitvoering geven aan de aanpak energiearmoede

Omschrijving (toelichting)

Rond het opleveren van deze begroting ronden we het actieplan 'Aanpak Energiearmoede' af. Hierin staan verschillende acties beschreven die we ook in 2023 oppakken. Daarnaast continueren we de inzet van energiecoaches die al in 2022 is ingezet.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Ruimtelijke ordening - Implementatie Omgevingswet

Wat is er aan de hand

Op moment van schrijven is nog steeds niet zeker of en zo ja, hoe de Omgevingswet op 1 januari 2023 daadwerkelijk in werking treedt. Voor onze gemeente is dat echter minder

relevant, omdat we al eerder hebben besloten om in eerste instantie alleen de zo geheten 'minimale acties' uit te voeren en (nog) geen beleidswijzigingen door te voeren.

De minimale acties hebben vooral betrekking op juridische en bedrijfsmatige eisen. In een aantal gevallen (bijvoorbeeld leges) is daar een besluit van uw raad voor nodig. De voorstellen daarvoor bieden wij in het najaar van 2022 aan.

Pas ná inwerkingtreding van de wet zullen wij uw raad eventuele beleidsmatige keuzes voorleggen. En verder willen we in 2023 starten met een proces dat tot een Omgevingsvisie moet leiden. Die visie moet de Structuurvisie 'Ruimte voor ontwikkeling' uit 2003 gaan vervangen.

Wat willen we bereiken

We willen een nieuwe visie op onze gemeente ontwikkelen waarin (voorlopig) de volgende ambities centraal staan:

- Gezondste gemeente van Nederland
- Klimaatneutraal (in 2050)
- Samen denken, samen doen
- Veerkrachtige wijken
- Er zijn voor kwetsbare bewoners

Die visie willen wij vertalen in een omgevingsplan en een uitvoeringsagenda.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Volkshuisvesting - Uitvoering woonvisie

Wat is er aan de hand

De huidige crisis op de woningmarkt doet zich ook in Krimpen gelden: jongeren vinden moeilijk een (bereikbare) woning, de slaagkans is laag, de vergrijzing brengt veel vraag naar levensloopbestendige/toegankelijke woningen en woonvormen met zich mee, de doorstroming op de woningmarkt hapert. In sommige buurten staat de leefbaarheid onder druk of is sprake van woonoverlast.

Wat willen we bereiken

We blijven ervoor zorgen dat het prettig wonen is in Krimpen en dat zoveel mogelijk Krimpenaren in Krimpen kunnen (blijven) wonen. Daarvoor is een aantrekkelijk en passend aanbod van woningen (en voorzieningen) in een leefbare buurt of wijk nodig.

Speerpunten

Slaagkansen op de woningmarkt vergroten

Omschrijving (toelichting)

Onderzoek naar hoe we de slaagkansen van diverse doelgroepen (gezinnen, starters/jongeren) kunnen vergroten

Innovatieve woonvormen

Omschrijving (toelichting)

Onderzoek naar hoe en waar we innovatieve woonvormen kunnen realiseren voor senioren of voor andere specifieke (kwetsbare) doelgroepen?

Doorstroming woningmarkt

Omschrijving (toelichting)

Onderzoek naar hoe we senioren kunnen helpen met hun verhuiscens, waardoor doorstroming tot stand komt met vrijkomende huizen voor starters/jonge gezinnen.

Tiny houses en flexwoningen

Omschrijving (toelichting)

Onderzoek naar de mogelijkheid van tiny houses c.q. flexwoningen. Het streven is er een aantal te realiseren in woningbouwplan DCV Veld 4 en onderzoek te doen naar mogelijkheden op nog enkele andere kleinere locaties.

Speculatie met koopwoningen voorkomen

Omschrijving (toelichting)

We zoeken naar mogelijkheden om te voorkómen dat bestaande woningen worden gekocht om ermee te speculeren. De eerste signalen wijzen erop dat dit in Krimpen niet veel voorkomt.

Onderzoek leefbaarheid in buurten/wijken

Omschrijving (toelichting)

We willen een buurt- en wijkgerichte aanpak ontwikkelen en de sociale cohesie stimuleren in samenwerking met onze netwerkpartners. Wij doen daarvoor eerst een onderzoek naar de leefbaarheidssituatie in en de veerkracht van onze buurten/wijken.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Ambitiedocument Duurzaamheid
- Duurzaamheidsagenda 2021-2024
- Regionale Energiestrategie 1.0 Rotterdam Den Haag
- Structuurvisie en bestemmingsplannen
- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
- Nota Grondbeleid
- Beleids- en beheerplan Kunstwerken
- Integraal Huisvestingsplan 2019 - 2023
- Woonvisie Krimpen aan den IJssel 2020-2030
- Prestatieafspraken wonen, zorg en welzijn 2019-2023
- Regioakkoord nieuwe woningmarktafspraken
- Regionale woonvisie

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Duurzaamheid

- Energietransitie
- Klimaatmonitor
- Realtime status Duurzaamheidsagenda
- Voortgangsrapportage Duurzaamheidsagenda

Beheer en onderhoud

- Duurzame leefomgeving
- Burgerpeiling
- o Woon- en leefklimaat
- Schouw openbare ruimte (door Bureau IDVerde, 2 x per jaar)

Ruimtelijke ontwikkeling

- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

Wonen

- Bouwen en Wonen
- Jaarlijkse herijking van de prestatieafspraken

2.3 Afval, riolering en begraven

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Afval en grondstoffen

Wat is er aan de hand

Verminderen van afval en verhogen van het scheidingspercentage is één van de speerpunten uit de Duurzaamheidsagenda 2021-2024 (thema circulair).

Er is nog steeds sprake van relatief grote afvalhoeveelheden, maar ook het scheiden van afval en grondstoffen kan en moet beter om de doelstellingen te halen. Het vorige beleidsplan liep tot eind 2020, daarna is een rekenkameronderzoek geweest en is mede op basis van de uitkomsten een plan van aanpak opgesteld. Vervolgens zijn mogelijke scenario's uitgewerkt en deze zijn met een tussentijdse notitie aan de gemeenteraad verzonden. Het is nu zaak om, in overleg met inwoners, keuzes te gaan maken om verder te kunnen optimaliseren qua service, kwaliteit en kosten.

Wat willen we bereiken

Minder afval, een betere afvalscheiding en hergebruik van grondstoffen! In de tussentijdse notitie hebben wij een ambitie van 100 kilo restafval per inwoner in 2030 voorgesteld. Met een zo hoog mogelijke kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Deze voorgestelde ambitie wordt meegenomen in de verdere besprekingen om te komen tot aanvullend beleid (eind 2022 – begin 2023).

Voor 2023 is alvast een bedrag opgenomen als projectbudget voor advisering, communicatie en participatie. Quickwins kunnen hier zo mogelijk ook deels uit worden gefinancierd. De daadwerkelijke kosten voor de totale uitvoering van het gekozen scenario worden te zijner tijd in het raadsvoorstel verwerkt.

Speerpunten

Aanvullend beleid afval en grondstoffen vaststellen

Omschrijving (toelichting)

Optimalisatie inzameling afval en grondstoffen

Omschrijving (toelichting)

Verdere optimalisatie van de inzameling van afval en grondstoffen met het oog op service, kwaliteit en kosten.

Gescheiden inzamelen bevorderen

Omschrijving (toelichting)

Initiatieven als de Mobiele Milieustraat verder uit te breiden om het gescheiden inzamelen te bevorderen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Baggeren watergangen

Wat is er aan de hand

Het klimaat is 1 van de thema's uit de Duurzaamheidsagenda 2021-2024.

De gemeente heeft als wettelijke taak de overige watergangen te baggeren om deze op voldoende diepte te houden voor de waterkwaliteit en doorstroming.

Hiervoor is dit jaar al een groot deel van de wijk Boveneind gebaggerd. Verder vinden in de 2e helft van dit jaar waterdieptemetingen plaats in de hele gemeente en een onderzoek naar de mogelijkheden om het baggerdepot aan de Krimpenerbosweg weer in gebruik te nemen.

Wat willen we bereiken

Het is noodzakelijk dat in de komende jaren meerdere wijken worden gebaggerd. Dit was nog niet in de investeringsagenda opgenomen en is daarom als extra investering aangevraagd. Samen met het hoogheemraadschap (HHSK) wordt dit nog nader uitgewerkt.

Speerpunten

Baggerprojecten

Omschrijving (toelichting)

Twee grote baggerprojecten in 2024 en 2026.

Baggercyclus van 12 jaar

Omschrijving (toelichting)

Na 2026 een baggercyclus van 12 jaar (1x per 3 jaar ongeveer een kwart van de watergangen baggeren).

Vorbereiding baggerprojecten

Omschrijving (toelichting)

Vorbereidende werkzaamheden in 2023 (waterbodemonderzoeken, opstellen bestekken, en dergelijke)

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- Groenstructuurplan
- Groenbeleid- en beheerplan
- Stedelijk waterplan
- Gemeentelijk Rioleringsplan
- Grondwaterzorgplan en Beheerplan Water

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af Wat mag het kosten

Ruimtelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Openbare ruimte en verkeer	5.616	7.088	7.687	8.293	8.691	9.068
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	3.583	2.844	6.611	2.544	1.499	661
Afval, riolering en begraven	8.025	7.177	7.388	7.672	7.894	8.091
Nieuw beleid & intensivering						
			241	544	274	278
Totaal lasten	17.224	17.109	21.926	19.054	18.359	18.099
Baten						
Openbare ruimte en verkeer	664	611	692	639	655	674
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1.763	2.362	5.750	1.190	176	-701
Afval, riolering en begraven	9.167	9.316	9.681	10.051	10.331	10.597
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	11.594	12.289	16.124	11.880	11.162	10.570
Totaal saldo van baten en lasten	-5.630	-4.820	-5.803	-7.173	-7.197	-7.528
Reservemutaties						
	-455	-677	-461	273	62	-78
Resultaat	-6.085	-5.496	-6.264	-6.900	-7.135	-7.607

Investerings Ruimtelijk domein	2023	2024	2025	2026
Vervanging VRI Nwe Tiendweg / Stad en Landschap			200	
Vervanging damwanden				100
Vervanging overkapping zoutopslag en -strooiers			15	
Vervanging blauwe bollen rotonde Nieuwe Tiendweg			124	
Groot onderhoud diverse trappen in Krimpen		29		
Vervanging vangrailconstructies binnen Krimpen		5		
Vervanging ponton/aanlegsteiger Waterbus		400		
Vervanging houten keerwanden Fontijnehof, Goudriaanhof, etc.		31		
Vervanging en groot onderhoud bruggen incl. Stormpolderbrug		103	83	
Baggeren watergangen		300		300
Vervanging oeverbescherming IJsselboulevard	375			
LED-verlichting resterende deel Stormpolder	200			
Aanpassing omloop Stoep		3	3	3
Onderhoud en vervanging toplaag, balustrades, etc. aanbrug		132	379	
Aanleg rotonde Burgemeester Aalberslaan/Koekoekstraat	200			
Herstratingsprojecten (incl. sanering)	3.729	4.856	3.999	5.775
Rioleringsprojecten (klimaatadaptief en "normaal")	3.438	2.981	3.380	3.806
Vastgoed OK - openbare ruimte en verkeer		2	3	1
Vastgoed OK - afval, riolering en begraven		19	14	29
Vastgoed OK - volkshuisvesting (Noord 102 en kinderopvang)		71	43	77
Totaal investeringen	8.032	8.899	8.232	10.143

Nieuw beleid en intensiveringen Ruimtelijk domein	2023	2024	2025	2026
Vervanging oeverbescherming IJsselboulevard		19	19	18
Bevorderen biodiversiteit		10	10	11
LED verlichting Stormpolder		10	10	10
Baggeren			33	33
Aanpassing Omloopstoep		8	7	7
Kwaliteitsverbetering plantvakken Nieuwe Tiendweg		135		
Groenonderhoud gedeeltelijk kwaliteit A		190	195	200
Uitvoering Duurzaamheidsagenda	141	138		
Uitvoering Woonvisie	50	35		
Opstellen omgevingsvisie	50			
Totaal	241	544	274	278

Indicatoren

De kolom 'begroting 2022' bevat de waarden die in de begroting 2022 zijn opgenomen. In de kolom 'begroting 2023' zijn de meest actuele beschikbare metingen opgenomen.

Basisset indicatoren programma Ruimtelijke domein	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
Hernieuwbare elektriciteit	6,1%	2020	4,1%	2019	Waarstaatjegemeente
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	116,70	2021	116,90	2020	Waarstaatjegemeente
De gemiddelde WOZ waarde van woningen in de gemeente	€ 289.000	2021	€ 265.000	2020	Waarstaatjegemeente
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen	0,20	2021	4,40	2020	Waarstaatjegemeente
Woonlasten éénpersoonshuishouden	935	2022	870	2021	Waarstaatjegemeente
Woonlasten meerpersoonshuishouden	1.074	2022	1006	2021	Waarstaatjegemeente
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	184 kg	2021	175 kg	2020	Cyclus

Lokale indicatoren programma Ruimtelijk domein	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
De buurt als woon- en leefomgeving is veilig	89%	2021	93%	2018	Burgerpeiling
Staat van de buurt	Heel (75%) Schoon (60%) Begaanbaar (60%) Groen (57%)	2021	Heel (78%) Schoon (62%) Begaanbaar (67%) Groen (55%)	2018	Burgerpeiling
Waardering van de buurt als leefomgeving	7,74	2021	7,94	2018	Burgerpeiling
Kwaliteitsbeeld verharding	88% minimaal kwaliteitsniveau	2021	88% minimaal kwaliteitsniveau	2020	Kwaliteitsmeting Integrale Schouw BTL
Het aantal sociale huurwoningen van QuaWonen met energielabels A t/m C, als percentage van de totale voorraad sociale huurwoningen van QuaWonen	79,2%	2022	70,2%	febr. 2021	QuaWonen
Alle huurwoningen van de woningcorporaties, verdeeld (in procenten) in de segmenten sociale huur en markthuur	95,9% soc.huur 4,1% markthuur	2022	95,7% sociale huur, 4,3% vrije sector huur	febr. 2021	2021: gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Reële zoekduur starters op de woningmarkt	27 maanden	2021	niet beschikbaar		QuaWonen
Het aantal sociale huurwoningen van de woningcorporaties, als percentage van de totale woningvoorraad in Krimpen aan den IJssel	33,3%	2022	niet beschikbaar		2021: gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Het percentage woningen dat met voorrang voor Krimpenaren wordt geadverteerd en feitelijk wordt toegewezen	22%	2021	niet beschikbaar		Eigen gegevens (WOZ bestand)

Programma 3 Maatschappelijk domein

Hoofdambitie

De gemeente streeft naar een brede deelname aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening. Het stimuleren van sporten en bewegen is een belangrijk doel in het kader van onze ambitie om de gezondste gemeente van Nederland te worden. Tegelijk is het een middel om de eigen kracht en zelfredzaamheid van Krimpenaren direct of indirect te bevorderen.

Krimpen aan den IJssel heeft een uitstekend voorzieningenniveau op het gebied van sport, cultuur, onderwijs en economie. De gemeente heeft de ambitie om dit voorzieningenniveau in stand te houden. Op het gebied van werkgelegenheid is de ambitie niet alleen op behoud maar ook op uitbreiding gericht.

Goede onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde die de school(besturen) de

ruimte geeft om kwalitatief goed onderwijs te kunnen aanbieden. Goede onderwijshuisvesting is een investering in de ontwikkeling en daarmee toekomst van onze jonge kinderen en jeugd. Tevens dragen goede schoolgebouwen bij aan de leefbaarheid en de vergroening van onze gemeente.

In het Integraal Huisvestigingsplan kijken we met elkaar 25 jaar vooruit. Niet alleen naar de schoolgebouwen, maar ook naar de binnensportaccommodaties omdat het onderwijs hier de grootste gebruiker van is.

In 2014 heeft de gemeente besloten om maximaal ruimte te geven aan (maatschappelijk) ondernemerschap. Dat was het startpunt voor een traject van externe verzelfstandiging van de kinderboerderij, het zwembad en het beheer van de binnensportaccommodaties. Op dit moment exploiteert de gemeente alleen de multifunctionele accommodatie de Tuyter nog zelf.

In 2014 heeft de gemeente ook besloten om het maatschappelijk vastgoed van de gemeente tot een aanvaardbaar minimum terug te brengen. We stimuleren het multifunctioneel gebruik van de resterende accommodaties onder andere door exclusief gebruik uitzondering te laten zijn. Daarnaast krijgt structureel gebruik voorrang.

De gemeente houdt twee bijzondere accommodaties in stand: het zwembad en de kinderboerderij. Daarnaast is de gemeente eigenaar van het Streekmuseum, het UMAM-gebouw en diverse buitensportaccommodaties.

Voor de buitensport heeft de gemeente de ambitie uitgesproken om verantwoordelijk te zijn en te blijven voor de aanleg en het onderhoud van sportvelden c.a. en de daarbijbehorende openbare infrastructuur. De verenigingen zijn (of blijven) zélf verantwoordelijk voor de (nieuw)bouw én het beheer en onderhoud van hun clubgebouw.

Samen met de aanpalende bedrijventerreinen De Krom en Parallelweg vormt de Stormpolder het grootste aaneengesloten bedrijventerrein aan de oostkant van de Rotterdamse regio. De (maritieme) maakindustrie is hier - vanwege het watergebonden karakter - een belangrijke bedrijfstak waar de gemeente vol op wil blijven inzetten. Óók in tijden dat een bedrijf als IHC Merwede in zwaar weer verkeert. Daarnaast wordt ingezet op behoud en verbetering van de (Sliksloot)haven.

Wat betreft de detailhandels- en horecastructuur wordt tot op heden ingezet op kwalitatieve verbetering. Daarbij wordt de Crimpenhof in het 'Hart van Krimpen' beschouwd als hét hoofdwinkelcentrum (van de Krimpenerwaard). De Korf en De Olm zijn daar ondersteunend aan. De overige winkel(strip)s mogen (door marktwerking) geleidelijk verkleuren. Nieuw beleid is in voorbereiding.

3.1 Sport en recreatie

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Investerings in een kwalitatief/duurzaam zwembad

Wat is er aan de hand

Door mede te investeren in het onderhoud van het zwembad gedurende de exploitatieperiode van Optisport kunnen natuurlijke investeringsmomenten gebruikt worden voor een kwaliteitsverbetering van het zwembad die ervoor moeten zorgen dat het zwembad tot 2035 open te houden is.

Het duurzamer maken van het gemeentelijk vastgoed is één van de speerpunten uit de Duurzaamheidsagenda 2021-2024 (thema Energie).

Wat willen we bereiken

We willen vanaf 2023 een kwalitatief en duurzaam zwembad laten exploiteren dat tot minimaal 2035 open is te houden. Dit willen we bereiken door aan te sluiten op de reeds door Optisport geplande werkzaamheden.

Speerpunten

Onderhoud zwembad

Omschrijving (toelichting)

Aan te sluiten op de reeds door Optisport geplande werkzaamheden voor het zwembad

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Sport in de openbare ruimte

Wat is er aan de hand

Tijdens de coronacrisis werd steeds vaker door de inwoners van Krimpen gebruik gemaakt van de openbare ruimte om te sporten/bewegen. Het is van belang deze ontwikkeling te borgen en te stimuleren. Onder andere door dit in de nieuwe Sportnota te verankeren. Het stimuleren van lopen en fietsen door een aantrekkelijke openbare ruimte is 1 van de speerpunten uit de Duurzaamheidsagenda 2021-2024 (thema Gezond en voedsel).

Wat willen we bereiken

Door het uitvoeren van zogenoemde BVO-scans (beweegvriendelijke omgeving-scans) in een tweetal wijken/buurtten in Krimpen willen we het bewegen in de buitenruimte stimuleren en borgen. Dit kan bijdragen aan onze ambitie om de gezondste gemeente van Nederland te worden.

Speerpunten

Inventariseren van verbeterpunten bewegen/sporten in de openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

Inventariseren van verbeterpunten in de openbare ruimte op het gebied van mogelijkheden om te bewegen/sporten.

Onderzoek bewegen in de buitenruimte

Omschrijving (toelichting)

Het inventariseren/vaststellen van de zaken die wij als gemeente op het gebied van bewegen in de buitenruimte willen aanpakken.

Uitvoering sporten/bewegen in de openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

Het realiseren van de initiatieven die we hebben bepaald in de geselecteerde wijken/buurtten.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Stimuleren samenwerking sport en beweegketen

Wat is er aan de hand

Uit een rondgang bij de sportverenigingen/sportaanbieders en organisaties uit het maatschappelijk middenveld in het kader van de voorbereiding van de nieuwe Sportnota is gebleken dat er behoefte is aan goed gestructureerd overleg op het gebied van sport en gezondheid. Dit doen wij om te zorgen dat initiatieven op dit gebied breed gedragen worden. Er is consensus over het idee dat dit geborgd kan worden in de vorm van een platform dat zich hiermee bezig gaat houden.

Wat willen we bereiken

We willen als gemeente graag een onafhankelijk hybride sport- en beweegnetwerk, gericht op verbinding, belangenbehartiging, ondersteuning, informatie, inspiratie en advisering, in het leven roepen. Het platform zal zich in de loop der tijd steeds meer gaan bezig houden met het maatschappelijk relevante onderwerp leefstijl, waarvan sport, beweging en preventie onderdeel uit maken. We willen zo voorsorteren op het feit dat hierop vanuit het Rijk steeds meer de nadruk komt te liggen.

Speerpunten

Oprichting 'Sportplatform Krimpen'

Omschrijving (toelichting)

Het begeleiden bij en het oprichten van het 'Sportplatform Krimpen'.

Ondersteuning 'Sportplatform Krimpen'

Omschrijving (toelichting)

Het faciliteren en stimuleren van het 'Sportplatform Krimpen' in het uitvoeren van haar taken en realiseren van haar doelstellingen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Stimuleren sport en beweegdeelname inwoners

Wat is er aan de hand

We willen graag financiële ruimte creëren om een aantal zaken die in de in voorbereiding zijnde Sportnota nader worden uitgewerkt, structureel te maken. Hierbij valt te denken aan Uniek Sporten en het promoten van sport en bewegen.

Wat willen we bereiken

We willen door het promoten en structureel maken van de genoemde zaken zorgen dat alle Krimpenaren uit alle levensfasen bereikt worden en gemotiveerd worden en de mogelijkheid krijgen om te gaan bewegen/sporten en te werken aan hun gezondheid. Dit kan bijdragen aan onze ambitie om de gezondste gemeente van Nederland te worden.

Speerpunten

Uniek Sporten

Omschrijving (toelichting)

Het stimuleren van Uniek Sporten

Uniek Zwemmen

Omschrijving (toelichting)

Uniek Zwemmen structureel mogelijk maken

Promotiecampagne sport

Omschrijving (toelichting)

Het jaarlijks campagne voeren om sport in Krimpen bij inwoners in alle levensfasen te promoten

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Speelruimtebeleidsplan 2018-2022 en het uitvoeringsprogramma speelruimte 2019-2022
- Na vaststelling 'Update Uitvoeringsprogramma speelruimte 2021 - 2024'
- Uitvoeringsprogramma Het Jonge Kind
- Begroting 2022 Groenalliantie
- Ontwikkelplan van Groenalliantie
- Na vaststelling nieuwe sportnota 'Krimpen beweegt 2022 - 2026'

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Recreatie/toerisme

- Jaarverslag Groenalliantie

Sport

- Sport en cultuur
- Rapportages Sport en Gemeente
- "Gezondheid in kaart", 4-jaarlijkse rapportage GGD

3.2 Cultuur

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Cultuurprogramma

Wat is er aan de hand

Het huidige structureel budget voor het cultuurprogramma in de Tuyter is €50.000. Hiervan gaat 1/3 naar de daadwerkelijke voorstellingen en 2/3 is nodig om dit programma te realiseren. Dat betekent dat er op dit moment maar 1 keer per maand een professionele voorstelling is.

Het is (onder andere vanuit Arbo-oogpunt) noodzakelijk om de tribune te vernieuwen. Het

gaat hier om een reguliere vervanging die al in de begroting voorzien is. Dat biedt de mogelijkheid om van 120 naar 160 plaatsen uit te breiden. Dit biedt de mogelijkheid om voorstellingen te programmeren die meer publiek trekken.

Wat willen we bereiken

Door de subsidie voor theaterprogrammering te verhogen is het mogelijk om 2 keer per maand naar een professioneel theaterprogramma te gaan. Door de uitbreiding van het aantal zitplaatsen kunnen ook grotere publiekstrekkingen worden geprogrammeerd.

Speerpunten

Uitbreiding theaterprogramma

Omschrijving (toelichting)

Minimaal 2x per maand een professionele voorstelling in de Tuyter

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

De Tuyter - Verbetering bedrijfsvoering

Wat is er aan de hand

1. De huidige website van de Tuyter is ooit heel simpel opgezet en sterk verouderd.
2. Er is geen reserveringssysteem voor zaalruimte waarbij de klant in 1 keer kan aangeven wat de wensen zijn qua datum, zaal, horeca et cetera. Alles gaat via de mail. Dit is inefficiënt en gevoelig voor fouten.
3. De inwoners zien niet wat er in het gebouw gebeurt. Door een digitale zuil aan de buitenkant zien alle passanten automatisch wat het programma van de Tuyter is. Het digitale aanbod is tevens flexibel en duurzaam.

Wat willen we bereiken

We willen met deze relatief kleine ingrepen de Tuyter beter positioneren als multifunctionele accommodatie door een meer klantgerichte bedrijfsvoering inclusief marketing en promotie.

Speerpunten

Website en reserveringssysteem Tuyter

Omschrijving (toelichting)

Nieuwe website inclusief reserveringssysteem met directe koppeling zaalverhuur, ticketverkoop, horeca.

Marketing en promotie Tuyter

Omschrijving (toelichting)

Digitale zuil buitenkant De Tuyter

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Rotterdampas

Wat is er aan de hand

Met de Rotterdampas kun je meer dan 750 leuke dingen in de regio doen, gratis of met korting. Het is een manier om kennis te maken met kunst, cultuur en sport.

Ook Krimpenaren kunnen de Rotterdampas aanschaffen. Als je een laag inkomen hebt, kun je de pas vergoed krijgen uit het Voorzieningsfonds. Onze gemeente is zelf echter geen 'deelnemende gemeente'.

Door de prijsstijgingen voor levensmiddelen en energie heeft de minima- en ouderengroep steeds meer moeite om rond te komen, terwijl een groot deel van hen geen sociaal vangnet heeft om op terug te vallen. Mensen houden (te) weinig financiële ruimte over voor ontspanningsactiviteiten / leuke dingen.

Op dit moment wordt het Voorzieningsfonds vooral ingezet voor de betaling van sportlidmaatschappen en bijbehorende kleding. Doordat het budget hieraan op gaat is er binnen het Voorzieningsfonds te weinig ruimte om dit te besteden aan de Rotterdampas. De oplopende inflatie zorgt ervoor dat de ouderen nu te weinig budget hebben voor basisbehoeften en dus al helemaal niet voor sociaal-culturele activiteiten.

Daarom willen we onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn om 'deelnemende gemeente' te worden. Dat zou onder andere betekenen dat we het Voorzieningsfonds ontlasten.

Wat willen we bereiken

We willen kinderen, mensen met een minimum inkomen en ouderen activeren om 'leuke dingen' te doen en kennis te maken met kunst, cultuur en sport in Krimpen en de regio.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Verhoging subsidie Streekmuseum

Wat is er aan de hand

Het museum kampt al jaren met een krappe begroting. Een aantal jaren geleden is al fors bezuinigd op personeel vanwege een gevraagd 'herstelplan' door de gemeente om een dekkende begroting te realiseren. De huisvestingskosten stijgen, het bestuur wil de jaarlijkse marktconforme salarisverhoging kunnen uitkeren en weer een professionele schoonmaak inhuren mede door de noodzakelijke hygiëne die de Covidpandemie duidelijk heeft gemaakt. Op dit laatste is in 2020 bezuinigd.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil een financieel gezond museum behouden.

Speerpunten

Het behouden van een Streekmuseum in de gemeente

Omschrijving (toelichting)

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Brede Regeling Combinatiefuncties
- Cultuurnota 2019-2022
- Evenementenvisie 2021
- Regeling CMK (Cultuureducatie met Kwaliteit)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Cultuur

- Sport en cultuur
- Uitvoeringsagenda Cultuurnota

3.3 Onderwijs

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Onderwijs

Wat is er aan de hand

We hebben een Integraal Huisvestigingsplan opgesteld, waarin we met elkaar 25 jaar vooruit kijken. Daarbij kijken we niet alleen naar de schoolgebouwen, maar ook naar de binnensportaccommodaties (aangezien het onderwijs hier de grootste gebruiker van is).

Wat willen we bereiken

We vinden goede onderwijshuisvesting een belangrijke voorwaarde die de school(besturen) de ruimte geeft om kwalitatief goed onderwijs aan te bieden. Goede onderwijshuisvesting is een investering in de ontwikkeling en daarmee toekomst van onze jonge kinderen en jeugd. Tevens dragen goede schoolgebouwen bij aan de leefbaarheid en de vergroening van onze gemeente.

Speerpunten

Realisatie Groeiplaneet/Populier

Omschrijving (toelichting)

Op grond van welk beleid/afsprake handelen we

- Integraal huisvestigingsplan

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Jeugd

- Onderwijs

3.4 Economie

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Detailhandel

Wat is er aan de hand

Over de toekomst van het winkelaanbod en de horeca is begin dit jaar een visiedocument gemaakt. De gemeenteraad heeft dit document nog niet vastgesteld.

Het is van belang om - in het licht van de visie - straks over de toekomst van winkelstrips als Parkzoom, Stad en Landschap en de Brink na te denken. Voor het hoofdwinkelcentrum Crimpenhof en het buurtwinkelcentrum De Olm werken we samen met de eigenaren aan een verbeterplan.

Wat willen we bereiken

Een concentratie van detailhandel in de drie winkelcentra, verspreid over de gemeente. Deze concentratie draagt bij aan de vitaliteit en aantrekkingskracht van de winkelcentra. Horeca concentreren we vooral in het "Hart van Krimpen".

Speerpunten

Detailhandelsvisie

Omschrijving (toelichting)

Concentratie van detailhandel op 3 winkelcentra en horeca zoveel mogelijk geconcentreerd in het Hart van Krimpen

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Stormpolder

Wat is er aan de hand

Krimpen aan den IJssel kent een rijke historie op het gebied van maritieme (maak)industrie. Vanuit die historie zijn we ook rijk aan bedrijven die hieraan gerelateerd zijn.

Wat willen we bereiken

Wij gaan ons op alle fronten – en natuurlijk binnen het bereik van de mogelijkheden – inzetten om de order voor nieuwe onderzeeboten van het Ministerie van Defensie (mede) naar Krimpen te halen. De Stormpolder is (ook los daarvan) een ideale locatie voor de maritieme maakindustrie. Wij willen die maximaal benutten.

De plannen voor sanering door het rijk van het EMK-terrein naderen het stadium van uitvoering. Het biedt mooi perspectief op nieuwe uitgifte van bedrijfsgronden op deze strategische zichtlocatie.

Krimpen heeft een rijke historie met de binnenvaart en dat willen we graag continueren.

Speerpunten

Stormpolder 'centrum van maritieme maakindustrie'

Omschrijving (toelichting)

We willen de Stormpolder (helpen) ontwikkelen tot het 'centrum van maritieme maakindustrie', zoals een goede benutting van de watergebonden locaties

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Verbinding bedrijfsleven

Wat is er aan de hand

Veel lokale bedrijven - en in het bijzonder de middenstand - hebben in coronatijd zware klappen gekregen. Juist in deze moeilijke tijd is er een hechte verbinding gekomen tussen gemeentebestuur en het bedrijfsleven.

Wat willen we bereiken

Wij willen de verbinding met het bedrijfsleven verder uitbouwen, verbreden en verdiepen. Hiertoe blijven we overleg voeren met ondernemers(verenigingen) en investeren we in netwerken. We organiseren regelmatig (thema)bijeenkomsten voor ondernemers, we bezoeken bijeenkomsten van ondernemers en gaan regelmatig op werkbezoek bij lokale ondernemers.

Speerpunten

Verbinding met het bedrijfsleven

Omschrijving (toelichting)

Inzet van bedrijfscontactfunctionaris draagt bij aan een nauwer contact met bedrijven en ondernemers

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vestigings- en werkklimaat

Wat is er aan de hand

Een sterke economie is van groot belang voor een goed woon-en leefklimaat in onze gemeente. Daartoe is een gunstig vestigings- en werkklimaat voor bedrijven noodzakelijk

Wat willen we bereiken

We werken aan een gunstig vestigings- en werkklimaat voor ondernemers en faciliteren en stimuleren dit zo veel mogelijk. We werken in principe mee aan nieuwe initiatieven als andere belangen daar niet mee in strijd zijn.

Speerpunten

Verbeteren (digitale) dienstverlening

Omschrijving (toelichting)

Bereikbaarheid en benaderbaarheid van de gemeentelijke organisatie draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Ondernemers zoveel mogelijk laten ondernemen draagt eveneens bij

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Circulair (Duurzaamheidsagenda)

Wat is er aan de hand

Het opstellen van een visie op een Circulair Krimpen is één van de speerpunten uit de Duurzaamheidsagenda 2021-2024.

Het wordt steeds belangrijker om grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken en toe te werken naar een gesloten kringloop van grondstoffen. In deze gesloten kringloop bestaat afval niet meer, doordat grondstoffen door efficiënt hergebruik hun waarde behouden.

Wat willen we bereiken

In 2023 ronden we het visiedocument en het daarbijhorende actieprogramma Krimpen Circulair af waar we vervolgens uitvoering aan geven. We willen met elkaar minder producten gebruiken, de levensduur van producten verlengen en producten hergebruiken en nieuwe producten maken. Hergebruiken in originele of verwerkte vorm. Het startpunt ligt bij de zaken waar wij als gemeente de meeste invloed op hebben, zoals circulair inkopen en het uitdragen van een voorbeeldfunctie.

Speerpunten

Krimpen Circulair

Omschrijving (toelichting)

De visie en het actieprogramma voor Krimpen Circulair vaststellen

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- Detailhandelsvisie
- Stormpolder
- Uitvoeringsagenda Economie

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af
Bedrijvigheid & Economie

Wat mag het kosten

Maatschappelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Sport en recreatie	4.534	3.313	3.565	3.605	3.773	3.816
Cultuur	3.078	3.266	3.378	3.395	3.464	3.553
Onderwijs	2.777	2.993	3.221	3.466	3.839	4.156
Economie	672	3.806	388	390	403	417
Nieuw beleid & intensivering			201	150	182	184
Totaal lasten	11.061	13.379	10.753	11.006	11.661	12.125
Baten						
Sport en recreatie	2.189	889	942	965	989	1.014
Cultuur	991	1.101	1.120	1.144	1.154	1.172
Onderwijs	456	710	813	725	741	760
Economie	45	3.491	41	42	44	45
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	3.681	6.191	2.915	2.876	2.928	2.991
Totaal saldo van baten en lasten	-7.380	-7.188	-7.837	-8.129	-8.733	-9.135
Reservemutaties	-37	158	-31	-32	-33	-34
Resultaat	-7.417	-7.030	-7.868	-8.161	-8.765	-9.169

Investerings Maatschappelijk domein	2023	2024	2025	2026
Diverse inventaris de Tuyter	34			67
Vervanging ballenvangers			13	
Vastgoed OK - binnensport	142	356	131	462
Vastgoed OK - buitensport	380	316	56	258
Vastgoed OK - cultuur (Tuyter, musea, monumenten, etc.)	185	39	177	39
Kwaliteit zwembad		600		
Kwaliteit en duurzaamheid zwembad		960		
Vervanging toplaag "van Bronckhorst kunstgrasveld"				50
Vervanging BOJ's	50			
Vervanging elektra markt		11		
Onderwijshuisvesting inzake IHP (incl. sloop, bouw- en woonrijp)	9.273	12.101	8.187	10.486
Totaal	10.063	14.383	8.565	11.361

Nieuw beleid en intensiveringen Maatschappelijk domein	2023	2024	2025	2026
Sport, bewegen en gezondheid	40	70	72	74
Kwaliteit en duurzaamheid zwembad			74	73
Verhoging bijdrage Lokale Omroep Krimpen		45	10	10
Onderzoek mogelijkheden invoering Rotterdampas		10		
Digitaalhuis bibliotheek	71			
Cultuurprogramma De Tuyter uitbreiden	25	26	26	27
Verbetering bedrijfsvoering De Tuyter	65			

Totaal	201	150	182	184

Indicatoren

De kolom 'begroting 2022' bevat de waarden die in de begroting 2022 zijn opgenomen. In de kolom 'begroting 2023' zijn de meest actuele beschikbare metingen opgenomen.

Basisset indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	42,4%	2021	43,8%	2020	Waarstaatjegemeente
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	3,0%	2021	1,9%	2019	Waarstaatjegemeente
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	21%	2021	28%	2019	Waarstaatjegemeente
% voortijdige schoolverlaters (VO + MBO)	1,5%	2021	2,4%	2020	Waarstaatjegemeente
% niet-sporters	58%	2020	54%	2016	Waarstaatjegemeente
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	540,10	2021	569,50	2020	Waarstaatjegemeente
Demografische druk (groene + grijze druk tov 20-65 jr)	93%	2022	93%	2021	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
Het aantal verduurzaamde schoolgebouwen (label A t/m C)	7 van de 15 schoolgebouwen	2020	7 van de 15 schoolgebouwen	2020	Facilicom
Aantal actieve deelnemers sportverenigingsleven (aangesloten bij sportbond)	22,1%	2020	23,0%	2019	monitor sport en gemeenten en NOC-NSF
Bezettingsgraad sportzalen	41%	2020	Geen actuelere gegevens beschikbaar		monitor sport en gemeenten
Aantal kinderen dat lid is van een sportvereniging	34,3%	2020	39,8%	2019	NOC-NSF
Aantal lidmaatschappen bibliotheek en geleende boeken 18 jaar of ouder	lidmaatschappen:3.896. Uitleningen:110.119	2021	lidmaatschappen 4.072 (1.784 volwassenen en 2.324 jeugd). Uitleningen: 118.167. Dbos 1.811	2020	Bibliotheek
Waardering voor het winkelaanbod in Krimpen aan den IJssel	6,92	2018	6,92	2018	Burgerpeiling
Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het aanbod van speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	63%	2021	64%	2018	Burgerpeiling

Programma 4 Sociaal domein

Hoofdambitie

Krimpen is zowel een 'vergroenende' als een 'vergrijzende' gemeente. Er wonen relatief veel jeugdigen en relatief veel ouderen in onze gemeente. Beide groepen doen gemiddeld vaker een beroep op het sociaal domein dan de leeftijdscategorie 20- tot 60-jarigen.

Daarnaast worden de vraagstukken binnen het sociaal domein meer, groter en ingewikkelder. De verschuiving van de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg, werk en inkomen en de ondersteuning van langdurig zieken en ouderen van het Rijk naar de gemeenten in 2015 bleek 'slechts' een eerste stap. De landelijke beleidslijn om langer thuis te blijven wonen geeft ook een extra druk op de lokale hulp en huidige ondersteuning. Van

passende woonruimte, het realiseren van zorg tot het opvangen van incidenten als het toch niet helemaal goed gaat. Ook de ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg zorgen voor een steeds zwaardere rol voor gemeenten.

Naast deze geplande ontwikkelingen worden we ook geconfronteerd met actuele ontwikkelingen die het sociaal domein ook bovenmatig raken. De coronacrisis, de vluchtelingen crisis, de afwikkeling van de kinderopvangtoeslagaffaire en de explosief stijgende energieprijzen maken de vraagstukken nog breder en complexer.

We staan als gemeente voor een grote en ingewikkelde uitdaging. Onze ambitie is om onze inwoners tijdig en goed te voorzien van passende hulp. In eerste instantie ligt de focus om samen met de inwoners te kijken hoe problematiek binnen het eigen netwerk kan worden opgelost of in samenwerking met het sterke en actieve vrijwilligersaanbod dat wij als Krimpen hebben. Mocht dit ontoereikend zijn dan zorgen we voor een passende voorziening.

Deze uitdaging staat op gespannen voet met de financiële uitdagingen die we ook in dit domein zien. De inzet en ondersteuning moet betaalbaar blijven en niet leiden tot forse kostenstijgingen of snijden in andere gemeentelijke voorzieningen. We blijven hierdoor inzetten op vroegtijdig signaleren van problematiek en een preventieve aanpak. Een actief gezondheidsbeleid, welzijn op recept en inzet op energiearmoede zijn hier mooie voorbeelden van. Ook zetten we in op goede samenwerking met de diverse partijen. Investeren in langer thuis kunnen wonen doen we als gemeente niet alleen, maar in een actieve samenwerking met de hele zorgketen. Denk hierbij aan huisartsen, verpleegkundigen en zorgverzekeraars. Op het terrein van Zorg & Veiligheid werken we aan een actievere samenwerking, omdat beide domeinen vaak met dezelfde dossiers actief zijn. Dit jaar kunt u van ons de nieuwe nota Volksgezondheid en het Lokaal preventieakkoord verwachten. Beide zullen in het teken staan van onze ambitie om de gezondste gemeente van Nederland te worden.

Ook binnen veel huishoudens wordt het lastig om de financiële eindjes aan elkaar te knopen. Hoge inflatie en de hoge energieprijzen kunnen leiden tot financiële problemen. Dit vraagt extra aandacht voor deze problematiek. Ook ontstaat het risico dat kinderen de effecten hiervan zullen voelen omdat sport en culturele activiteiten of leermiddelen niet meer betaalbaar zijn.

4.1 Preventie

Preventie

Om op eigen kracht mee te doen, is het nodig dat we meer inzetten op preventie, zodat grote(re) problemen worden voorkomen. Immers voorkomen is beter dan genezen. Preventie levert op de langere termijn kostenbesparing op en het geeft meer kwaliteit van leven. Voor preventieve voorzieningen en/of maatregelen is geen toegangsbevestiging vereist.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

(Digi)Taalhuis

Wat is er aan de hand

Mensen die laaggeletterd zijn, zijn geen analfabeten. Ze kunnen wel lezen en schrijven, maar beheersen niet het eindniveau vmbo of niveau mbo-2/3. Vaak zijn zij ook zwak op het gebied van digitale vaardigheden. In Krimpen aan den IJssel wordt het aantal inwoners met

laaggeletterdheid geschat tussen 13 en 16%.

Daarnaast zijn er actuele trends die leiden tot een toename van laaggeletterdheid:

- Vergrijzing
- Nieuwkomers
- Jongeren
- Toenemende kloof in onderwijs en maatschappij

Wat willen we bereiken

Het aantal laaggeletterden in de gemeente verminderen.

Speerpunten

Uitvoeren pilot (Digi) Taalhuis

Omschrijving (toelichting)

Het opzetten van een pilot (Digi) Taalhuis door de bibliotheek in samenwerking met het al bestaande Taalnetwerk.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Armoede

Wat is er aan de hand

De energiecrisis en de hoge inflatie hebben een forse impact op de huishoudboekjes van onze inwoners. De energieprijzen stijgen en de inflatie zorgt er voor dat de dagelijkse boodschappen fors duurder worden. Het Rijk heeft enkele maatregelen aangekondigd om de kosten waarmee de inwoners worden geconfronteerd te beperken. Het wettelijk minimumloon (WML) gaat omhoog met ruim 10%. Uitkeringen die gekoppeld zijn aan het minimumloon, zoals AOW, bijstand en de Wajong, gaan hierdoor ook omhoog. Daarnaast zijn de tarieven voor energie gemaximaliseerd en er is een energietoeslag van € 1.300,- voor minima tot 120% van het sociaal minimum. Deze maatregelen zullen zeker helpen maar voor niet alle inwoners toereikend zijn. We zijn de komende periode alert bij het signaleren van situaties waar inwoners in de knel komen en kijken of en op welke manier we als gemeente een nuttige bijdrage kunnen leveren aan een oplossing. Hierbij hebben we aandacht voor de directe problematiek die is ontstaan en kijken we hoe we hierbij kunnen ondersteunen met hulp bij budgettering, schuldbemiddeling of sanering. Daarnaast kijken we hoe we kunnen ondersteunen met structurele maatregelen die er voor zorgen dat de kosten structureel zullen dalen. Denk hierbij aan verduurzamingsmaatregelen die de energie behoefte kunnen terugbrengen.

Wat willen we bereiken

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 heeft de raad een reserve gevormd van ruim € 2 miljoen ter bestrijding van de energiearmoede. Zoals in beleidsthema 2.2 is aangegeven wordt het actieplan 'Aanpak Energiearmoede' binnenkort opgeleverd. De focus van dit plan ligt hoofdzakelijk op kostenbesparing via verduurzamingsmaatregelen. Daarnaast kan dit budget ook ingezet worden voor de directe gevolgen van de energiecrisis. Denk hierbij aan ondersteuningsmaatregelen voor doelgroepen die in de knel komen. En aan maatregelen gericht op kinderen die mogelijk door de financiële positie van de ouders onvoldoende leermiddelen hebben of niet meer mee kunnen doen aan sport of culturele activiteiten. Het

actieprogramma armoede en schulden zal vanuit de nieuwe problematiek worden aangevuld met maatregelen die nu noodzakelijk zijn.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Gratis regionaal OV voor minima van 67+

Wat is er aan de hand

Vanaf 2021 is er voor minima van 67+ met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum gratis regionaal OV. De komende periode willen we beoordelen of deze regeling kan worden uitgebreid.

Wat willen we bereiken

Een bredere toegankelijke regeling.

Speerpunten

Onderzoek doen naar het uitbreiden van de regeling OV 67+

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Ondersteuning inclusieve samenleving

Wat is er aan de hand

Vanuit de aanjaagfunctie is er geen ruimte om meer partijen te betrekken bij de vormgeving van de inclusieve samenleving. Daarnaast is er onvoldoende ruimte om de beweging te krijgen naar meer zelf organiserend ambassadeursnetwerk.

Het huidige activiteitenbudget is te laag om de kosten van de activiteiten te dekken.

Wat willen we bereiken

We willen meer partijen, waaronder ondernemers, betrekken bij de vormgeving van de inclusieve samenleving én we willen een meer zelf organiserend ambassadeursnetwerk.

Speerpunten

Ondersteunen van aanjaagfunctie inclusieve samenleving

Omschrijving (toelichting)

Het optimaliseren van de netwerken en het toewerken naar meer zelf organiserend ambassadeursnetwerk.

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma woonzorgvisie

Wat is er aan de hand

De zorgbehoefte van onze inwoners is continu in beweging. In de woonzorganalyse is in beeld gebracht welke zorgvraag er nu is en hoe deze zich gaat ontwikkelen. Ook wordt hierbij geïnventariseerd welke woonvragen er vanuit deze zorgbehoefte zijn en in hoeverre die woonvragen aansluiten bij het huidige woonaanbod. Deze analyse zal vertaald worden in

een woonzorgvisie waarin de gemeenteraad aangeeft hoe zij naar dit vraagstuk kijkt. Om uiteindelijk deze visie te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk dat er een uitvoeringsprogramma en een afwegingskader wordt opgesteld. Hiervoor is op dit moment geen ambtelijke capaciteit beschikbaar.

Wat willen we bereiken

Door extra ondersteuning in te huren willen we bereiken dat een uitvoeringsprogramma en afwegingskader wordt opgesteld. Met deze documenten moet het mogelijk worden om nieuwe initiatieven te toetsen en te bezien of deze al dan niet meerwaarde hebben voor de gemeente.

Speerpunten

Het opstellen van uitvoeringsprogramma woonzorgvisie

Omschrijving (toelichting)

Het opstellen van afwegingskader woonzorgvisie

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vangnetwerken

Wat is er aan de hand

Er is geen preventieve voorziening voor volwassenen die te maken hebben met het probleem van (dreigend) sociaal isolement en sociale steun missen. De coronapandemie heeft ervoor gezorgd dat naast deze GGZ doelgroep, meer jongeren en senioren minder vaardig zijn geworden in het maken van sociale contacten. Met eenzaamheid en zelf sociaal isolement tot gevolg.

Wat willen we bereiken

We willen een veilige plek realiseren waar mensen met minder sterke sociale vaardigheden op een veilige manier contacten kunnen aangaan. Daardoor kunnen zij succeservaringen opdoen en hun sociale vaardigheden versterken. We willen hiermee bereiken dat minder inwoners sociaal geïsoleerd raken.

Speerpunten

Oprichten vangnetwerken

Omschrijving (toelichting)

Het opzetten van een preventieve voorziening voor mensen met een GGZ achtergrond, door begeleiding en ondersteuning vanuit de KrimpenWijzer te organiseren

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Welzijn op Recept

Wat is er aan de hand

Inwoners met psychosociale klachten zoeken vaak de oplossing in het medisch domein.

Terwijl er ook vaak sociaal maatschappelijke problemen een rol kunnen spelen. Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. In plaats van een medische inzet, verwijst de huisarts deze patiënten door naar KrimpenWijzer. Uit evaluatie van de (reeds afgeronde) pilot met één huisartsenpraktijk bleken de interventies van uit Welzijn op Recept succesvol. Welzijn op Recept willen we dan ook borgen en verbreden naar meer huisartsenpraktijken.

Wat willen we bereiken

Met Welzijn op Recept wordt de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein versterkt. We willen hiermee bereiken dat meer inwoners met psychosociale klachten geholpen worden binnen het sociaal domein.

Speerpunten

Welzijn op recept borgen en verbreden naar de andere huisartspraktijken.

Omschrijving (toelichting)

In concreto betekent dit extra inkoop S1 verpleegkundige en welzijnscoach.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

Binnen het Sociaal Domein is het beleidsplan Sociaal Domein ons kader.

- Actieplan inburgering 2021-2022
- Actieprogramma Armoede en schulden
- Actieprogramma Mantelzorg
- Actieprogramma Vrijwilligerswerkbeleid
- Actieprogramma Dementievriendelijke gemeenschap
- Nationaal en Lokaal Preventieakkoord
- Gemeenschappelijke regeling GGD Rijnmond
- Dienstverleningsovereenkomst Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- Jeugd en jeugdhulpverlening
- Kwartaalrapportage inburgering
- Onderwijs
- Gemeentelijke monitor sociaal domein
- Gezondheid in kaart (rapportage GGD Rotterdam-Rijnmond 2018-2021)
- Jaarrapportage vroegsignalering schulden (Q1)

4.2 Basishulp

Basishulp

Als Krimpenaren het niet redden op eigen kracht, dan kan hulp nodig zijn. We organiseren onze ondersteuning zodanig dat we onze Krimpense inwoners in hun kracht zetten en dat zij die ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. We zetten in op gemakkelijke toegang tot de juiste ondersteuning / zorg. Geen indicatie, maar passende basishulp. Geen doorverwijzingen maar “er individuele hulp bij halen”. Ondersteuning en zorg dat snel en op maat beschikbaar is.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Casusregie inburgering

Wat is er aan de hand

In de bestuursafspraken van 26 augustus 2022 over de asielcrisis is afgesproken dat de gemeenten in 2022 vooruit zullen lopen op de huisvesting van statushouders in 2022. De taakstelling voor de huisvesting zal in 2023 verdubbelen. Deze statushouders vallen onder de nieuwe wet inburgering en aan hen moet een inburgeringstraject en begeleiding geboden worden. De verwachting is dat ook in 2024 de taakstelling nog hoog is doordat gezinsherenigers nog zullen nareizen. Voor de jaren na 2024 is nog onduidelijk wat de ontwikkelingen zijn. Een inburgeringstraject duurt 3 jaar. Dat betekent dat de extra capaciteit voor een langere periode noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken

Inburgeraars starten tijdig met een inburgeringsvoorziening en krijgen goede begeleiding, zodat zij zo snel mogelijk (economisch) zelfstandig worden.

Speerpunten

Uitbreiding casusregie inburgering

Omschrijving (toelichting)

Iedere inburgeraar heeft een casusregisseur die binnen 2 weken na verhuizing een start maakt met de begeleiding van de inburgeraar. We willen dat inburgeraars een goede begeleiding krijgen zodat eventuele knelpunten in de inburgering tijdig worden opgepakt, dat betekent dat de casusregisseur tijd heeft om af te stemmen met taalaanbieders, IJsselgemeenten en Vluchtelingenwerk en kan doorverwijzen naar extra ondersteuning als dat nodig is

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Toekomstbestendig zorg en welzijn

Wat is er aan de hand

Als gemeenten, inwoners, Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT), Welzijn, huisartsen en ziekenhuis slaan we de handen ineen. Met elkaar gaan we aan de slag met vraagstukken rond wonen, zorg en welzijn in het licht van de ouder wordende, potentiële zorgvragende inwoner van Krimpen aan den IJssel.

De samenhang en voortgang wordt bewaakt door een stuurgroep, waarin de verschillende partijen zijn vertegenwoordigd. Tevens worden hier de knelpunten opgepakt. Deze stuurgroep wordt ondersteund door een secretaris. Betrokken partijen komen tweemaal per jaar bij elkaar voor inspiratie, afstemming en ontmoeting. Voor dit proces hebben wij ondersteuning nodig van een secretaris en wordt aan de gemeente gevraagd hieraan een bijdrage te leveren. Hiervoor is echter geen ambtelijke capaciteit beschikbaar.

Na eerder gestarte initiatieven, is het de tijd om met elkaar focus, samenhang en voortgang te realiseren. Er is een concept-routekaart opgesteld waarin de ambities en acties beschreven zijn. Enerzijds op wijkniveau, dicht bij de inwoners. Hier worden wijkregisseurs

voor aangesteld. Anderzijds wordt een aantal zaken wijkoverstijgend opgepakt door projectleiders.

Vanuit de routekaart 'Domeinoverstijgende samenwerking Wonen, Welzijn & Zorg in Krimpen aan den IJssel' wordt gewerkt met vijf themalijnen, te weten:

1. Preventie;
2. Domeinoverstijgend samenwerken;
3. Langer thuis wonen;
4. Anders werken;
5. Cliënt en Samenleving.

Wat willen we bereiken

Inwoners kunnen langer zelfstandig thuis blijven wonen door het organiseren van toekomstbestendige zorg en welzijn. We investeren in preventie, zodat de zorg niet of pas later zwaar en complex wordt en dat intensief met naasten wordt samengewerkt. Verder bevorderen we het welbevinden en een gezonde leefstijl van Krimpenaren door het domeinoverstijgend organiseren van toekomstbestendige zorg en welzijn

Speerpunten

De routekaart 'Domeinoverstijgende samenwerking Wonen, Welzijn & Zorg in Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel' uitvoeren

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Zorg en Veiligheid

Wat is er aan de hand

Er is een groep inwoners met verminderde zelfredzaamheid, die vastlopen op verschillende gebieden in hun leven. Dit zorgt ervoor dat zowel zij áls de samenleving problemen en overlast hebben op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Wat willen we bereiken

We willen een werkstructuur bereiken waarin collega's en netwerkpartners uit het zorg-, sociaal-, en veiligheidsdomein samenwerken aan een domein overstijgende, sluitende persoonsgerichte aanpak rondom kwetsbare inwoners.

Ter voorkoming van:

- Verslechtering van woon- en leefomgeving
- Incidenten in de openbare orde
- Inzet van specialistische hulpverlening zonder resultaat

Ter bevordering van:

- Collegiale consultatie
- Doorontwikkeling van de aanpak op specifieke thema's
- Verminderen van kwetsbaarheid in solistische taken

Speerpunten

Oprichten meldpunt zorg & veiligheid

Omschrijving (toelichting)

Inrichten van de ambtelijke werkstructuur rondom Zorg en Veiligheid door middel van extra regie op de werkstructuur, werkprocessen en samenwerking tussen het sociaal-, en veiligheidsdomein.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

Binnen het Sociaal Domein is het beleidsplan Sociaal Domein ons kader.

- Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

We leggen verantwoording af via 'waar staat je gemeente':

- Onderwijs
- Gemeentelijke monitor sociaal domein

4.3 Individuele hulp

Individuele hulp

De gemeente verstrekt vanuit de maatwerkvoorzieningen (geïndiceerde zorg). Dit gebeurt als een inwoner niet de mogelijkheden heeft om op eigen kracht, met hulp van het netwerk, of via een andere (voorliggende) voorziening, de zelfredzaamheid of participatie te handhaven of verbeteren. Daarmee staat de eigen verantwoordelijkheid voorop en is de maatwerkvoorziening altijd aanvullend.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Specialistische jeugdhulp

Wat is er aan de hand

Met ingang van 2023 is de regionale jeugdhulp (met uitzondering van gesloten jeugdhulp) opnieuw aanbesteed. Zeven systeemaanbieders, zeven prestatieaanbieders (forensische zorg) en flexaanbieders zijn gecontracteerd. Er wordt minder regionale hulp ingekocht.

Wat willen we bereiken

We willen bereiken dat de overgang van regionaal naar lokale inkoop goed verloopt. Geen kind mag tussen wal en schip vallen. Indien nodig organiseren we maatwerk.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

SROI beleid en uitvoering

Wat is er aan de hand

Krimpen aan den IJssel kent wel een – in de regio op elkaar afgestemd – SROI-beleid, maar schiet tekort in de uitvoering daarvan. Er bestaat regionale druk om, behalve het beleid, ook de uitvoering eensgezind op te pakken en te bewaken. Dat leidt tot een bredere inzet van mensen met een beperking c.q. afstand tot de arbeidsmarkt, hetgeen op haar beurt weer leidt tot een vermindering van kosten voor bijstand c.a.

Wat willen we bereiken

Met deze inzet wil de gemeente bereiken dat wat beleidsmatig is vastgesteld, ook in de uitvoering daadwerkelijk wordt gehandhaafd. Meer concreet: we gaan bewaken dat koop-

een aanbestedingscontracten waarin een SROI-verplichting is opgenomen ook werkelijk dienovereenkomstig worden uitgevoerd door de aannemende contractspartij.

Speerpunten

Bevorderen arbeidsparticipatie

Omschrijving (toelichting)

Door een consequente en strakke uitvoering op het regionaal vastgestelde SROI-beleid bevorderen we het deelnemen aan het arbeidsproces voor mensen met een beperking c.q. een afstand tot de arbeidsmarkt

Harmoniseren aanpak in regio

Omschrijving (toelichting)

In regioverband hebben gemeenten met elkaar afspraken gemaakt over harmonisatie van SROI-beleid. Als volgende stap zetten we nu in op harmonisatie van uitvoering van dat beleid

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Wijzigingen Participatiewet

Wat is er aan de hand

Met ingang van 2023 zal de Participatiewet naar verwachting op een aantal punten wijzigen als gevolg van de uitvoering het Breed Offensief om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Eind september 2022 stemt de eerste kamer over de wetswijzigingen.

Daarnaast heeft de minister laten weten dat zij het beleidsvoornemen heeft om de Participatiewet op een aantal punten te wijzigen naar aanleiding van de beleidsanalyse “De Participatiewet in balans” . Het gaat dan met name om meer eenvoud en menselijke maat in een wet die op onderdelen als “hard” wordt omschreven.

In het bestuursakkoord is opgenomen dat wetten beoordeeld worden op eenvoud, menselijke maat en uitvoerbaarheid en waar nodig worden verbeterd.

Wat willen we bereiken

We willen bereiken dat de wetswijzigingen zo snel mogelijk worden verwerkt in verordeningen, beleidsregels en in de uitvoering.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we?

Binnen het Sociaal Domein is het beleidsplan Sociaal Domein ons kader.

- Verordeningen met betrekking tot de Jeugdwet
- De verordening en uitvoeringsregels met betrekking tot het leerlingenvervoer
- Verordeningen met betrekking tot de Wmo
- Regionaal Beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2022-2026
- De verordeningen en nadere regels met betrekking tot de Participatiewet
- De gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten
- De gemeenschappelijke regeling Promen
- De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond
- De verordening Voorzieningsfonds

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af?

- Gemeentelijke monitor sociaal domein
- Sturingsanalyse arbeidsparticipatie
- Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
- Rapportages GR Promen
- Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
- Bestuursrapportages GR Jeugdhulp Rijnmond

Wat mag het kosten

Sociaal domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Preventie	3.675	3.977	2.483	2.545	2.613	2.682
Basishulp	3.368	7.018	3.017	3.113	3.222	3.330
Individuele hulp	30.532	28.657	33.439	34.469	35.432	36.456
- Jeugd	9.471	7.371	10.330	10.732	11.070	11.423
- Participatie	14.430	14.447	14.762	15.064	15.355	15.675
- WMO	6.631	6.838	8.347	8.672	9.007	9.358
Nieuw beleid & intensivering			188	184	190	196
Totaal lasten	37.575	39.652	39.127	40.311	41.457	42.664
Baten						
Preventie	368	292	54	55	56	58
Basishulp	343	2.725	241	167	171	176
Individuele hulp	8.467	8.458	8.445	8.654	8.868	9.090
- Jeugd		149	129	130	131	135
- Participatie	8.153	7.986	7.977	8.177	8.381	8.591
- WMO	314	322	338	347	356	364
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	9.178	11.476	8.740	8.876	9.096	9.323
Totaal saldo van baten en lasten	-28.397	-28.176	-30.387	-31.434	-32.361	-33.341
Reservemutaties	-54	262				
Resultaat	-28.451	-27.915	-30.387	-31.434	-32.361	-33.341

Investerings Sociaal domein	2023	2024	2025	2026
Vastgoed OK - preventie (gebouw UMAM)	51	7	20	17
Totaal	51	7	20	17

Nieuw beleid en intensiveringen Sociaal domein	2023	2024	2025	2026
Ondersteuning inclusieve samenleving - aanjaagbudget	10			
Ondersteuning inclusieve samenleving - activiteitenbudget	20	21	21	22
Vangnetwerken	17	17	17	18
Welzijn op recept	22	22	23	23
Toekomstbestendige zorg en welzijn (langer thuiswonen)	25	26	26	27
Casusregie inburgering intensiveren	85	88	92	96
Social Return on Investment (SROI)	10	10	11	11
Totaal	188	184	190	196

Indicatoren

De kolom 'begroting 2022' bevat de waarden die in de begroting 2022 zijn opgenomen. In de kolom 'begroting 2023' zijn de meest actuele beschikbare metingen opgenomen.

Basisset indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	5,0%	2020	5,0%	2019	Waarstaatjegemeente
Netto arbeidsparticipatie	68,5%	2020	68,5%	2020	Waarstaatjegemeente
% werkloze jongeren in de leeftijd van 16-22 jaar	2,0%	2020	1,0%	2019	Waarstaatjegemeente
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners	335,60	2021	301,20	2020	Waarstaatjegemeente
Het aantal lopende reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	266,2	2020	266,2	2020	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	18,9%	2021	16,1%	2020	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	1,5%	2021	1,3%	2020	Waarstaatjegemeente
% Jongeren met jeugdreclassering in de leeftijd van 12-23 jaar	0,2%	2021	0,4%	2020	Waarstaatjegemeente
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners	630	2021	630	2020	Waarstaatjegemeente
% Werkelozen ten opzichte van de beroepsbevolking	3,4%	2020	3%	2019	Waarstaatjegemeente
% Huishoudens met een bijstandsuitkering	4,3%	2021	4,3%	2021	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
Het percentage inwoners dat zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan een hulpbehoevende naaste	32%	2021	30%	2018	Burgerpeiling
Vaccinatiegraad	78,7%	2021	niet beschikbaar		Jaarverslag CJG Rijnmond
Melding partnergeweld	70	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente
Meldingen kindermishandeling	80	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente
Verward gedrag: crisismaatregelen	5	2021	niet beschikbaar		Khonraad
% aantal meldingen bij Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)	156	2021	niet beschikbaar		Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)
Bereikbaarheid Krimpenwijzer ("Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag")	80%	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente / KTO
Door de dienstverlening die ik vanuit KrimpenWijzer/Krimpens Sociaal Team heb gekregen heb ik een betere kwaliteit van leven	78%	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente
Klantwaardering dienstverlening GR IJsselgemeenten	7,3	2021	niet beschikbaar		GR IJsselgemeenten
Inwoners van 70 jaar en ouder die zelfstandig wonen; per 1000 inwoners	964	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente
Aantal mantelzorgers bekend bij Krimpenwijzer	58	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente / KTO
Aantal aanmeldingen schuldhulpbemiddelen GR IJsselgemeenten	37	2021	niet beschikbaar		GR IJsselgemeenten
% Huishoudens zonder voorzieningen	77%	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 1 t/m 5 voorzieningen	2.835	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 6 of meer regelingen	185	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente
Huishoudens met Wmo voorzieningen	1770	2021	niet beschikbaar		Waarstaatjegemeente

Middelen

Overhead

Inleiding

Dit hoofdstuk biedt inzicht in de overhead van de gemeente Krimpen aan den IJssel. De programma's bevatten alleen de lasten en baten van het primaire proces.

Sinds de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording worden de baten en lasten van Overhead apart getoond als onderdeel van de programma begroting.

Onderdelen overhead

Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding ICT);
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead;
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Om enig inzicht te geven in de opbouw van de overhead is in deze begroting de overhead verdeeld in:

- Personele lasten van onder andere de taken met betrekking tot directie, communicatie, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, juridische zaken, HR en financiën.
- Niet personele lasten, zoals huisvesting en ICT.

Dit begrotingsonderdeel is slechts een weergave van de baten en lasten met betrekking tot overhead.

Een meer inhoudelijke toelichting treft u aan in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Formatieve ontwikkeling organisatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de gemeentelijke organisatie qua formatie uitbreidt. De belangrijkste oorzaken zijn het toegenomen aantal taken en de groeiende omvang van het sociaal domein. Bovendien kent de bestaande formatie weinig speelruimte. De verdere ontwikkeling is deels afhankelijk van de ambities, maar wordt voor een groot deel ook bepaald door nieuwe taken. Daarom wordt rekening gehouden met een groei van enkele formatieplaatsen per jaar.

Wat mag het kosten

Overhead	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Personele lasten	4.738	5.263	5.268	5.421	5.635	5.861
Niet personele lasten	4.658	5.765	5.324	5.300	5.411	5.465
Nieuw beleid & intensivering			500	400	416	433
Totaal lasten	9.396	11.029	11.092	11.121	11.463	11.759
Baten						
Personele baten						
Niet personele baten	569	2.580	327	335	343	352
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	569	2.580	327	335	343	352
Totaal saldo van baten en lasten	-8.828	-8.449	-10.765	-10.786	-11.119	-11.407
Reservemutaties	102	170	432			
Resultaat	-8.726	-8.279	-10.333	-10.786	-11.119	-11.407

Investeringen Overhead	2023	2024	2025	2026
Vervanging noodstroomaggregaat raadhuis		29		
Vastgoed OK - overhead (raadhuis, huisv.buitenr, verz. en alg VG)	13	6	17	11
Totaal	13	35	17	11

Nieuw beleid en intensiveringen Overhead	2023	2024	2025	2026
Formatieve ontwikkeling organisatie	100	400	416	433
Formatieve ontwikkeling organisatie projectbasis	400			
Totaal	500	400	416	433

Indicatoren

De kolom 'begroting 2022' bevat de waarden die in de begroting 2022 zijn opgenomen. In de kolom 'begroting 2023' zijn de meest actuele beschikbare metingen opgenomen.

Basisset indicatoren Overhead	Begroting 2023	Jaartal	Begroting 2022	Jaartal	Bron
Formatie in fte per inwoner x 1.000	5,68	2022	5,12	2021	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Bezetting in fte per inwoner x 1000	5,42	2022	4,91	2021	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Apparaatskosten per inwoner	586,62	2022	560,44*	2021	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Externe inhuur als % van totale kosten loonsom	2,50%	2022	4%	2021	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Overhead als % van totale lasten	11,31%	2022	12%	2021	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)

* herberekening 2022

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk zetten we de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien op een rij. Binnen de begroting bestaat een onderscheid tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die vrij zijn aan te wenden. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de negatieve financiële saldi van de programma's. De algemene dekkingsmiddelen beslaan meer dan de helft van de totale baten van de gemeente. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- Uitkering uit het gemeentefonds;
- Inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen (ozb);
- Inkomsten uit beleggingen.

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste bron van gemeentelijke inkomsten. Eigen inkomsten als de ozb vormen slechts een beperkt deel van de totale baten.

Uitkering gemeentefonds

De omvang van het gemeentefonds is gekoppeld aan de rijksbegroting, waarbij op basis van de systematiek "samen de trap op en samen de trap af" de algemene uitkering wordt geïndexeerd (ook wel accres genoemd). Sinds de meicirculaire van 2022 is dit zogenaamde accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijgingen en het volumedeel ter compensatie van bevolkingsgroei en reëel accres.

Kort na de meicirculaire zijn de VNG en het Rijk overeen gekomen om het volume-accres voor de jaren 2022-2025 te bevriezen en er voor die periode dus alleen nog sprake is van nominale ontwikkelingen op basis van loon- en prijsstijgingen. Vanaf 2026 is er helemaal geen sprake meer van het verstrekken van een volume-accres, maar alleen nog maar van een nominaal accres.

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit 3 soorten uitkeringen: algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen.

Onder de integratie-uitkeringen vielen de uitkeringen voor participatie, voogdij/18+ en inburgering, terwijl dat vanaf 2023 alleen nog maar voor participatie is. De middelen van de beide andere uitkeringen zijn ondergebracht in de algemene uitkering.

De decentralisatie-uitkeringen bevatten uitkeringen voor onder andere vergunningverlening, toezicht en handhaving van provinciale taken, de combinatiefuncties, armoedebestrijding kinderen en de voorschoolse voorziening peuters. Het aantal decentralisatie-uitkeringen neemt ieder jaar nog toe.

De cijfers in deze begroting zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2022 van het gemeentefonds. Daarmee wordt voor het derde opeenvolgende jaar afgeweken van de vaste lijn om de meicirculaire te hanteren. Ook nu is de voornaamste reden, dat er (nog steeds) grote onzekerheden bestaan omtrent de Rijksmiddelen en de ontwikkelingen die in de septembercirculaire zijn vertaald.

Een van de onzekerheden betreft de extra middelen voor uitvoering van de Jeugdwet. Alleen voor 2023 bestaat nu zekerheid en zijn middelen in het gemeentefonds opgenomen. Voor de jaren erna mogen gemeenten uitgaan van bedragen op basis van de uitspraken van de Commissie van Wijzen (arbitrage). Daarnaast verwacht het Rijk dat gemeenten vanaf 2024

een oplopende besparing realiseren. In deze begroting is rekening gehouden met de extra inkomsten, maar nog niet met de besparing, omdat de uitwerking daarvan voor individuele gemeenten nog niet duidelijk is.

Onroerende zaakbelastingen

De opbrengst uit onroerende zaakbelasting wordt in deze begroting met 4% verhoogd. Dat is lager dan de algemene trend. Omdat de WOZ-waarden van vrijwel al het vastgoed boven trendmatig zijn gestegen, wordt een verlaging van het tarief toegepast. Op deze wijze stuurt de gemeente op de benodigde opbrengst en speelt de ontwikkeling van de WOZ-waarde een ondergeschikte rol.

Dividenden

Alle beleggingen van Krimpen aan den IJssel liggen in het verlengde van de publieke taak. De verwachte inkomsten uit beleggingen worden jaarlijks beoordeeld en indien nodig bijgesteld.

Een gedeelte van de eenmalige opbrengst van de verkochte aandelen Eneco is benut om het structurele tekort vanwege het weggefallen dividend op te vangen. Met de verwerking conform de Kadernota 2022 is de stelpost ingevuld.

Vanaf 2022 wordt dividend ontvangen van de cumulatief preferente aandelen Stedin die in 2021 zijn verworven en verder wordt nog dividend ontvangen over de aandelen van de BNG. Op basis van prognoses en het laatst afgesloten boekjaar is in deze begroting geen rekening gehouden met dividend over de reguliere aandelen Stedin.

Saldo van de financieringsfunctie

Dit betreft het saldo van het taakveld treasury. Dit saldo wordt veroorzaakt doordat de omslag van de rente naar de programma's plaatsvindt op basis van een afgerond percentage.

In deze begroting is er een, zij het gering, verschil tussen het berekende percentage (1,01%) en de gehanteerde omslagrente (1%). Er is wel sprake van een saldo. In paragraaf D Financiering wordt dit nader toegelicht.

Stelposten

De ontwikkeling van de energielasten is een hoogst onzekere factor. Omdat er nog geen nieuw contract voor 2023 is, wordt rekening gehouden met een stelpost van € 1.000.000 op basis van actuele tarieven zoals die bij het afronden van de begroting beschikbaar waren. Daarbij is aangenomen dat de tarieven zich op termijn normaliseren op een lager niveau (€ 400.000).

De indexering van overheidsuitgaven ligt gemiddeld veel lager dan de consumentenprijsindex (cpi). Voor een aantal contracten geldt echter dat jaarlijkse bijstelling volgens cpi is vastgelegd. Daarom is een stelpost van € 250.000 opgenomen.

In de kadernota was nog rekening gehouden met een stelpost van € 1 miljoen structureel voor loon- en prijsontwikkeling. Deze kan nu vervallen en wordt vervangen door de hiervoor genoemde stelposten.

Stelposten	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Stelposten	1.287	-1.774	-1.114	-208
Onvoorziene lasten	0	0	0	0
Nieuw beleid voorgaande begrotingsjaren	355	479	916	1.179
Nieuw beleid 2023-2026	1.271	1.391	1.178	1.213
Saldo stelposten	2.913	95	980	2.184

Vennootschapsbelasting

Op basis van de aangepaste wet omtrent de vennootschapsbelasting (vpb) voor overheidsbedrijven kunnen tegenwoordig ook gemeenten een aanslag vpb krijgen. Op basis van de door de gemeente zelf geanalyseerde activiteiten, alsmede de werkelijke lasten en baten daarvan, werd ervan uitgegaan, dat geen sprake zou zijn van een vpb-plicht. De Belastingdienst (BD) is echter van mening, dat voor het hebben van reclame-uitingen in de openbare ruimte waarvoor een vergoeding wordt ontvangen, sprake is van ondernemerschap en derhalve van een verplichting tot het betalen van vpb indien hierop "winst" wordt gemaakt. Om die reden heeft de BD de gemeente een aantal aanslagen opgelegd van zo'n € 3.500 per jaar. Over het feit of werkelijk sprake is van ondernemerschap op dit terrein worden inmiddels de nodige (landelijke) procedures gevoerd, waarbij de Rechtbank Gelderland recent heeft geoordeeld dat inderdaad sprake is van een onderneming als het gaat om reclame-uitingen. De verwachting is nog wel, dat de betreffende gemeente in hoger beroep zal gaan, zodat pas echte zekerheid hieromtrent bestaat als de Hoge Raad zich hierover heeft uitgesproken. Echter gelet op de geringe hoogte van "onze" aanslag is er vooralsnog besloten om een bedrag van € 3.500 per jaar op te nemen in de meerjarenbegroting. Dezelfde Rechtbank heeft in hetzelfde vonnis ook een uitspraak gedaan over het verstrekken van (hypothecaire) leningen aan ambtenaren. Ook dat zou volgens dat vonnis een ondernemersactiviteit zijn. Daar de gemeente Krimpen weliswaar geen nieuwe leningen meer verstrekt, maar nog wel een portefeuille heeft, wordt thans bekeken of dit tot een aanslag zou kunnen leiden voor onze gemeente. En of het niet zo zou kunnen zijn, dat het überhaupt verstrekken van leningen wordt beschouwd als een ondernemersactiviteit. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor het verstrekken van leningen aan sportverenigingen of aan particulieren voor het verduurzamen van hun huis. Voor de grondexploitaties wordt jaarlijks een quick scan uitgevoerd om na te gaan of sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Tot nu toe is dat niet het geval. Of er nog meer activiteiten van de gemeente als ondernemerschap moeten worden aangemerkt blijft dus nog steeds onzeker, zodat om die reden nog steeds een risico is opgenomen.

Onvoorzien

De post onvoorzien is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording een verplicht onderdeel van de begroting. De gemeenten zijn vrij de hoogte van deze post te bepalen. De post onvoorzien is op basis van de financiële verordening 2022 vastgesteld op € 0 per inwoner.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- Nota lokale heffingen 2019
- Belastingverordeningen
- Financiële verordening 2021
- Nota reserves en voorzieningen

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Begrotingswijzigingen (in principe elke raadsvergadering)

Jaarrekening (voor 15 juli t+1)

Wat mag het kosten

Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Onroerende zaakbelasting	5.871	5.934	6.204	6.431	6.650	6.847
Uitkeringen gemeentefonds	49.694	53.705	55.541	59.582	61.325	59.019
Dividenden en winstuitkeringen	228	120	117	117	117	117
Saldo van de financieringsfunctie	194	-168	-244	-440	-992	-864
Lasten algemene dekkingsmiddelen	-9	-19	-43	-81	82	39
Stelposten		-1.225	-1.250	-950	-650	-650
Algemene dekkingsmiddelen	55.977	58.348	60.325	64.658	66.530	64.507
 						
Vennootschapsbelasting	-9	-4	-4	-4	-4	-4
Onvoorzien lasten						
Saldo van baten en lasten	55.968	58.344	60.321	64.654	66.527	64.504
 						
Reservemutaties	312					
Resultaat	56.279	58.344	60.321	64.654	66.527	64.504

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. Doorgaans gaat het om belastingen, heffingen en retributies.

Onze gemeente legt de volgende heffingen op:

- onroerende zaakbelastingen (ozb)
- afvalstoffenheffing
- rioolheffing
- haven- en marktgelden
- lijkbezorgingsrechten
- leges, waaronder de leges voor de omgevingsvergunning

De Nota Lokale heffingen 2019, de kadernota 2022 en het bestuursakkoord dienen als uitgangspunten voor 2023. Deze uitgangspunten zijn vertaald in de begrotingsopzet voor 2023.

Ontwikkelingen 2023

Lokale heffingen

In april 2019 is de Nota Lokale heffingen 2019 vastgesteld. In deze nota zijn voor de diverse kostendekkende heffingen en retributies bandbreedtes vastgelegd. Bij de raming van de opbrengsten voor 2023 zijn deze bandbreedtes het uitgangspunt. De gemiddelde lastenstijging voor inwoners bedraagt 3,5%. Voor de begroting 2023 is als ozb-opbrengst het volume uit 2022 geraamd en verhoogd met de reguliere gebiedsuitbreiding. Daarnaast vindt een verhoging van het ozb-volume plaats met de index van 4%. Om het aldus bepaalde ozb-volume in 2023 te realiseren, dalen bij een verwacht hoger waarde niveau de drie ozb-tarieven (eigenaar woningen, eigenaar niet-woningen en gebruiker niet-woningen). De afvalstoffenheffing en de rioolheffing blijven 100% kostendekkend. In het bestuursakkoord is de keuze gemaakt om een extra verhoging van de kostendekking van 5% toe te passen bij de Lijkbezorgingsrechten.

In de belastingvoorstellen voor 2023 wordt dit verder uitgewerkt. Deze voorstellen en de belastingverordeningen voor 2023 komen in de raadsvergadering van december 2022 aan de orde.

Hervorming lokaal belastinggebied?

Tussen rijk en gemeenten wordt gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssysteem. De wens is om per 2026 tot een nieuwe wijze van bekostigen te komen, waarbij verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel is. In het rapport 'Betalen betekent betalen' uit 2015 is aanbevolen om te komen tot een significante uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied. De auteurs van dit rapport Alexander Rinnooy Kan en Maarten Allers schreven op verzoek van de VNG een notitie ter actualisering van de analyse.

Verschuiving van rijksbelastingen naar lokale belastingen

Volgens het VNG bestuur gelden de redenen om te komen tot een significante uitbreiding nog onverkort: 'Om maatschappelijke opgaven vanuit de lokale samenleving en met de juiste democratische afweging op te kunnen pakken, is beleidsmatige én financiële armslag noodzakelijk. Er dient daarom een verschuiving plaats te vinden van rijksbelastingen naar het lokale belastinggebied.' De VNG verbindt hier wel enkele randvoorwaarden aan. De belangrijkste zijn 'de financiële verhoudingen op orde' en 'geen verhoging van de lastendruk'. De VNG geeft aan dat het coalitieakkoord alleen nieuwe mogelijkheden biedt als het kabinet zich aan deze voorwaarden committeert.

Openbaarheid Wet WOZ

De WOZ-waarde van woningen is sinds 1 oktober 2016 een openbaar gegeven. Iedereen kan eenvoudig en laagdrempelig de WOZ-waarde opvragen bij één centraal punt. De openbaarmaking van WOZ-waarden van woningen vindt plaats via de landelijke voorziening WOZ (www.wozwaardeloket.nl).

No cure no pay bedrijven

Het aantal no cure no pay-bezwaren tegen WOZ-beschikkingen neemt de afgelopen jaren enorm toe. Daardoor komt een verantwoorde uitvoering van de Wet WOZ zo langzamerhand onder druk te staan. De VNG zet zich al geruime tijd in voor een oplossing. Echter, tot op heden nog zonder resultaat. Ook in Krimpen aan den IJssel hebben wij te maken met een oplopende druk bij de uitvoering van de Wet WOZ in verband met

deze groep bezwaarmakers. Tot op heden heeft dit nog niet geleid tot grote problemen in de uitvoering.

Omgevingswet

Het is op het moment van schrijven van deze paragraaf nog niet duidelijk of de Omgevingswet op 1 januari 2023 in werking treedt. De Eerste kamer heeft op 12 juli 2022 besloten dat inwerkingtreding op 1 januari 2023 het uitgangspunt moet blijven. In de Eerste kamer leeft de wens dat de ICT-problemen bij het digitale loket voor omgevingsvergunningen eerst moeten zijn opgelost voordat de wet op 1 januari aanstaande kan ingaan. In oktober 2022 wordt onder meer een nieuw advies verwacht van het Adviescollege ICT-toetsing (AcICT). Dit advies komt er op verzoek van de Eerste Kamer. Hierna wil een meerderheid van de Kamer definitief besluiten over de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het volgende plenaire debat over dit onderwerp staat - onder voorbehoud - gepland voor 1 november 2022.

In de tussentijd bereiden wij ons voor op beide scenario's. Er wordt een legesverordening voorbereid toegespitst op de 'oude' situatie en een legesverordening die is toegespitst op de nieuwe situatie. De begroting wordt dan opgesteld op basis van de oude situatie. Daarnaast wordt een begrotingswijziging opgesteld op basis van inwerkingtreding per 1 januari 2023. Als de Omgevingswet per 1-1-2023 in werking treedt dan kan de gemeenteraad in de decemberraad een begrotingswijziging en legesverordening 2023 op basis van de inwerkingtreding per 1-1-2023 vaststellen.

Kwijtschelding

Op dit moment wordt er kwijtschelding verleend als de inwoner voldoet aan twee normen, de inkomensnorm en de vermogensnorm. Moties vanuit de Tweede kamer hebben ertoe geleid dat de nadere regels voor kwijtschelding zijn aangepast. Hierdoor wordt het voor de gemeente mogelijk om binnen de kwijtscheldingstoets een ophoging toe te passen van de vermogensnormen. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid om de vermogensnorm met een zelf te bepalen bedrag (tot maximaal 2.000 euro) op te hogen. De verhoging van de vermogensnorm hangt af van de leefsituatie van de belastingschuldige (echtgenoten, alleenstaanden of alleenstaande ouders). Vanaf 2023 willen wij gebruik gaan maken van de beleidsvrijheid om deze norm te verruimen, zodat een grotere groep inwoners in aanmerking komt voor kwijtschelding. Deze wijziging van het kwijtscheldingsbeleid zal u in de decemberraad worden voorgelegd.

Lokale heffingen

Hieronder worden de diverse lokale heffingen weergegeven.

Lokale heffingen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Onroerendezaakbelasting	5.930	5.994	6.269
Afvalstoffenheffing	4.712	4.811	4.919
Rioolheffing	3.632	3.672	3.847
Haven- en marktgeden	92	104	108
Lijkbezorgingsrechten	486	545	617
Leges, overig	750	1.267	1.034
Totaal lokale heffingen	15.602	16.393	16.793

Opbrengsten

Hieronder worden de diverse heffingen weergegeven.

Onroerende zaakbelastingen

Voor de begroting 2023 is als ozb-opbrengst het volume uit 2022 geraamd en verhoogd met de reguliere gebiedsuitbreiding. Daarnaast vindt een verhoging van het ozb-volume plaats met de index van 4%. Dit alles geeft het volgende beeld:

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Onroerendezaakbelasting	5.930	5.994	6.269

Overzicht baten en lasten

Conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

Jaarlijks worden de berekeningen van de kostendekking van de diverse heffingen opnieuw uitgevoerd, rekening houdend met de uitgangspunten van het BBV.

Deze berekeningen hebben gevolgen voor de tarieven en opbrengsten van de diverse heffingen. Bij de vaststelling van de nota lokale heffingen zijn bij de diverse heffingen bandbreedtes vastgesteld. In de begroting 2023 blijven deze heffingen en retributies binnen de bandbreedte behalve bij de Lijkbezorgingsrechten. In het bestuursakkoord is de keuze gemaakt om hierbij een extra verhoging van de kostendekking van 5% toe te passen. In de volgende alinea's geven we de lasten en baten weer van de diverse heffingen waarbij sprake is van het verhalen van de kosten.

Afvalstoffenheffing

In de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de afvalstoffenheffing een bandbreedte van kostendekking vastgesteld van een percentage tussen de 90% en 100%. In de begroting 2023 is gekozen voor maximale kostendekking. Om in 2023 de kostendekking op 100% te houden volstaat een verhoging van de afvalstoffenheffing van 2,6%. Dit is 1,4% lager dan de index van 4%. De directe kosten behorende bij het taakveld afval worden voor 100% toegerekend aan de heffing. Straatvegen is een activiteit die indirect een bijdrage levert aan de afvalexploitatie, hiervan wordt 25% van de kosten toegerekend.

In Krimpen aan den IJssel hangt het tarief af van de omvang van de huishoudens. Voor 2023 bedraagt het tarief onderscheid tussen één- of meerpersoonshuishoudens ruim 71 euro.

Dit alles geeft voor 2023 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Afvalstoffenheffing	5.234	5.234	100%

Rioolheffing

Bij de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de rioolheffing een bandbreedte van kostendekking afgesproken tussen de 90% en 100% dekking. In de begroting 2023 is gekozen voor maximale kostendekking. Om in 2023 de kostendekking op 100% te houden moet de rioolheffing met 4,4% worden verhoogd. 0,4% hoger dan de index van 4%. Daarmee komt de kostendekking op 100%. De directe kosten behorende bij het taakveld riolering worden voor

100% toegerekend aan de heffing. Daarnaast wordt bij de berekening van de kosten voor straatvegen en onkruidbestrijding 25% toegerekend aan de rioolexploitatie en 20% aan het onderhoud aan binnenwater en beschoeiing.

In Krimpen geldt het beleid waarbij sprake is van een rioolheffing in de vorm van een aansluitrecht voor de eigenaar en een afvoerrecht voor de gebruiker.

Dit alles geeft voor 2023 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Rioolheffing	3.847	3.847	100%

Havengelden

In de Nota Lokale heffingen 2019 is besloten dat voor de kostendekking van de havengelden een bandbreedte zal worden gehanteerd van een percentage tussen de 75% en 100%. Toepassing van een index van 4% is voldoende om de kostendekking binnen deze bandbreedte te houden.

Een overzicht van de lasten en baten geeft het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Haven	88	70	80%

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte.

Marktgelden

In de Nota Lokale heffingen 2019 is besloten dat voor de kostendekking van de marktgelden een bandbreedte zal worden gehanteerd van een percentage tussen de 80 en 100%. Toepassing van een index van 4% is voldoende om de kostendekking binnen deze bandbreedte te houden.

Een overzicht van lasten en baten geeft voor 2023 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Markt	42	40	95%

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte .

Lijkbezorgingsrechten

In de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de lijkbezorgingsrechten een bandbreedte in kostendekking vastgesteld tussen de 70% en 80%. In de begroting 2023 is gekozen voor de bovenkant van deze bandbreedte. Daarnaast is in het bestuursakkoord de keuze gemaakt om een extra verhoging van de kostendekking van 5% toe te passen. Toepassing van deze verhoging brengt de kostendekking in 2023 op 85%.

Dit geeft voor 2023 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Lijkbezorging	751	638	85%

Legesverordening

De beleidslijn die bij de bepaling van de leges wordt gehanteerd, is een integrale kostendekking te bereiken van maximaal 100%. Bij de berekening daarvan vormen de leges voor de omgevingsvergunning de hoofdmoot. Ook vanwege het per jaar wisselende bouwprogramma, zijn de leges omgevingsvergunning voor wat betreft de mate van kostendekking onvoorspelbaar. De overige diensten hebben minder effect op de volledige kostendekking.

De legesverordening is onderverdeeld in titels en hoofdstukken. Hierna volgt een weergave van de kostendekking op onderdelen, gevolgd door de totale kostendekking van de verordening.

Dit alles geeft het volgende beeld:

Titel 1 Algemene dienstverlening	lasten	baten	kosten dekking
1 Algemeen			-
2 Bestuursstukken			-
3 Burgerlijke stand	140	29	21%
4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	19	18	96%
5 Gemeentearchief			-
6 Informatieverstrekking ruimtelijke plannen			-
7 Reisdocumenten	291	129	44%
8 Rijbewijzen	111	125	112%
9 Wet op de kansspelen		1	738%
10 Winkeltijdenwet			0%
11 Huisvestingswet		2	
12 Verkeer en vervoer	26	14	55%
13 Plaatselijke verordening	3	5	170%
14 Muziekvergunningen			-
15 Marktstandplaatsen		1	
16 Diversen	11		0%
17 Kabels en leidingen	88	102	116%
18 Kinderopvang en peuterspeelzalen	127		0%
Totaal titel 1	816	428	52%

Titel 2 Omgevingsvergunning	lasten	baten	kosten dekking
Totaal titel 2	694	566	81%

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	lasten	baten	kosten dekking
1 Drank- en Horecawet	15		3%
2 Organiseren van evenementen en markten			
3 Brandbeveiligingsverordening			
Totaal titel 3	15		3%

	lasten	baten	kosten dekking
Totale legesverordening	1.525	994	65%

Lastendruk

Op basis van de nieuwe tarieven berekenen we voor een aantal situaties de lastendruk voor 2023. In deze situaties is geen rekening gehouden met een wijziging van de WOZ-waarde van de woning. Deze is moeilijk te voorspellen en niet voor iedereen gelijk.

In paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing is het kengetal belastingcapaciteit opgenomen.

Lastendruk 1 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2022	2023	% effect	Bedrag
Een woning met een WOZ-waarde van € 250.000, bewoond door 1 persoon; het waterverbruik is 45 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	69,60	72,60	4,31%	3,00
		Afvalstoffenheffing	349,00	358,00	2,58%	9,00
		Totale lastendruk per jaar	418,60	430,60	2,87%	12,00
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	69,60	72,60	4,31%	3,00
		Rioolheffing, het eigenarendeel	166,73	174,15	4,45%	7,42
		Afvalstoffenheffing	349,00	358,00	2,58%	9,00
		Onroerendezaakbelasting	239,75	249,34	4,00%	9,59
		Totale lastendruk per jaar	825,08	854,09	3,52%	29,01

Lastendruk 2 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2022	2023	% effect	Bedrag
Een huurwoning met een WOZ-waarde van € 300.000, bewoond door 2 personen het waterverbruik is 90 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	69,60	72,60	4,31%	3,00
		Afvalstoffenheffing	383,90	393,80	2,58%	9,90
		Totale lastendruk per jaar	453,50	466,40	2,84%	12,90
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	69,60	72,60	4,31%	3,00
		Rioolheffing, het eigenarendeel	166,73	174,15	4,45%	7,42
		Afvalstoffenheffing	383,90	393,80	2,58%	9,90
		Onroerendezaakbelasting	287,70	299,20	4,00%	11,50
		Totale lastendruk per jaar	907,93	939,75	3,50%	31,82

Lastendruk meerpersoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2022	2023	% effect	Bedrag
Een huurwoning met een WOZ-waarde van € 350.000, bewoond door meer dan 2 personen het waterverbruik is 150 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	139,20	145,20	4,31%	6,00
		Afvalstoffenheffing	418,80	429,60	2,58%	10,80
		Totale lastendruk per jaar	558,00	574,80	3,01%	16,80
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	139,20	145,20	4,31%	6,00
		Rioolheffing, het eigenarendeel	166,73	174,15	4,45%	7,42
		Afvalstoffenheffing	418,80	429,60	2,58%	10,80
		Onroerendezaakbelasting	335,65	349,08	4,00%	13,43
		Totale lastendruk per jaar	1.060,38	1.098,03	3,55%	37,65

Kwijtschelding

Inwoners met de laagste inkomens kunnen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de lokale lasten krijgen. De rijksoverheid bepaalt in de Invorderingswet de regels hiervoor. Het

beleid over de kwijschelding is verder uitgewerkt in de 'regeling kwijschelding gemeentelijke belastingen' van de gemeente Krimpen aan den IJssel die door de raad is vastgesteld op 17 december 2015.

Naar verwachting komen rekening houdend met de ervaringen in voorgaande jaren, globaal 300 huishoudens voor (gedeeltelijke) kwijschelding in aanmerking.

Dit alles geeft voor 2023 het volgende overzicht:

Kwijscheldingen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Afvalstoffenheffing	120	120	128
Rioolheffing	28	27	29
Totaal kwijscheldingen	148	147	157

Woonlasten (vergelijking met omliggende gemeenten)

Woonlasten (vergelijking met omliggende gemeenten)

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) geeft inzicht in de woonlasten per gemeente en de posities die de gemeenten ten opzichte van elkaar innemen in Nederland. Hierbij geldt dat nummer 1 de goedkoopste gemeente is. In 2022 staat Krimpen aan den IJssel op plaats 311 van de 354 (deel)gemeenten. In 2021 nam Krimpen aan den IJssel nog een 342e plaats in van de 377 gemeenten.

Wat betreft de omringende gemeenten zijn de woonlasten als volgt (peiljaar 2022):

Vergelijking woonlasten per gemeente	Netto woonlast (duur->goedkoop)	Rangnummer COELO	Ranglijst
Gouda	1140	328	26
Krimpen aan den IJssel	1075	311	43
Zuidplas	940	212	142
Krimpenerwaard	921	192	162
Rotterdam	880	137	217
Capelle aan den IJssel	720	9	345

Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de risico's, de bijbehorende beheersmaatregelen en de mate waarin de gemeente voldoende buffer heeft om risico's af te dekken. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2018) is het beleid vastgelegd dat de basis vormt voor de gevolgde werkwijze. Eind 2022 wordt een herziene versie van deze nota aan de raad aangeboden.

Door de complexe samenleving, de veelzijdige gemeentelijke activiteiten en veranderingen in wet- en regelgeving lopen gemeenten veel risico's. Risico's zijn onvermijdelijk, maar kunnen wel worden beheerst. In het uiterste geval kan de gemeente risico's opvangen via de weerstandscapaciteit. De gemeente beschikt over vrij aanwendbare middelen die, wanneer dat nodig is kunnen worden ingezet om dergelijke tegenvallers op te vangen; de weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de financiële omvang van de gemeentelijke risico's te vermenigvuldigen met de ingeschatte kans dat deze risico's zich ook

echt gaan voordoen. De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit bepaalt of de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft.

In de belangrijkste planning- en controldocumenten (kadernota, begroting en jaarrekening) is altijd een geactualiseerd overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's en een analyse van het weerstandsvermogen. De overzichten geven op hoofdlijnen informatie over risicobeheersing. Wetgever, toezichthouder en gemeenteraad hechten in toenemende mate belang aan risicobeheersing.

Risico's

Gedurende het jaar heeft risicobeheersing de doorlopende aandacht.

Op de volgende pagina zijn de grootste risico's opgenomen waaronder ook de risico's van de verbonden partijen, die direct gevolgen hebben voor de financiën van onze gemeente. De risicobeheersing tot sturing op financiële risico's vindt plaats door samenwerking, overleg en verantwoording in informatievoorziening.

Artikel 15 van BBV schrijft voor om in de begroting de risico's van de verbonden partijen op te nemen die geheel of gedeeltelijk zijn afgewend op de gemeente Krimpen aan den IJssel. Ontwikkelingen in Oekraïne hebben hun weerslag in Nederland en daarmee ook in Krimpen aan den IJssel. De inflatie ontwikkelt zich sterk afwijkend ten opzichte van eerdere jaren, waarbij met name de energiecrisis een grote rol speelt. Op onderdelen heeft de gemeente hier in de budgetten op ingespeeld, maar er resteert een (reëel) risico dat prijzen zich anders ontwikkelen. Gelet op voornoemde inflatie is nog onduidelijk met welk looneisen de vakbonden komen voor de cao 2023. Voor de overige top 10 risico's wordt korthedshalve verwezen naar onderstaande tabel.

Wat niet in de top 10 risico's is opgenomen maar wel benoemd dient te worden zijn cyberrisico's. Met het steeds meer digitaliseren van dienstverlening, gegevensbeheer en -archivering wordt dit risico groter. Gemeenten zijn ook voor hackers een prooi geworden, zie bijvoorbeeld de gemeenten Buren en Noordenveld. De (financiële) gevolgen van bijvoorbeeld een datalek (boete van Autoriteit Persoonsgegevens) of ransomware (losgeld) zijn moeilijk in te schatten.

Risico's begroting 2023

GEKWANTIFICEERDE DIRECTE RISICO'S bedragen x 1.000	S / I	Max kosten bij gevolg	Kans op gevolg	Benodigde capaciteit	Beheersmaatregelen
1. Grondexploitatie					
Bij de actualisatie van het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie (MPG) zijn 15 risico's met mogelijke financiële consequenties gedefinieerd en gewogen. Het aantal risico's is toegenomen doordat de uitvoering van enkele projecten in een vervolgfase is gekomen. Doordat beter zicht is gekomen op de uitvoering kunnen de risico's ook beter worden ingeschat en kunnen gerichte beheersmaatregelen worden ingezet.	I	540		540	Diverse beheersmaatregelen zijn van toepassing, deze zijn per grondexploitatie geïnventariseerd.
2. Algemene uitkering / Middelen					
Loon- en prijsontwikkeling: De loon- en prijsontwikkelingen die zich daadwerkelijk voordoen, sluiten niet aan bij de ramingen in de begroting. Kostenverhogingen kunnen niet altijd worden gecompenseerd met verhoging van de baten.	S	1.000	50%	500	Op diverse wijzen wordt getracht dit risico te beperken. Onder meer door heldere afspraken in contracten en subsidies, tijdige bijstelling van budgetten, waar mogelijk doorberekenen van kostenstijgingen etc.
Renteontwikkeling: De stijgende rente heeft gevolgen voor de lasten van nog af te sluiten leningen. De omvang van het investeringsprogramma betekent dat zeer waarschijnlijk in 2023 al een lening nodig is. Er is rekening gehouden met 3% rente voor een lening van 20 miljoen. Het risico gaat uit van 4%.	S	200	75%	150	Afspraken maken met de BNG, de renteontwikkeling volgen, waar mogelijk alternatieve financiering zoeken.
3. Bedrijfsvoering					
CAO: Onduidelijk is welke effecten de CAO onderhandelingen voor de cao per 1 januari 2023 hebben voor de gemeente. Denk aan de gevolgen voor de loonkosten, alsook kosten voor hybride werken en duurzaam verplaatsen. Voor iedere afwijking per procent is ongeveer 125.000 het risico.	S	300	50%	150	
Formatie en flexibele schil: De gemeente beweegt zich in een omgeving die voortdurend verandert door technologische ontwikkelingen en verandering van gemeentelijke taken. Er is weinig flexibele capaciteit en (financiële) ruimte beschikbaar. Onduidelijk is welke kosten het wendbaar en duurzaam inzetbaar houden van medewerkers met zich mee brengt.	S	400	25%	100	2,5% van de loonsom is gereserveerd voor ziektevervangings.
4. Ruimtelijk domein					
Grote projecten Buitenruimte; Kosten kunnen aanzienlijk oplopen in verband met marktwerking bij aanbestedingen en tijdens de uitvoering van projecten. Ook de planning van projecten is een risico. We hebben gezien dat de prijzen en levertijden van allerlei grondstoffen en materialen blijven stijgen. Het zijn inmiddels forse prijsstijgingen en de komende ontwikkeling is niet goed te voorzien.	I	3.000	10%	300	Monitoring en waar nodig anticiperen bij opstellen meerjarenplanning herstraten en riolering.
Omgevingswet: De Omgevingswet vormt de (nieuwe) basis voor een samenhangende benadering van de 'fysieke' woon- en leefomgeving. Om de samenhangende benadering verder vorm te geven bevat de wet (nieuwe) instrumenten zoals de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en het Programma. Gemeenten dragen hun eigen invoeringskosten, waaronder investeringen in digitale middelen, veranderkosten, coördinatie en invoeringskosten. Hiervoor zijn in de begroting nog geen extra (incidentele) middelen opgenomen.	I	600	25%	150	Krimpen heeft er in eerste instantie voor gekozen om te voldoen aan het overzicht 'Minimale acties Omgevingswet' zoals dat door de VNG is opgesteld. Binnen het bestaande budget van het team Omgevingsloket is ruimte gecreëerd om de minimale acties te kunnen uitvoeren.
5. GR Jeugdhulp Rijnmond					

Kostenontwikkeling: De vlaktakssystematiek wordt afgeschaft per 01-01-2023. Het gebruikte uitgangspunt voor de begroting 2023 is het resultaat van voorgaande jaren gebaseerd op de indicaties uit de JEV Q4 2021. De werkelijke gevolgen van het woonplaatsbeginsel, veranderingen in de aantallen indicaties op basis van de prognoses over 2022 zijn nog niet verwerkt .	I/S	400	50%	200	In 2022 zal naar verwachting de gehele afrekening van de vlaktakssystematiek plaatsvinden. Per 2023 wordt de vlaktaks afgeschaft. Daarbij wordt ook de eindafrekening 2022 opgesteld. Hierbij worden de werkelijke kosten voor onze gemeente inzichtelijk en kan het verschil tussen de inleg die nu wordt gevraagd via de 1e BGW 2022 en in de ontwerp-begroting 2023 worden bepaald. Dit moet dienen als uitgangspunt voor een reële begroting per gemeente.
Wachttijstproblematiek: De GRJR heeft voor 2021 en 2022 een bedrag opgenomen in de begroting voor het wegwerken van wachtlijsten. Vanaf 2023 echter niet meer, terwijl deze problematiek dan nog niet volledig zal zijn opgelost.	I	200	50%	100	Regionaal plan van aanpak wegwerken wachtlijsten.
Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling: De OVA index stijgt mogelijk harder dan waar rekening mee is gehouden in de ontwerp-begroting 2023. Ook irt nieuwe CAO Jeugd.	I	200	75%	150	Een incidenteel effect kan hiermee worden opgevangen. Structurele verwerking moet plaatsvinden via een begrotingswijziging 2023 op een later moment.
Inkoopssystematiek: Per 01-01-2023 wordt de nieuwe inkoopssystematiek voor regionale jeugdhulp ingevoerd. Onvoorziene risico's als gevolg van de systematiek kunnen effect hebben op de begroting van onze gemeente.	S	200	25%	50	Gedurende het begrotingsjaar 2023 moet blijken of er sprake is van onvoorziene risico's als gevolg van de invoering van de systematiek. Een incidenteel effect kan hiermee worden opgevangen. Structurele verwerking moet plaatsvinden via een begrotingswijziging 2023 op een later moment.
6. Implementatie nieuwe taken Sociaal Domein					
Woonplaatsbeginsel: Afwikkeling van dossiers (incidenteel) als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel kan in 2022 leiden tot hogere kosten (intake en exit). Een en ander is afhankelijk van het aantal dossiers. Beschermd wonen, en inburgering: Risico dat overgang van taken naar gemeenten meer kost dan vergoeding die gemeente ontvangt van Rijk (niet budget neutraal).	I	300	50%	150	Incidentele kosten woonplaatsbeginsel moeten worden ingeschat op basis van aantal dossiers dat naar verwachting "overgaat". Uitgangspunt voor beschermd wonen, WvGGZ en inburgering is budgetneutraal verwerken (Rijksbijdrage = verwachte uitgaven). De toekenning van rijksmiddelen is aan een nieuw kabinet. Risico bestaat dat budget onvoldoende is.
7. Wmo verordening					
Mogelijk juridische gevolgen als gevolg van de aanpassing van de verordening voor financiële zelfredzaamheid. Dit versus het abonnementsstarief. Het ministerie van Volksgezondheid heeft nog niet besloten of het een streep haalt door de Wmo-regels van een aantal gemeenten. Uit verzet tegen de huidige financiële opzet van de Wet maatschappelijke ondersteuning, weegt het lokale bestuur soms het inkomen mee bij hulpvragen van inwoners. Deze praktijk is in strijd met de wet, stelde de vorige zorgminister Hugo de Jonge. Hij dreigde daarom met ingrijpen. Staatssecretaris Van Ooijen, nu verantwoordelijk voor de Wmo, beraadt zich nog op eventuele bestuurlijke stappen.	I	500	50%	250	In afwachting van een eventueel proefproces https://www.gemeente.nu/sociaal/wmo/van-ooijen-wacht-nog-met-ingrijpen-in-wmo-regels/
8. Bijstand					
BUIG: De inkomsten van de Specifieke uitkering BUIG (Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten) laten een grillig verloop zien. Ook voor 2022 is het onduidelijk wat het budget zal zijn (mede door de gevolgen corona).	S	300	50%	150	Jaarlijks ontvangt de gemeente op 3 momenten een indicatie van het BUIG Budget van het Rijk. Een voorlopig budget, een nader voorlopig budget en een definitief budget. Het is gebruikelijk de opgave van het Rijk te volgen. De Bedragen op deze 3 momenten in één begrotingsjaar fluctueren aanzienlijk. Daarnaast is er sprake van extra onzekerheid door de gevolgen van corona.
9. REMU-claim					

Eneco heeft een aantal jaren geleden het energiebedrijf REMU overgenomen. Op dit moment loopt er nog een geschil met de toenmalige aandeelhoudende REMU-gemeenten over de waardering die destijds tot stand is gekomen. Ook na de verkoop van de aandelen is dit een risico voor de toenmalige aandeelhoudende gemeenten.	I	1.000	10%	100	De (voormalige) AHC zet zich namens de voormalige aandeelhouders in om deze claim te ontkrachten. Juristen achten de kans dat de claim succesvol blijkt zeer gering. De REMU gemeenten zijn door de rechtbank niet in het gelijk gesteld, maar gaan in cassatie.
10. Risico's verbonden partijen					
Risico's die geheel of gedeeltelijk afgewend kunnen worden op de gemeente (verbonden partijen).	I	5.021		97	
Overige risico's					
Risico's die niet binnen de top 10 vallen.	I/S	3.239	div.	449	
TOTAAL				3.586	

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. In hoofdzaak bestaat de weerstandscapaciteit uit drie onderdelen:

- reserves (eigen vermogen);
- onbenutte belastingcapaciteit;
- post onvoorziene lasten.

Reserves

Van de reserves worden de algemene reserve, de algemene reserve bouwgrondexploitatie, de vrije reserve en bestemmingsreserves die een relatie tot de risico's hebben tot de weerstandscapaciteit gerekend. Dat wil zeggen dat de benodigde reservemiddelen voor al genomen besluiten in principe niet meetellen voor de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve

De hoofdfunctie van de algemene reserve is het vormen van een buffer vanwege risico's. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd dat de algemene reserve minimaal € 4 miljoen bedraagt en niet meer dan € 5 miljoen. De algemene reserve is in 2020 versterkt vanuit de opbrengst van de Eneco aandelen. Daardoor is momenteel sprake van een omvang die groter is dan het plafond. Vanwege de aanhoudende onzekerheden over de inflatieontwikkeling, de invloed van de onrust in de wereld en de (structurele) ontwikkeling van rijksmiddelen wordt voorsnog niet afgeroomd.

Reserve grondexploitatie

De belangrijkste functie van de reserve grondexploitatie is de dekking van verliesgevend ruimtelijke projecten. De totale omvang van de reserve telt mee als buffer voor de risico's, zolang er geen besluit is over de inzet van middelen voor specifieke grexten.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit heeft betrekking op de vier belangrijkste eigen inkomsten van de gemeente: de onroerende zaakbelasting (ozb), de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges, voor zover deze niet al 'maximaal' of kostendekkend zijn.

De ozb is niet gemaximeerd en biedt dus in principe ruimte. Een belangrijk standpunt van de raad en het college is echter dat lastenstijging voor de burger zo veel mogelijk wordt beperkt. Het rekenen met onbenutte belastingmogelijkheden past niet in dat beeld. Daarom is de onbenutte belastingcapaciteit vanwege de ozb op € 0 gesteld. De afvalstoffenheffing en

de rioolheffing zijn in deze begroting volledig kostendekkend opgenomen. Er resteert dus geen onbenutte belastingcapaciteit op die heffingen.

De onderdekking op de totale leges die de gemeente in rekening brengt is niet eenvoudig in beeld te brengen. Het legespakket is zeer divers en er is nauwelijks op de opbrengsten te sturen. Ook voor dit onderdeel wordt daarom geen onbenutte belastingcapaciteit opgenomen. In de paragraaf lokale heffingen wordt op de kostentoekening en kostendekkendheid van tarieven ingegaan. De kaders voor de kostendekking van de diverse leges en heffingen zijn vastgelegd in de nota lokale heffingen 2019.

Post onvoorziene lasten en saldo begroting

In de begroting wordt een (verplichte) raming onvoorziene lasten opgenomen. Met ingang van de begroting 2018 bedraagt deze raming € 0 per inwoner, conform het vastgestelde beleid met betrekking tot incidentele en structurele begrotingsruimte.

Het geprognosticeerde saldo van het begrotingsjaar 2022 wordt betrokken bij de berekening van de weerstandscapaciteit.

Berekening weerstandscapaciteit

Op basis van de driedeling die hiervoor is toegelicht is het volgende overzicht van de weerstandscapaciteit opgesteld:

Weerstandscapaciteit	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Reserves				
Algemene Reserve – Algemene Dienst	6.977	6.977	6.977	6.977
Algemene Reserve – Bouwgrondexploitatie	5.793	5.493	5.193	4.893
Vrije Reserve	946	363	226	226
Bestemmingsreserve met relatie risico's				
Saldo vorige begroting	4.226			
Begrotingsruimte 2023	11	1.616	1.118	-3.337
Totale weerstandscapaciteit	17.953	14.450	13.514	8.759

Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt het totaal aan beschikbare vrije middelen afgezet tegen het totaal aan gekwantificeerde risico's.

Daarmee valt het weerstandsvermogen volgens de tabel in de nota risicomangement en weerstandsvermogen in de categorie 'uitstekend' (>2,0).

In Krimpen aan den IJssel hanteren we een ratio van minimaal 1 als acceptabel. Een ratio <1 geeft namelijk aan dat er onvoldoende weerstandsvermogen is om alle risico's met mogelijke financiële gevolgen te kunnen afdekken.

In de Kadernota 2023 bedroeg de ratio 5,26. De ratio blijft hoog omdat de verkoopopbrengst van de Eneco aandelen is ingezet om het weerstandsvermogen te versterken. Bovendien telt het positieve saldo van de begroting 2022 mee als weerstandscapaciteit. Er is sprake van een goede weerstandspositie, die vooralsnog wordt aangehouden met het oog op de vele onzekerheden over rijksmiddelen, inflatieontwikkeling en kostenontwikkeling in het sociaal domein.

Weerstandsvermogen		
Beschikbare weerstandscapaciteit	17.953	5,01
Benodigde weerstandscapaciteit	3.586	

Financiële kengetallen

In planning- en controldocumenten wordt altijd aandacht besteed aan de financiële positie. De verplichte paragrafen spelen daarbij een belangrijke rol. Bij de beoordeling van de financiële positie wordt met de set verplichte kengetallen het inzicht in de financiële positie en de toekomstbestendigheid verbeterd.

De kengetallen zijn niet genormeerd, maar vooral bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

Hieronder volgt een korte toelichting op de (berekening van de) kengetallen, een tabel met meerjarige uitkomsten en een beoordeling van de onderlinge verhouding in relatie tot de financiële positie.

Netto schuldquote

Deze quote drukt de schulden van de gemeente uit als aandeel van de totale baten in een jaar. De quote geeft zo een indicatie van de druk vanwege rente en aflossing op de begroting. Omdat de gemeente ook geld doorleent, wordt dit kengetal ook berekend zonder correctie verstrekte leningen. De ontwikkeling van de schuldquote wordt ook beoordeeld met behulp van de daarvoor ontwikkelde scan van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Solvabiliteitsratio

Deze ratio betreft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen. De uitkomst geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hogere ratio duidt op een grotere weerbaarheid.

Grondexploitatie

De ratio voor grondexploitatie wordt berekend door de balanswaarde van de grondposities te delen door het totaal van de jaarlijkse baten. Een hoge uitkomst geeft de indicatie dat de gemeente veel risico loopt wanneer de ontwikkeling van de grondposities achterblijft.

Structurele exploitatieruimte

De begroting dient structureel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedragen door de structurele baten. De indicator structurele begrotingsruimte drukt het structurele saldo uit als aandeel van de totale baten. De uitkomst dient uiteraard positief te zijn en geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente nog structurele financiële ruimte heeft.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit bestaat uit een berekening van de totale gemeentelijke woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde, afgezet tegen het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar. De lokale uitkomst geeft aan in hoeverre (positief of negatief) van het gemiddelde wordt afgeweken. Dit geeft dus ook een indicatie van de wendbaarheid van de begroting door inzet van belastingverhoging als dekkingsmiddel.

Kengetallen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	46,12%	42,73%	60,20%	62,08%	59,88%	66,81%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	30,40%	26,82%	46,55%	49,28%	48,04%	55,43%
Solvabiliteitsratio	40,44%	45,42%	38,65%	39,98%	35,83%	35,24%
Grondexploitatie	6,15%	4,88%	5,54%	5,53%	5,44%	5,59%
Structurele exploitatieruimte	0,02%	1,52%	1,10%	3,04%	2,41%	-2,57%
Belastingcapaciteit	127,84%	124,42%	119,03%	119,01%	118,97%	118,93%

Duiding uitkomst kengetallen

In de berekeningen van de kengetallen wordt er gebruik gemaakt van balansstanden. Voor de begrotingsjaren wordt er uitgegaan van balansstanden per 1 januari van het betreffende jaar. Voor de begroting t-1 (2022) wordt er uitgegaan van de gegevens uit de primaire begroting.

Netto schuldquote

Door de omvangrijke investeringen die de komende jaren gepland zijn, is er vanaf 2023 sprake van een oplopende schuldquote. De omvang van de schulden blijft, in relatie tot de totale begroting, echter goed beheersbaar. Het verschil met de gecorrigeerde schuldquote wordt langzaam kleiner door de aflossingen op hypotheek van ambtenaren.

Solvabiliteitsratio

De quote voor de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen daalt vanaf 2023, omdat de omvang van de vaste schuld toeneemt.

Het eigen vermogen blijft nagenoeg gelijk de komende jaren, maar door het aantrekken van leningen stijgt het vreemd vermogen. De ratio blijft echter ruim voldoende.

Structurele exploitatieruimte

In deze begroting is ieder jaar sprake van positieve structurele exploitatieruimte, met uitzondering van het jaar 2026. Voor dat jaar is onzeker hoe hoog de middelen uit de algemene uitkering zullen zijn.

Grondexploitatie

De komende jaren wordt in Krimpen aan diverse ruimtelijke ontwikkelingen gewerkt en dat heeft gevolgen voor de grondexploitatiequote. Toch is sprake van een bescheiden percentage en een overzichtelijke projectenportefeuille. Uit de quote kan worden afgeleid dat de gemeente weinig risico loopt op de grondposities. De prognoses en risico's van de grondexploitaties zijn in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) geanalyseerd en toegelicht. Overigens kan deze quote door het in uitvoering nemen van nieuwe ruimtelijke projecten worden beïnvloed.

Belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit is hoog, wat wil zeggen dat de tarieven boven het landelijk gemiddelde liggen. De quote daalt licht in 2023 omdat de landelijke ontwikkeling gemiddeld hoger is dan de stijging in Krimpen aan den IJssel. De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend, waardoor er geen ruimte meer is om de tarieven te verhogen. Het tarief voor de OZB stijgt met 4%.

Conclusie

De samenhang en ontwikkeling van de kengetallen zeggen meer dan de absolute uitkomsten. Een hulpmiddel bij de duiding van de kengetallen is het hanteren van zogenaamde 'signaleringswaarden'.

Hierbij worden drie categorieën onderscheiden. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest. De netto schuldquote, de grondexploitatie en de structurele exploitatieruimte zitten in categorie A. De solvabiliteitsratio bevindt zich in categorie B en de belastingcapaciteit in categorie C.

Het algemene beeld is dat de kengetallen de afgelopen jaren verbeterd zijn. Krimpen aan den IJssel staat er financieel gezond voor. Dat blijkt uit het weerstandsvermogen en ook uit de structurele exploitatieruimte. Het omvangrijke investeringsprogramma is op basis van de kengetallen verantwoord en leidt niet tot problematische verslechtering van de netto schuldquote of de solvabiliteit. De belastingcapaciteit blijft de negatieve uitzondering. Door de stijging van lokale lasten te beperken treedt echter geen verslechtering op.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
1. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20 %
3. Grondexploitatie	< 20 %	20 - 35 %	> 35 %
4. Structurele exploitatieruimte	> 0,2%	0 - 0,2%	< 0,2%
5. Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105 %	> 105 %

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Krimpen aan den IJssel beheert de openbare ruimte en gebouwen waar inwoners wonen, werken en recreëren. Hierdoor beschikt de gemeente over kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, bruggen, hekwerken, riolering, openbare verlichting, speelvoorzieningen, water en groen. Al deze kapitaalgoederen dienen goed onderhouden te worden. Hierbij spelen - naast de wettelijke eisen en verplichtingen - de volgende aspecten een rol: gebruik, levensduur en het leveren van bijdragen aan de programmadoelstellingen voor milieu, onderwijs, openbare ruimte en verkeer. Dit vergt beleidsvisies op het beheer van de kapitaalgoederen, planmatig en integraal beheer en onderhoud, een actuele meerjaren-onderhoudsplanning en een adequate vertaling van de financiële consequenties hiervan in toereikende budgetten en voorzieningen. Deze paragraaf geeft aan op welke wijze de gemeente in 2023 de kwaliteit van de kapitaalgoederen op korte en lange(re) termijn (financieel) kan waarborgen. Dit vindt plaats op basis van onder meer de volgende vastgestelde beleidskaders en beheersplannen.

Onderdeel	Beleids- of beheersplan	Jaar vaststelling	Looptijd t/m	Financieel vertaald in begroting
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2017	2022	ja

	Basis Rioleringsplan + (BRP+), incl. stresstest wateroverlast	2019	2029	ja
Wegen	Meerjarenplanning Beheer Openbare Ruimte	2023	2031	ja
	Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte	2022	2031	ja
Groen	Groenstructuurplan	2010	2020	ja
	Groenbeleid- en beheerplan	2020	2030	ja
Water	Grondwaterzorgplan	2017	2022	ja
Bruggen	Beleidsplan civiele kunstwerken	2019	2024	ja
Overige openbare ruimte	Integraal beheerplan Krimpen aan den IJssel	2016		ja
	Speelruimtebeleidsplan	2017	2022	ja
Gebouwen en accommodaties	Kadernota gemeentelijk vastgoed	2010	2016	ja
	Meerjaren onderhoudsplan (MJOP)	2023	2047	ja

Het algemene beleid over het onderhoudsniveau binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel is sober doch doelmatig. Veiligheidsaspecten spelen hierbij een belangrijke rol. De benodigde middelen hiervoor zijn op basis daarvan in de begroting opgenomen. Dit geldt zowel voor kleinschalig (dagelijks) onderhoud als grootschalig (vervangings-) onderhoud. Naast veiligheid is ook duurzaamheid een belangrijk thema bij het onderhoud van de kapitaalgoederen. De komende jaren gaan we aan de hand van de Duurzaamheidsagenda op de ingeslagen weg verder. Hiervoor is ten laste van de reserve Eneco voor de komende jaren een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar gesteld. De verwachting is, dat dit door lagere exploitatielasten de gemeentebegroting gunstig beïnvloed. Het werkelijke effect hiervan is op dit moment nog onduidelijk, maar met name op energiegebied zou dit zijn vruchten af moeten werpen.

[De kapitaalgoederen in de openbare ruimte](#)

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte bestaan uit wegen, rioleringen, watergangen, civiele kunstwerken (bruggen en duikers), groenvoorzieningen, speelvoorzieningen,

hekwerken en openbare verlichting. Met ingang van 2017 is het (met uitzondering van de riolering) niet meer mogelijk deze investeringen van maatschappelijk nut te dekken uit een voorziening. Vanaf dat moment dienen deze geactiveerd te worden en vindt daarop afschrijving plaats. Dit heeft (zeker in de eerste jaren) aanzienlijke financiële gevolgen voor de exploitatie. Om ervoor te zorgen dat ook voor de middellange/ lange termijn deze investeringen betaalbaar blijven, is bij de begroting 2017 besloten om het niveau van lasten in de exploitatie minimaal gelijk te houden. Weliswaar niet meer in de vorm van storting(en) in de voorziening(en), maar storting in de reserve Hoofdinfrastructuur (tot en met 2022) en in een nieuwe reserve Afschrijvingen Maatschappelijk Nut (vanaf 2023).

Riolering

De werkzaamheden op dit terrein zijn gebaseerd op het in juni 2017 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), dat loopt tot en met 2022. De kaders van het GRP zijn leidend voor de investeringen op het gebied van de riolering. Het doel van het GRP is een duurzame bescherming van de volksgezondheid en handhaving van een goede leefomgeving. Ook het voldoen aan de wettelijke eisen van efficiënt onderhoud en beheer van het afval-, hemel- en grondwater is van belang.

De uitvoering van het GRP hangt overigens nauw samen met het beheer van wegen, groen, openbare verlichting en bruggen, omdat waar mogelijk combinaties van uit te voeren werken worden gezocht, om de kosten en de overlast te beperken.

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk hebben in gezamenlijkheid een Deltaprogramma opgesteld. Hierin is het document 'Ruimtelijke Adaptatie' opgenomen, waarin maatregelen zijn benoemd gericht op het beschermen van inwoners van Nederland tegen de gevolgen van klimatologische ontwikkelingen.

Het Deltaprogramma geeft de overheid de taak de uitvoering van ruimtelijke adaptatie te versnellen en daarmee actief aan de slag te gaan. Eén van de benoemde verplichtingen voor gemeenten was het uitvoeren van een "stresstest klimaat". De gemeente Krimpen aan den IJssel is hiermee al aan de slag gegaan. In 2018 is op basis van beschikbare informatie een 'stresstest light' uitgevoerd en in 2019 is daarop een verdiepende 'stresstest wateroverlast' gevolgd.

Vanaf 2019 zijn in de "Meerjarenplanning Beheer Openbare Ruimte" ook de klimaatadaptieve maatregelen per reconstructieproject in beeld gebracht.

Het GRP besteedt daarnaast in het kader van duurzaamheid aandacht aan onderzoek naar het mogelijk toepassen van 'riothermie' (terugwinnen van warmte uit rioolwater). Ook staat er een 'subsidieregeling voor groene daken en verticaal groen' (voor het vergroenen van de stad) in beschreven.

Areaalgegevens riolering

2023

Huisaansluitingen

13.208

Kolken	ca. 17.500 stuks
Vrijerval riolering (60% gemengd stelsel, 24% hemelwaterafvoer en 16% drainage)	211 km
Putten	6.453
Drukriolering/persleiding	13,35 km
Bergbezinkvoorzieningen (500m3)	1 stuks
Bergbezinkleidingen (150+200m3)	2 stuks
Gemalen	86 stuks
Pompunits	86 stuks
Monitoringskasten	14 meetpunten
Grondwaterpeilbuizen	65 meetpunten

Wegen

De CROW-richtlijnen en het integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte zijn de kaders waarbinnen het wegbeheer wordt uitgevoerd. Dit beleidsplan geeft de kaders en normen aan die als input voor het beheer van wegen dienen.

De onderhoudsfrequenties bepalen we door de huidige kwaliteit van de verhardingen, onderliggende funderingskwaliteit, plaatselijke omstandigheden en het gewenste onderhoudsniveau. Met de (jaarlijkse) rapportage Monitoring Kwaliteit Openbare Ruimte controleren we dit. Ook geven we verdere invulling aan het Fietsstructuurplan en is de verkeers- en vervoersvisie mede bepalend bij de planvorming.

De investeringen in de wegen activeren we vanaf 2017, waardoor vanaf dat moment de afschrijvingslasten ten laste van programma 2 en thans van programma Ruimtelijk domein zijn gekomen.

Deze wijziging van het BBV heeft uiteraard geen gevolgen op het investeringsniveau voor de wegen. Op basis van de meerjarenplanning van augustus 2022 houden we rekening met investeringen en daaraan gerelateerde afschrijvingslasten.

Areaalgegevens wegen

2023

Asfaltverharding	300.024 m2
Elementverharding (klinkerbestrating, trottoirs)	1.182.527 m2

Overige verharding, halfverharding en grasbetontegels 26.990 m2

Openbare verlichting

Het onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting staan in het hiervoor genoemde kwaliteitsplan. Hierbij schenken we specifiek aandacht aan de wijze waarop het beheer plaats moet vinden. Naast de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging ten laste van programma Ruimtelijk domein, voeren we verlichtingsplannen tegelijkertijd met herstratingswerkzaamheden uit. Hier wordt sinds 2017 eveneens op afgeschreven. Daarnaast vindt vervanging plaats vanwege onder andere ouderdom, energiebesparing en als voor dat gebied voorlopig nog geen herstrating op de planning staat. Hiervoor nemen we sinds 2017 jaarlijks budget op in de exploitatiebegroting.

Areaalgegevens openbare verlichting 2023

Lichtmasten	7.855 stuks
Armaturen	8.036 stuks

Verkeersregelinstallaties

De verkeersregelinstallaties (VRI's) zijn inmiddels allemaal aangesloten op de hoofdpst van de verkeersregelkamer van de gemeente Rotterdam. Hierdoor spelen we op afstand in op verkeersaanbod en calamiteiten, met als doel een verbetering van de doorstroming. Vanwege de werkzaamheden aan de grote kruising en de aanliggende wegen is de VRI op de GK gedeeltelijk uitgeschakeld geweest, maar inmiddels is ook de VRI op de GK weer aangesloten.

Areaalgegevens verkeersregelinstallaties 2023

Kruising met verkeersregelinstallaties	4 stuks

Groen

In de integrale beheerplannen voor de openbare ruimte is ook het groen opgenomen. Tot op heden maken we geen specifieke middelen vrij om in het onderhoud van het openbaar groen te voorzien. Jaarlijks vindt onderhoud van het groen op contractbasis plaats ten laste van programma Ruimtelijk domein en onderdelen van andere programma's zoals in het geval van de begraafplaatsen. Omvorming van plantsoenen komt ook ten laste van hetzelfde programma. Tenslotte vinden ook investeringen in het openbaar groen plaats bij herstratingsprojecten.

Areaalgegevens groen 2023

Bomen	10.971 stuks
Heesterbeplanting	372.900 m2
Vaste planten	16.273 m2
Gras/gazon/kruidenvegetaties	697.965 m2

Watergangen

De watergangen zijn verdeeld in primaire en secundaire watergangen. De primaire watergangen (de hoofdwatergangen) worden beheerd en onderhouden door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) in samenwerking met de gemeente. De partijen houden zich aan een gezamenlijk contract. De secundaire watergangen (de sloten) worden beheerd door de gemeente of in enkele gevallen door particulieren.

Het onderhoud van het openbare water binnen de gemeente vindt plaats aan de hand van het jaarlijkse baggerprogramma en komt deels ten laste van programma Ruimtelijk domein. Daarnaast werken we aan de uitvoering van het Stedelijk Waterplan, waarin het beleid en kaders voor de watergangen zijn vastgelegd. De jaarlijkse lasten voor baggerwerkzaamheden zijn met ingang van 2017 opgenomen in de exploitatie, terwijl voor het onderdeel Stedelijk Waterplan sprake is van afschrijvingslasten naar aanleiding van de geïnvesteerde bedragen.

Areaalgegevens watergangen 2023

Hoofd watergangen	341.736 m2 (34 ha)
overige watergangen	397.590 m2 (40 ha)

Speelvoorzieningen

Op basis van het beheersysteem inspecteren we alle speeltoestellen door middel van periodieke keuringen. De resultaten verwerken we in logboeken. Een onafhankelijke partij voert de jaarlijks verplichte keuring van de toestellen uit. De eigen (buiten)dienst voert het preventief onderhoud en kleine reparaties uit. In 2018 is het speelruimtebeleidsplan geactualiseerd en is er een uitvoeringsprogramma opgesteld. De financiële gevolgen staan in de exploitatie via de staat van activa. Dit betreft de lasten voor vervanging van de bestaande speelplaatsen. Maar daarnaast ook voor extra voorzieningen als een free-run-park.

Areaalgegevens speelvoorzieningen 2023

Speeltoestellen	438 stuks
Speellocaties	116 stuks

Civiele kunstwerken (bruggen)

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft een aanzienlijk aantal bruggen, waarvoor onderhoud nodig is. Dat kan gaan om dagelijks onderhoud of groot onderhoud, in de zin van vervanging/renovatie van de brug. De afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan de stroefheidsbehandeling van de brugdekken. In 2019 actualiseerden we het Beleidsplan civiele kunstwerken. Met de (afschrijving)lasten als gevolg van investeringen uit dit plan houden we ook in de huidige meerjarenbegroting rekening.

Naast onderstaande gebiedsgegevens van de bruggen zijn er nog 14 bruggen in de gemeente die in beheer en onderhoud zijn bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Areaalgegevens civiele kunstwerken (bruggen) 2023

Fiets/voetgangersbruggen	87 stuks

Verkeersbruggen	43 stuks
Oversteek (plank)	4 stuks
Vlonder/steiger (hout)	4 stuks
Betonnen/pvc/hdpe duikers	115 stuks
Tunnels	1 stuks

Geplande werken voor het jaar 2023

In onderstaand overzicht worden de verwachte investeringen in de openbare ruimte weergegeven, waarbij tevens aangegeven is op welk deel afgeschreven wordt en welk deel ten laste van de voorziening. Bij de vaststelling van de begroting vragen we de raad expliciet in te stemmen met de op de planning staande investeringen voor 2023, zodat met de voorbereidingen daarvan gestart of verder gegaan kan worden. Wanneer in 2023 onverhoopt sprake is van het uitvoeren van andere investeringen dan voorzien, brengen wij de raad daarvan uiteraard op de hoogte.

Een steeds vaker voorkomend probleem bij de herstratingsprojecten is het saneren van de grond en de daarbij horende kosten. Het is gebruikelijk dat deze saneringskosten in één keer gedekt worden uit de algemene reserve en dat hiervoor een raadsvoorstel nodig is. Om te voorkomen dat een project waar zich dit voordoet (extra) vertraging oploopt, is bij de vaststelling van de begroting 2020 besloten om in voorkomende (sanering)gevallen middelen te regelen via een begrotingswijziging en niet (meer) via een raadsvoorstel. Hierdoor loopt het betreffende project geen vertraging op. Ook nu vragen wij de raad met deze werkwijze in te stemmen.

Naast de hierna genoemde “reguliere” herstratings- en rioleringsprojecten staat 2023 niet meer in het teken van reconstructie van de Grote Kruising. Wellicht dat nog enkele zaken afgerond dienen te worden, maar het grote werk zit erop.

In het onderdeel Budgetautorisatie van deze begroting verzoeken we de raad het college te autoriseren voor de hieronder opgenomen investeringen die in het jaar 2023 naar verwachting van start gaan.

Investerings buitenruimte, waarvan de start op de planning van het begrotingsjaar staat	Begroting Begroting	afschrijven MN / buiten	tlv voorz. riolering / AR
Vervanging oeververbinding IJsselboulevard	375	375	
LED-verlichting resterende deel Stormpolder	200	200	
Aanleg rotonde Burgemeester Aalberslaan/Koekoekstraat	200	200	
Herstraten van der Giessenweg	1.183	1.183	
Riolering van der Giessenweg - regulier + klimaatadaptief	1.075	347	728
Herstraten Centrum-zuid - Raadhuisplein	809	809	
Riolering Centrum-zuid - Raadhuisplein	467		467
Herstraten Oud Krimpen (fase 4)	1.737	1.487	250
Riolering Oud Krimpen (fase 4) - regulier + klimaatadaptief	1.895	815	1.080
Totaal	7.941	5.416	2.525

Het kapitaalgoed gebouwen

De gemeente Krimpen aan den IJssel bezit gebouwen, die we deels bedrijfsmatig en deels functioneel beheren. Hierbij valt te denken aan onder andere het raadhuis en de gebouwen Stormsweg 11 en van Utrechtweg 36a, sporthallen, gymlokalen, peuterspeelzalen en de kerktoren. Deze gebouwen beheert en onderhoudt de gemeente aan de hand van een meerjaren-onderhoudsplan (MJOP). Het bedrag dat per jaar gemiddeld nodig is voor de uitvoering van dit MJOP (groot onderhoud) wordt jaarlijks gestort in de 'voorziening onderhoud kapitaalgoederen gebouwen'.

In tegenstelling tot de investeringen in de openbare ruimte kunnen de onderhoudslasten van deze gebouwen gewoon ten laste gebracht worden van de genoemde voorziening. De gemeente is economisch eigenaar (heeft het economisch claimrecht) van alle schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs. Het (groot) onderhoud van de schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

Areaalgegevens gebouwen in onderhoudsplanung 2023

Gebouwonderhoud eigen beheer	43 stuks
Gebouwonderhoud externe exploitant	7 stuks
Gebouwonderhoud schoolbesturen	14 stuks

Bij de opzet van het (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen wordt uitgegaan van sober en doelmatig onderhoud. Hierbij is het uitgangspunt dat de gebouwen technisch in orde zijn en voldoen aan de eisen van veiligheid. Samenvattend kan worden vastgesteld dat het onderhoud van de gebouwen is op te splitsen in dagelijks onderhoud en groot onderhoud. Hierbij loopt de eerste rechtstreeks ten laste van de exploitatie en het groot onderhoud via voorzieningen.

Over de werkzaamheden die vallen onder het groot onderhoud zijn afspraken gemaakt. Levensduur-verlengende maatregelen (vervangingen, renovaties, functieverbeteringen of (ver)nieuwbouw) vallen daar niet onder. In voorkomende gevallen moet tijdig nagedacht worden over het al dan niet verder exploiteren van de accommodatie. Als er sprake is van levensduurverlenging moet 'nieuw' geld beschikbaar gesteld worden via nieuw beleid, dan wel via intensivering van bestaand beleid.

In het afgelopen jaar zijn de panden Stormsweg 9 en Poldersedijk 16a verkocht.

Paragraaf D Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering is bedoeld voor transparantie van de treasuryfunctie (financiering) van decentrale overheden. In deze paragraaf zetten we zo duidelijk mogelijk de plannen, feiten en visie over de financiering op een rij.

De Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) schept een duidelijk kader voor de treasuryfunctie, levert een bijdrage aan de kredietwaardigheid van de openbare lichamen en bevordert de transparantie van de treasuryfunctie. Deze wet introduceert twee instrumenten op het gebied van de treasuryfunctie:

1. Het treasurystatuut
2. De financieringsparagraaf

In het treasurystatuut 2021 zijn de doelstellingen van het treasurybeleid opgenomen. Het tweede instrument, de financieringsparagraaf, heeft als doel inzicht te geven in de algemene interne- en externe ontwikkelingen die van belang zijn voor de treasury. Ook moet het inzicht geven in de concrete plannen op het gebied van risicobeheer, financieringspositie en leningen- en uitzettingenportefeuille.

Risicobeheersing

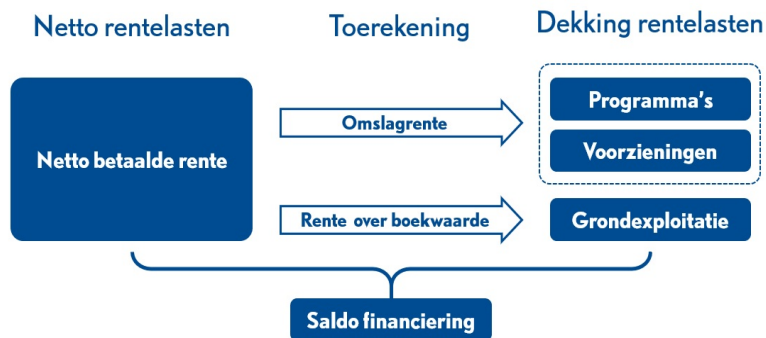
Risicobeheersing is een belangrijk onderdeel van de Wet FIDO. Voor onze gemeente gaat het daarbij met name om het renterisico en het kredietrisico. De behoefte aan risicobeheersing is toegenomen door de toename van voorgenomen en recent uitgevoerde grote investeringen. Daarnaast kan een informatierisico worden benoemd. Dat is het risico dat relevante informatie niet tijdig of volledig beschikbaar is voor de treasuryfunctie.

Rentevisie en rentekosten

De grote algemene banken en de banken voor de publieke sector (waaronder onze 'huisbank' Bank Nederlandse Gemeenten) houden de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt nauwlettend in de gaten. Op het gebied van beleggingen en leningen zijn de afgelopen jaren verschillende besluiten genomen. Deze besluiten hebben het voor de gemeente wat lastiger gemaakt om zich 'vrij' op de kapitaalmarkt te begeven. Op dit vlak volgen we de rentevisie van de BNG.

Rentetoerekening

Conform het besluit begroting en verantwoording (BBV) is toerekening van rentelasten aan de programma's verplicht. Hieronder wordt schematisch het renteresultaat weergegeven:

Voor de toerekening aan de grondexploitaties wordt een percentage berekend door het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille te vermenigvuldigen met de debt ratio (de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen). De uitkomst van deze berekening voor 2022 is 1,19%. Voor 2023 en verder wordt 1,5% aangehouden. In het voorjaar van 2023 wordt het percentage voor 2023 herberekend op basis van de beginbalans 2023.

Om tot een verdeling van de (resterende) rente over de programma's te komen, wordt het zogenaamde rente-omslagpercentage gebruikt. Het saldo van rentelasten en –baten wordt daarvoor gedeeld op het totaal van de vaste activa. De uitkomst mag binnen een bandbreedte van 0,5% worden afgerond, waarmee een jaarlijkse wijziging van het percentage wordt voorkomen. Voor 2023 is het berekende percentage 1,01%. Het omslagpercentage blijft gehandhaafd op 1%. Met dit percentage worden de programma's belast waar de activa met boekwaarden onderdeel van uitmaken.

Het renteschema dat behoort bij deze berekening is als volgt

Renteschema	-/-	Begroting 2023
Externe rentelasten over korte en lange financiering		1.141
Externe rentebaten	-/-	155
Totaal door te rekenen externe rente		986
Rente die aan grexen moet worden doorberekend	-/-	55
Rente die wordt doorberekend ogv projectfinanciering	-/-	
Saldo door te rekenen externe rente		931
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-/-	874
Renteresultaat op taakveld treasury		57

Renterisico

De Wet FIDO verplicht de kasgeldlimiet en de renterisiconorm in beeld te brengen. De provincie gebruikt deze bij het uitoefenen van haar toezichhoudende functie. De kasgeldlimiet betreft het renterisico van de vlottende schuld, terwijl de renterisiconorm het renterisico van de langlopende schuld betreft.

De wettelijk vastgestelde renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Voor het bepalen van de liquiditeitspositie - dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan - is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder verstaan we het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend met een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Berekening renterisico gemeente Krimpen aan den IJssel

Renterisiconorm	Begroting 2023
Rente en aflossing	
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	
2. Te betalen aflossingen	2.698
3. Renterisico op vaste schuld (1+2)	2.698
Berekening renterisiconorm	
4. Begrotingstotaal (excl. reservemutaties)	90.844
5. Normpercentage (ministerieel vastgelegd)	20%
Toets renterisiconorm	
6. Renterisiconorm (4 * 5)	18.169
7. Renterisico op vaste schuld (3)	2.698
Ruimte onder renterisiconorm (6-7)	15.471

Kasgeldlimiet

Berekening kasgeldlimiet gemeente Krimpen aan den IJssel

Kasgeldlimiet	Begroting 2023
Omvang begrotingstotaal (lasten) per 1 januari 2023	90.844
1. Toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag	8,5%
- in bedrag	7.722

Kredietrisico op verstrekte gelden

Naast het renterisico loopt de gemeente ook nog risico bij het zelf verstrekken van gelden. Afhankelijk van het type instelling bepalen we een zeker risico. In de onderstaande tabel groeperen we de verstrekte gelden naar de onderscheiden risicogroepen.

Kredietrisico op verstrekte gelden	Met/zonder (hyp.) zekerheid	Restant schuld per 1/1/2023	%
Risicogroep			
Woningcorporaties met garantie WSW	Met (50%)	111	1%
Hypotheekverstrekkingen aan ambtenaren	Met	7.991	68%
Overige toegestane instellingen volgens treasury statuut	Zonder	3.680	31%
Totaal		11.782	100%

Financieringspositie

De financiering van de gemeentelijke activiteiten vindt plaats op basis van 'totaal financiering'. Dit betekent dat we op basis van de liquiditeitspositie bepalen of leningen moeten worden aangetrokken. Hierdoor beperken we de rentekosten. Projectfinanciering passen we dan ook in principe niet toe.

Leningenportefeuille

De volgende tabel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen. In de loop van 2023 bepalen we of aanvullende leningen nodig zijn. Dit is afhankelijk van het verloop van de liquiditeitspositie. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van kortlopende kasgeldleningen. Op basis van deze begroting en de geplande investeringen is in 2023 rekening gehouden met een nieuwe langlopende lening. Hieronder staat het verwachte verloop van de mutaties voor 2022 en 2023 als gevolg van nieuwe leningen en aflossingen:

Mutaties in leningenportefeuille	Verloop 2022 / 2023
Stand per 1 januari 2022	46.140
Aflossingen (regulier) 2022	2.698
Nieuwe leningen 2022	
Totaal t/m 2022	43.442
Aflossingen (regulier) 2023	2.698
Nieuwe leningen 2023	20.000
Stand per 31 december 2023	60.743

Uitzetting

De verplichting tot schatkistbankieren beperkt de mogelijkheden om overtollige liquide middelen uit te zetten. Schatkistbankieren is gebaseerd op zero-balancing. Dit betekent dat het saldo op onze bankrekening bij de BNG aan het eind van de dag wordt afgeroomd of juist aangevuld tot nul.

Aantrekken

Nieuwe leningen trekken we aan op het moment dat de kasgeldlimiet wordt overschreden. Daarom is het in de loop van 2023 op bepaalde momenten nodig voor korte tijd deposito's aan te trekken, om te voorzien in voldoende liquiditeiten.

Mutaties in kasgeldvoorziening	Bedrag	Gemiddelde rente	Gemiddelde looptijd
Geraamde stand per 1 januari 2023			
Nieuwe leningen	2.000	-0,30%	1 maand
Reguliere aflossingen			
Stand per 31 december 2023	2.000		

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de ontwikkelingen en voornemens met betrekking tot de gemeentelijke bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering betreft de sturing en

beheersing van ondersteunende processen binnen de organisatie die dienend zijn aan de primaire processen.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie beweegt zich in een omgeving die voortdurend verandert. De organisatie zet zich in om continue in te spelen op de verandering van taken van de gemeente en de technologische ontwikkelingen. Dit vraagt om een flexibele en wendbare organisatie. De komende jaren gaat blijvende aandacht uit naar de doorontwikkeling van de teams naar teams die zelf-organiserend werken.

Om de ontwikkeling van de teams zo goed mogelijk te faciliteren bestaat de mogelijkheid tot (externe) teamcoaching, en het organiseren van teamontwikkelingsdagen. Daarnaast zijn of worden projecten opgestart, zoals gespreksvoering binnen teams, arbeidsmarktcommunicatie, vernieuwing functiehuis en vernieuwing introductieprogramma nieuwe medewerkers.

Duurzame inzetbaarheid

Net als de organisatie zijn de medewerkers constant aan verandering onderhevig. Dit vraagt om duurzaam inzetbare medewerkers die wendbaar zijn en hun werkzaamheden goed uitvoeren. Vanuit de organisatie faciliteren we dat werknemers vanuit eigen kracht en eigen regie wendbaar inzetbaar zijn en met plezier hun werk kunnen doen, nu en in de toekomst. Daarom gaan we in de begroting uit van een opleidingsbudget dat berekend is op 1,5% van de loonsom en houden we een medewerkers tevredenheidsonderzoek.

In- en uitstroom

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de organisatie is stabiel (48 jaar). De komende jaren stijgt de uitstroom als gevolg van pensioen. Daarnaast is sprake van reguliere uitstroom. De instroom van nieuwe medewerkers en de doorstroom van medewerkers is belangrijk. Behoud van kennis en een goede kennisoverdracht is belangrijk. Om die reden is vanaf 2022 het salarisbudget met € 100.000 verhoogd, waardoor vervanging van ervaren collega's tijdig kan starten en voldoende overdracht kan plaatsvinden. Vanwege de krappe arbeidsmarkt wordt het echter steeds lastiger gekwalificeerde nieuwe medewerkers aan te trekken.

Hybride werken

De coronacrisis heeft tot gevolg dat de manier van (samen)werken in de organisatie nog meer hybride is geworden. Deze manier van 'Konnect' werken (zoals we dit binnen de organisatie noemen) vraagt mogelijk aanpassingen van het beleid op het gebied van thuiswerken en werken op locatie. Zo zijn in 2022 bijvoorbeeld hybride overlegplekken ingericht.

Omvang organisatie

In kwantitatieve zin is de organisatie stabiel. In relatie tot de opgave waar die voor staat, zit de organisatie qua grootte krap. Tegelijk zijn de structurele middelen, om daarin verbetering aan te brengen, beperkt.

In 2023 is financiële ruimte voor de huidige formatie, medewerkers die daadwerkelijk in dienst zijn bij de organisatie (167,46 fte). In dit budget is ook de herwaardering van een aantal functies verwerkt.

Bovenop deze formatie is 2,5% flexibel budget gereserveerd om verzuim op te vangen. In 2023 zal gemonitord worden of dit flexibel budget toereikend is om uitval van medewerkers op te vangen. Daarnaast is er incidenteel budget opgenomen voor een aantal projecten/onderzoeken die in 2023 worden opgepakt. Vanaf 2024 is er structureel budget opgenomen voor uitbreiding van (huidige) taken en nieuwe taken (5 fte).

Relatie met beleidsdoelen

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt, de uitstroom van medewerkers (vanwege pensioen en regulier) en de krappe formatie, is de organisatie kwetsbaar. Met de beschikbare middelen wordt waar mogelijk geanticipeerd op knelpunten en voortdurend creatief naar oplossingen gezocht. In deze begroting is slechts rekening gehouden met de middelen die nodig zijn om de huidige formatie in stand te houden. Het moeizamer vervullen van vacatures kan daarom van invloed zijn op het realiseren van speerpunten en beleidsdoelen uit de programma's.

Huisvesting

In 2022 is de nieuwbouw voor opslag- en werkruimte voor het personeel van de buitendienst in gebruik genomen. Het vrijgekomen pand aan de Stormsweg 9 is verkocht. De huisvesting van de organisatie bestaat daarmee nog uit het raadhuis, het kantoor aan de Stormsweg 11 en de opslag-/werkruimte aan de van Utrechtweg 36a.

ICT

Het beheer, onderhoud en de vernieuwing en ontwikkeling van ICT-voorzieningen wordt uitgevoerd door de GR IJSSELgemeenten, waarin wij samenwerken met Capelle aan den IJssel.

Het belang van goede en betrouwbare ICT-voorzieningen leidt tot oplopende kosten en investeringen. Tijdens de Coronacrisis is gebleken dat onze ICT goed op orde is. Maar ook is duidelijk dat investeren nodig blijft; in software, infrastructuur en informatieveiligheid. De begroting van de GR biedt daar weinig ruimte voor. In deze begroting houden wij daarom rekening met een verhoging van het budget voor ICT voorzieningen met 5%.

Informatieveiligheid

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) maakt een belangrijk onderdeel uit van de wijze waarop de gemeente Krimpen aan den IJssel informatie uitwisselt met inwoners en bedrijven. De gemeente moet zorgen dat de informatie die zij van inwoners en bedrijven in beheer heeft, goed beschermd is tegen onrechtmatig gebruik.

De afgelopen jaren is veel werk verzet om de informatieveiligheid op een hoger niveau te krijgen. Het bereiken van een mate van 100% informatieveiligheid is echter niet te garanderen. Om het juiste niveau van de informatieveiligheid vast te houden en eventueel te verhogen is het belangrijk om dit als continue proces (op basis van een plan, do, check and act-cyclus) te benaderen en nieuwe trends en ontwikkelingen op de voet te volgen en hier adequaat op in te spelen. Tal van activiteiten nemen we ter hand waaronder ook wordt ingezet op de bewustwording van de medewerker.

Privacy

De gemeente dient aantoonbaar te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Privacy gaat in het gemeentelijke domein vooral over de relatie tussen inwoner en gemeente. In het bijzonder gaat het over het vertrouwen van de inwoners in de gemeentelijke overheid. De gemeente is dagelijks bezig met de privacybescherming van hun inwoners. Hierbij gaat het in de eerste plaats over de

verwerking van persoonsgegevens op een juridisch juiste en technisch veilige manier. De bewustwording van de ambtelijke organisatie is een belangrijk en blijvend punt van aandacht en krijgt komend jaar nadrukkelijker de aandacht.

Informatiebeheer/archief

(Samen)werken in de Cloud

Met de implementatie van Office 365 zijn nieuwe vormen van documentcreatie en -opslag ontstaan. Komend jaar vindt verdere integratie ervan plaats in de werkprocessen. Hierbij werken we waar mogelijk samen met IJsselgemeenten en Capelle en kiezen we voor maatwerk waar dit gewenst is.

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen op het gebied van digitalisering gaan razendsnel. De dienstverlening van en naar inwoners en ondernemers verloopt vaker via diverse online kanalen: van een webformulier tot MijnOverheid en Persoonlijke Internetpagina en van e-mail tot social media. Daarbij veranderen ook de verwachtingen die onze interne én externe klanten hebben op het gebied van digitale dienstverlening. De uitdaging voor het komende jaar is om de grote hoeveelheid digitale informatie in samenhang te beheren volgens de kwaliteitseisen. Dit betekent dat we documenten tijdig vernietigen of permanent bewaren door overbrenging naar het Streekarchief. Door kaderstellende afspraken en het verder werken met informatiebeheerplannen en informatiebeleidsplannen versterken we de grip op het beheer van die informatie. Daarbij helpt het verder invoeren van het zaakgericht werken, samenwerken in de cloud en werken onder informatie- en applicatiearchitectuur. We sluiten hierbij zoveel als mogelijk aan bij landelijke standaarden en volgen de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en informatievoorziening, waarbij we de nadruk leggen op het professionaliseren en beheersbaar houden van onze informatiehuishouding.

Communicatie

De gemeente blijft met meerdere communicatiemiddelen en -kanalen de inwoners informeren, betrekken en consulteren. Bijvoorbeeld met de (wekelijkse) gemeentepagina in Het Kontakt en ons eigen magazine De Klinker. Maar ook op digitale wijze via onze website, Facebook, Instagram en Twitter. Het uiterlijk en de functionaliteiten van de website worden volgend jaar onder handen genomen, hiervoor is nieuw beleid opgenomen.

Naast het geven van informatie zijn er ook bijeenkomsten. Bijvoorbeeld inloopavonden over verschillende thema's (herstraten, ontwikkeling Algeracorridor, duurzaamheid, speelruimtebeleid etc.). Maar wij organiseren bijvoorbeeld ook Veteranendag, Dodenherdenking en Nieuwjaarsbijeenkomst. Via het hijsen van vlaggen geeft de gemeente ook aandacht aan onderwerpen als Sustainable Development Goals (van de Verenigde Naties) of Coming Out day.

Wet Open Overheid

Wat betreft de Wet open overheid zetten we zoveel mogelijk in op directe toegang tot informatie. Dit past bij een open en transparante bestuursstijl en een dienstverlenende houding waar het gaat om het beschikbaar stellen van informatie.

De gemeentelijke digitale informatiehuishouding richten we zo in dat informatie al vooraf beschikbaar is, zodat inwoners er niet om hoeven te vragen.

Komend jaar gaan we verder met het publiceren van informatie (actief openbaar maken) van de 11 verplichte informatiecategorieën via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Daarnaast start het programma waarmee we de informatiehuishouding op orde brengen en maken we ons archief duurzaam toegankelijk.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2023 wordt door het college een rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. In de jaarrekening 2023 wordt deze voor het eerst opgenomen. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt vanaf het verslagjaar 2023 ingegaan op de bevindingen en de acties die daarop worden ondernomen. De keuze voor de mate van detaillering is aan de raad. Dit maakt onderdeel uit van de besluiten die van de raad worden gevraagd in het voorbereidingstraject op de rechtmatigheidsverantwoording.

Paragraaf F Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeentelijk doel effectiever te bereiken in een 'dynamisch' speelveld van steeds meer samenwerkende (lagere) overheden. In het algemeen gaat de gemeente een relatie met een verbonden partij aan, omdat zij verwacht dat de verbonden partij dezelfde activiteiten effectiever en beter uitvoert. Daarnaast worden risico's gespreid en gedeeld met andere deelnemers én ontstaat er een kwaliteitsvoordeel als de verbonden partij kennis in huis heeft die de gemeente zelf niet (meer) heeft. Ook ontstaat er vaak grotere effectiviteit en bestuurlijke slagkracht, waardoor nieuwe activiteiten sneller worden gerealiseerd. Tegelijkertijd kiest de gemeente er bij verbonden partijen bewust voor om zelf invloed te houden, omdat deze activiteiten te kwetsbaar zijn om volledig uit te besteden.

Op basis van deze uitgangspunten is een afwegingskader opgesteld voor het al dan niet aangaan van een samenwerking met nieuwe verbonden partijen. Het afwegingskader dient als beleidslijn, wanneer de vraag speelt of de gemeente een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie aan zou moeten gaan of niet. Dit kader vormt een handreiking waarin het gemeentelijk beleid voor verbonden partijen een plaats kan krijgen. Het is geen digitaal instrument dat onafwendbaar tot een bepaalde keuze leidt. Een keuze voor het aangaan van een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie is in alle gevallen een politiek-bestuurlijke keuze.

In de door de gemeenteraad vastgestelde Nota verbonden partijen (1 juli 2016) is het afwegingskader nader uitgewerkt en ook een nieuwe 'governance' voor verbonden partijen geformuleerd. De risico's van de verbonden partijen die geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn voor de gemeente Krimpen aan den IJssel werden eerder in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing toegelicht.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Met deze wetswijziging worden de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen te versterken aangepast en uitgebreid. Ook wordt de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen zo'n samenwerkingsverband vergroot. Voorbeelden zijn het recht een zienswijze in te dienen (onder meer bij het treffen van een regeling en bij besluiten), het

instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden en afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie. Ook krijgen volksvertegenwoordigers meer invloed op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers.

Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat direct per 1 juli 2022 in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar.

Ontwikkeling van de bijdragen

Jaarlijks wordt regionaal afgesproken welk indexpercentage aan gemeenschappelijke regelingen wordt toegestaan. Hierin worden ook correcties vanwege afwijkende werkelijke prijsontwikkelingen in voorgaande jaren verrekend. Met ingang van het begrotingsjaar 2022 is de berekening van het percentage gewijzigd. Voortaan wordt een gewogen indexpercentage gehanteerd, samengesteld uit (vaste) componenten voor lonen (80%) en prijzen (20%).

Voor de begroting 2023 is het percentage 4,8. Deze index geldt voor VRR, GGD, DCMR en GR Jeugdhulp. De MRDH volgt de systematiek van de regio Haaglanden en voor de overige regeling wordt de indexeringssystematiek van de regio Hollands Midden aangehouden. De indexen van de regio's Haaglanden en Hollands Midden zijn vergelijkbaar met die van de regio Rotterdam-Rijnmond.

Ontwikkelingen

Streekarchief

De begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Streekarchief Midden-Holland (SAMH) bevat, naast de reguliere taken, een tweetal speerpunten: het duurzaam bewaren van de digitale overheidsinformatie in het e-depot en het vergroten van de digitale dienstverlening aan burger en deelnemende gemeenten.

IJSSELgemeenten

IJsselgemeenten is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Zuidplas. Op het onderdeel sociale zaken nemen alle drie de gemeenten deel. Voor het onderdeel ICT betreft de samenwerking Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. Voor sociale zaken wordt in 2023 blijvende inzet op leefgeld van ontheemde Oekraïners en de energietoeslag voorzien.

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)

Het algemeen bestuur heeft ingestemd met het voorstel tot uitvoering van scenario 2 (Basis op orde) van de ontwikkelagenda en verwerking van de financiële consequenties van scenario 2 in de meerjarenbegroting. Ten aanzien van de kostenverdeelsleutel heeft het bestuur conform het voorstel besloten. Omdat de wijziging van de kostenverdeelsleutel leidt tot herverdeeffecten, heeft het Algemeen Bestuur verzocht om in de jaren 2023 tot en met 2026 in 4 gelijke stappen van 25% in te groeien van het oude naar het nieuwe kostenverdeelmodel.

IBKW

In 2022 is het verkochte pand aan de gemeente Krimpen aan den IJssel opgeleverd. Het IBKW gaat voor een jaar een gedeelte van de oude Rabobank huren, met een optie voor een tweede jaar. In juridische zin wordt daarom een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan, met een opzegtermijn van 3 maanden, niet eerder opzegbaar dan 1 jaar na ingangsdatum.

DCMR milieudienst Rijnmond

In 2023 zal de Omgevingswet naar verwachting in werking treden. Samen met participanten van de DCMR moeten de nieuwe werkwijzen die bij de wet horen in praktijk worden gebracht. Dat vraagt om vernieuwd samenspel tussen alle betrokken partijen en voor iedereen toegankelijke data over de milieukwaliteit in het gebied. In 2021 en 2022 is DCMR zich steeds meer aan het ontwikkelen tot een datagedreven organisatie en bouwen we verder aan informatie gestuurd toezicht en het gebruik van digitale vergunningen waarin altijd de actuele voorschriften te vinden zijn.

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag

Ten behoeve van de nieuwe bestuursperiode wordt de strategische agenda momenteel geactualiseerd. Daarbij wordt rekening gehouden met actuele trends en ontwikkelingen die leven en werken in de metropoolregio beïnvloeden zoals de coronacrisis, de druk op milieu en ruimte en de klimaatdoelen. Vaststelling van de strategische agenda vindt, nadat gemeenten hun zienswijzen hebben kunnen inbrengen, naar verwachting in het voorjaar van 2023 plaats. Dat moment komt later dan het moment van de vastgestelde begroting. De begroting 2023 zal dan later, parallel aan de vaststelling van de nieuwe Strategische Agenda, worden gewijzigd.

Groenalliantie Midden-Holland

Groenalliantie wil haar gebieden duurzaam beheren en ontwikkelen. Het Ontwikkelplan (2021) geeft de richting en kaders aan voor het strategisch en tactisch handelen van het bestuur ten aanzien van investeringen, meerjarig beheer, omgang met maatschappelijke vraagstukken en samenwerking met andere partijen (waaronder de horizontale samenwerking met Staatsbosbeheer).

GGD Rotterdam Rijnmond

De GGD heeft twee externe ontwikkelingen die onontkoombaar zijn: de inwerkingtreding van de omgevingswet en de inspecties van gastouders. De Omgevingswet verplicht gemeenten "een gezonde leefomgeving te bereiken en in stand te houden". Gezondheid in de Omgevingswet gaat niet alleen over de fysieke milieufactoren. Ook onderwerpen als meer bewegen, gezonde voedselomgeving en ruimte voor maatschappelijke voorzieningen moeten terugkeren in het ruimtelijke beleid. Het toezicht en de handhaving in de gastouderopvang moet geïntensiveerd worden. Dit wordt deels bekostigd uit door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid beschikbaar gestelde middelen. In begroting 2024 zullen vervolgens nieuwe afspraken gemaakt worden omtrent de omvang van het pakket basisproducten dat de GGD Rotterdam-Rijnmond voor alle gemeenten

uitvoert. De voorbereiding hierop vindt plaats in 2023.

Werkvoorzieningschap Promen

De begroting van Promen is technisch van karakter. In het najaar 2022 wordt deze begroting verder uitgewerkt in het OP Promen 2023, inclusief een gewijzigde begroting en meerjarenraming. Daarbij zal naast het financieel-economisch inzicht ook een sociaal-maatschappelijk beeld worden gegeven en aandacht worden besteed aan de ontwikkelingen, ambities en te bereiken resultaten op het gebied van de maatschappelijke opdracht van Promen.

Jeugdhulp Rijnmond

Vanaf 2023 is de vlaktaks afgeschaft en is een nieuwe systematiek ingericht voor:

- Raming van uitgaven (met aanpassingen van de regionale lastenraming op basis van individuele correcties per gemeente)
- Beheersing van uitgaven (maandelijks dashboards, kwartaalafsluitingen, twee bestuursrapportages, sturing op juistheid, tijdigheid en compleetheid van data)
- Verantwoording en afrekening (lastenverantwoording, direct nacalculatie van gemeentelijke bijdragen en eindafrekening met zorgaanbieders op basis van dezelfde bestandsvergelijking).

Beschermd wonen

In 2023 wordt een gemeenschappelijke regeling voor het beschermd wonen opgericht, de besluitvorming hierover is in voorbereiding.

Weerstandvermogen

De gemeenschappelijke regelingen hebben en geven steeds meer inzicht in hun risico's en weerstandsvermogen. De aandacht voor dit onderwerp leidt in enkele gevallen tot een behoefte aan groei van de algemene reserve (weerstandscapaciteit). Wij achten het niet zonder meer noodzakelijk dat de gemeenschappelijke regelingen er zelf een toereikend weerstandsvermogen op na houden. Zeker wanneer voor de aanvulling van het weerstandsvermogen extra middelen van de deelnemende gemeenten nodig zijn, geven wij er de voorkeur aan om

risico's in de gemeentebegrotingen op te nemen. De bij ons bekende risico's zijn vermeld in paragraaf B: Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Over het algemeen hebben de gemeenschappelijke regelingen een laag risicoprofiel, mede omdat het risico wordt gedragen door de bijdragende gemeenten.

Gemeenschappelijke regelingen

Hieronder is een overzicht van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen inclusief de financiële bijdrage.

Bij deze gemeenschappelijke regelingen is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur. Aan de gemeenschappelijke regelingen zijn financiële risico's verbonden. Wel is het risicoprofiel in het algemeen laag en dit profiel uit zich veelal in een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten.

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
				2023	2024	2025	2026
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	1	AB	Laag/Gem	1.645	1.767	1.889	1.985
Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)	2	Bestuur	Laag				
DCMR Milieudienst Rijnmond	2	AB	Laag/Gem	546	560	574	588
Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	2	AB/DB	Laag	83	85	87	89
Groenalliantie Midden-Holland	3	Bestuur	Laag	223	228	234	240
GGD Rotterdam Rijnmond	4	AB	Laag	253	259	266	272
Werkvoorzieningschap PROMEN	4	AB	Laag/Gem	2.056	2.041	2.022	2.006
Jeugdhulp Rijnmond	4	DB	Gemiddeld	5.486	5.706	5.852	6.002
Centrum voor Jeugd en Gezin	4	Raad voor publiek belang		1.078	1.105	1.133	1.161
GR IJSSELgemeenten	4 en 5	Bestuur	Laag/Gem	4.882	4.957	5.079	5.206
Streekarchief Midden-Holland	5	AB	Laag	178	182	187	191
Totaal				16.430	16.889	17.322	17.740

Streekarchief Midden-Holland	
Gemeentelijk belang	Het op een verantwoorde wijze beheren, ontsluiten en ter beschikking stellen van permanent te bewaren gemeentelijke archiefbescheiden.
Begroting:	
Bijdrage Krimpen	177.726
Financiële resultaat	-7.723
Balans:	1-1-2023 31-12-2023
Eigen vermogen	290.127 287.667
Vreemd vermogen	293.672 276.960

GR IJSSELgemeenten	
Gemeentelijk belang	GR IJSSELgemeenten verzorgt de volledige ondersteuning van de gemeentelijke organisatie op het gebied van ICT. Daarnaast verzorgt het ook de uitvoering van het taakveld werk en inkomen (sociale zaken).
Begroting:	
Bijdrage Krimpen	4.882.418
Financiële resultaat	0
Balans:	1-1-2023 31-12-2023
Eigen vermogen	1.124.000 1.124.000
Vreemd vermogen	12.453.000 12.346.000

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Gemeentelijk belang	Het doelmatig organiseren en coördineren van werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor een doeltreffende rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	1.645.315	
Financiële resultaat	562.000	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	1.402.000	1.633.000
Vreemd vermogen	102.633.000	105.120.000

Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)		
Gemeentelijk belang	IBKW levert advies- en ingenieursdiensten voor projecten op het gebied van weg- en waterbouw in brede zin. Eind 2021 wordt een vernieuwde dienstverleningsovereenkomst opgesteld, waarbij de samenwerking verder wordt geprofessionaliseerd.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	Er is geen bijdrage ten laste van programma's opgenomen, want wij dragen bij o.b.v. de ureninzet van IBKW bij projecten.	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	1.172.000	1.157.000
Vreemd vermogen	663.000	663.000

DCMR Milieudienst Rijnmond		
Gemeentelijk belang	De uitvoering van de Wet milieubeheer. DCMR draagt bij aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid. Daarnaast werkt DCMR ook aan de integratie van milieuaspecten in andere beleidsterreinen en aan milieu en veiligheid gerelateerde maatschappelijke vraagstukken en nieuwe ontwikkelingen.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	546.122	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	4.134.000	2.900.000
Vreemd vermogen	10.700.000	14.000.000

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag		
Gemeentelijk belang	Het verbeteren van de bereikbaarheid, duurzaamheid, attractiviteit en economische vernieuwingen van en binnen de metropoolregio.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	82.813	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	33.097.490	32.597.490
Vreemd vermogen	1.313.805.129	1.353.381.469

Groenalliantie Midden-Holland		
Gemeentelijk belang	Deelname aan strategische besluitvorming betreffende het beheer en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden binnen het werkgebied van de deelnemende gemeenten. In het deelgebied Krimpenerwaard betreft het de gebieden Krimpenerhout en Loetbos.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	222.600	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	8.321.000	8.238.000
Vreemd vermogen	1.862.000	2.177.000

GGD Rotterdam Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Invulling geven aan de wettelijke taken op grond van de wet Publieke Gezondheid. Dit omvat onder andere epidemiologisch onderzoek, Infectieziekten bestrijding, Milieu & Hygiëne en Persoonsgerichte zorg. Ook voorziet het GGD in een rampen opvangplan (GROP) en in inspecties kinderopvang.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	252.860	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

Werkvoorzieningschap Promen		
Gemeentelijk belang	Het uitvoeren van Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) taken en het verzorgen van arbeidsgerichte trajecten (waaronder beschut werken).	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	2.056.000	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	3.214.000	3.442.000
Vreemd vermogen	7.149.000	7.164.000

Jeugdhulp Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Het verzorgen van de inkoop van individuele voorzieningen Jeugdhulp, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	5.486.243	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

Deelnemingen

De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit vooral voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden/werden nagestreefd. De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft deelnemingen in vier ondernemingen:

Naam deelneming	Vestigingsplaats	Nominale deelname	Netto resultaat 2021	Eigen vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Dividend 2021	Dividend 2022	Dividend 2023
Stedin	Rotterdam	3.267	21.000	3.270.000	4.912.000	44	49	49
OASEN	Gouda	13	5.685	122.426	188.121			
Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	75	236.000	5.062.000	143.995.000	75	75	75
Cyclus BV	Moordrecht	271	484	10.342	22.406			

Toelichting deelnemingen

Het financiële risico strekt zich uit tot de waarde van de deelneming. In de balans is de aankoopprijs van de aandelen als waarde opgenomen. Het risico betreft de economische waarde van het aandelenpakket, als deze lager ligt dan de aankoopprijs. Ook is in de tabel de dividenduitkering opgenomen. Mogelijke fluctuaties in de hoogte van de dividenduitkering vormen een risico, met effecten op het begrotingsresultaat. Om deze reden zijn wij terughoudend in het ramen van de opbrengsten uit dividend.

Stedin

Voor netwerkbeheerder Stedin staan de komende jaren vanwege de energietransitie substantiële investeringen te wachten in de infrastructuur. De kapitaalbehoefte die daar het gevolg van is, is gedeeltelijk ingevuld door het niet uitkeren van de boekwinst op de verkoop van commerciële bedrijfsonderdelen en de uitgifte van collectief preferente aandelen aan de bestaande aandeelhouders. Krimpen aan den IJssel heeft medio 2021 een extra pakket cumulatief preferente aandelen verworven voor een bedrag van € 2.587.000. Daarmee is een bijdrage geleverd aan de versterking van het eigen vermogen van Stedin en ontvangt de gemeente jaarlijks 3% dividend.

De resterende kapitaalbehoefte is in 2022 in beeld gebracht en bedraagt circa € 1,8 miljard. Met potentiële nieuwe aandeelhouders binnen het verzorgingsgebied en met het Rijk worden gesprekken gevoerd over toetreding. De aandeelhouders bepalen mede hoe Stedin het benodigde kapitaal kan aantrekken en daarnaast financieel gezond blijft en toegang tot de kapitaalmarkt houdt.

Naast het dividend op de nieuwe aandelen zal de komende jaren sprake zijn van fluctuerende dividendopbrengsten van het reguliere aandelenpakket. Deze fluctuaties hangen samen met de benodigde investeringen en het effect daarvan op de jaarwinsten.

Paragraaf G Grondbeleid

Inleiding

Net als geld is grond een schaars middel. Verschillende functies, zoals infrastructuur, woningen, bedrijven, maatschappelijke voorzieningen en recreatie concurreren als het ware

om de beperkte ruimte binnen onze gemeentegrenzen. Daarom is het belangrijk om het duurzame gebruik van die ruimte vast te leggen en te bevorderen.

Dat hebben we in Krimpen aan den IJssel gedaan in de volgende (sectorale) beleidsnota's:

Functie/Thema	Belangrijke documenten
Wonen	Woonvisie Krimpen aan den IJssel 2020-2030
	Regio akkoord nieuwe woningmarktafspraken
	Regionale woonvisie
Werken/Economie	Detailhandelsvisie
	Missie en strategie voor de Stormpolder
Maatschappelijke voorzieningen	Woonzorgzoning
	Integraal huisvestingsplan 2019-2023
Vrije tijd	Sportnota "Krimpen beweegt 2022-2026" (nog vast te stellen)
	Speelruimtebeleidsplan 2018-2022
Ruimtelijke randvoorwaarden	Welstandsnota
	Ambitiedocument duurzaamheid
	Duurzaamheidsagenda 2021-2024
	Archeologische waardenkaart
	Cultuurhistorische waardenkaart
	Groenbeleid
	Groenstructuurplan
Stedelijk waterplan	
Centrumgebied	Centrumvisie

Grondbeleid

Grondbeleid is een middel dat wordt ingezet om ruimtelijk beleid te realiseren. In de Nota Grondbeleid (2017) hebben wij als gemeente vastgelegd welke uitgangspunten wij daarbij hanteren.

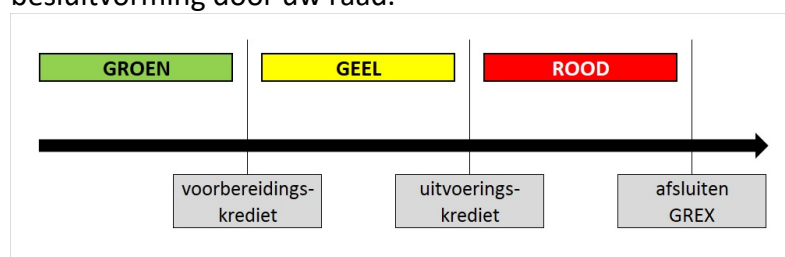

In beginsel opereren wij faciliterend. Vanuit een bestaande gemeentelijke grondpositie of wanneer zonder gemeentelijke sturing niet de gewenste ruimtelijke eindsituatie tot stand komt, kiezen wij voor actief grondbeleid.

MeerjarenPerspectief grondexploitaties (MPG)

Alle ruimtelijke ontwikkelingen waaraan wij (mee)werken nemen wij op in het zo geheten MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG). Ieder voorjaar geven wij op die manier een integraal en actueel inzicht in alle kosten en baten van de lopende projecten. Zo'n 'begroting' van een project noemen we een 'grondexploitatie'.

Het MPG 2022, dat op 2 juni 2022 werd vastgesteld, bevat 15 grondexploitaties, zowel actief als facilitair. Daarvan zijn er 7 daadwerkelijk in uitvoering (rood). Eén project bevond zich in de haalbaarheidsfase (geel) fase en 7 projecten zijn nog in de initiatieffase (groen). Een faseovergang (van 'groen naar geel' of van 'geel naar rood') vindt plaats op basis van besluitvorming door uw raad.

Bij de opstelling van deze begroting vindt géén actualisatie van de grondexploitaties plaats. Actualisatie van de afzonderlijke projecten vindt namelijk plaats op het moment dat uw raad besluiten neemt over stedenbouwkundige randvoorwaarden (van 'groen naar geel') of bestemmingsplannen (van 'geel naar rood'). Soms kan er ook tussentijds aanleiding zijn voor een financiële bijstelling.

De geraamde netto contante waarde per 1 januari 2022 van de projecten is hieronder weergegeven (cijfers MPG 2022):

MPG 2021	bedragen x 1.000
Rood	-653
Geel	-76
Groen	-411
Totaal	-1.139

In principe voegen we nieuwe locaties alleen aan het MPG toe wanneer een initiatiefnemer de functie van vastgoed wil wijzigen of dat vastgoed grootschalig wil herontwikkelen (sloop/nieuwbouw). Als uit een eerste haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat een initiatief maatschappelijk én stedenbouwkundig aanvaardbaar is, wordt het als 'groen' project in het MPG opgenomen.

Voor gemeentelijke grond- en vastgoedposities gaan we, wanneer afstoten aan de orde is, in eerste instantie uit van verkoop op basis van de huidige bestemming. Indien vanwege

ruimtelijke of andere beleidsmatige overwegingen een projectmatige aanpak gewenst is, kunnen we ervoor kiezen een grondexploitatie te openen.

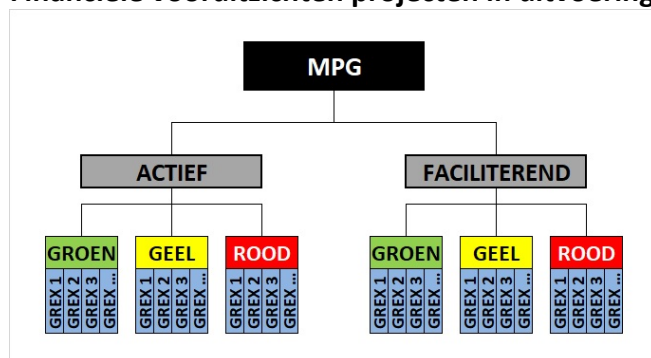
In het kader van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs/binnensport worden meerdere locaties ruimtelijk verkend. De realisatie, sloop/nieuwbouw of verbouw van een school heeft altijd ruimtelijke impact. De regelgeving bepaalt echter dat hiervoor geen grondexploitatie mag worden gevormd.

De ruimtelijke projecten maken onderdeel uit van programma 2 (Woningbouw) en programma 3 (Bedrijventerreinen, Sport, Onderwijshuisvesting).

Risico's

De gemeente Krimpen aan den IJssel voert een behoudend waarderingsbeleid uit ten aanzien van de grondexploitaties. Hiermee ramen we in feite risicomijdend. Ondanks dit voorzichtigheidsprincipe gaan grondexploitaties altijd vergezeld van risico's. In het MPG zijn per project de risico's systematisch geïnventariseerd. Risico's waarvan de kans groter is dan 50% vertalen we integraal in de grondexploitatie. De overige risico's zijn gewogen waarna een netto af te dekken risico van circa € 0,54 miljoen resulteert (MPG 2022). De risico's van de grondexploitaties maken deel uit van het gemeentelijke risicoprofiel, waarop we in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing verder ingaan.

Financiële vooruitzichten projecten in uitvoering

Faciliterende grondexploitaties

Bij projecten waar de gemeente een faciliterende rol heeft, is het uitgangspunt dat we de gemeentelijke kosten verhalen op de ontwikkelaar.

Nog in 2022 ronden we naar verwachting het faciliterende project Veld en Beemd af. Voor het project Veld en Beemd is een verliesvoorziening gevormd. De redenen hiervoor zijn eerder aan de raad voorgelegd in vertrouwelijke stukken. Er resteert na afwikkeling van dit project nog een faciliterende grondexploitatie in de realisatiefase (Centrum-Zuid) en nog slechts één in de initiatieffase.

Actieve grondexploitaties

In het MPG 2022 zijn twee actieve grondexploitaties opgenomen die in uitvoering zijn. Het betreft de woningbouwontwikkelingen Centrum-Zuid en het bedrijventerrein Stormpolderdijk. Op 14 maart 2022 is bestuurlijk overeenstemming bereikt over het vervolg van de sanering en herontwikkeling van het EMK-terrein. De financiële uitwerking daarvan moet nog plaatsvinden, waarbij een sluitende gemeentelijke grondexploitatie het uitgangspunt blijft. In afwachting van nieuwe berekeningen en afspraken is het project in 'pauzestand' gezet.

De verwachting is dat in 2023 de volgende actieve projecten in uitvoering (van 'geel naar rood') komen:

- DCV voormalig veld 4
- Crimpenersteyn

Financiële ruimte

Doordat jaarlijks voorbereidingskosten aan de reserve worden onttrokken voor projecten in de initiatieffase, ontwikkelt het saldo van de reserve zich negatief.

De reserve heeft daarnaast ook nog een functie als onderdeel van de weerstandscapaciteit. Bij het opnemen van (nieuwe) grexen met een geprognosticeerde negatieve eindwaarde dient daarom altijd ook nadrukkelijk naar de risico's te worden gekeken.

Paragraaf H Subsidies

Inleiding

Subsidieverlening vindt zijn wettelijke basis in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Hierin zijn algemene regels opgenomen over subsidiëring die ook voor de gemeentelijke overheid gelden. De hoofdregel van de subsidietitel in de Awb is dat subsidies gebaseerd moeten zijn op een wettelijk voorschrift. Voor gemeenten is dat wettelijk voorschrift een gemeentelijke verordening als aanvulling op, en specificering van, de Awb.

Rol raad

In de Algemene Subsidie Verordening (ASV) 2018 is de kaderstellende rol van de gemeenteraad uitgewerkt. De ASV 2018 regelt de procedures voor subsidieverlening en vaststelling. Met de behandeling van de programmabegroting stelt de raad de subsidieplafonds vast. Binnen deze vastgestelde plafonds neemt het college de uitvoering ter hand. De raad heeft de mogelijkheid om door middel van bijvoorbeeld nieuw beleid de (financiële) kaders bij te stellen. Tijdens de behandeling van de jaarrekening heeft de raad een controlerende rol.

Waarom subsidiëring

De gemeente betaalt op grond van het algemeen belang een deel van de kosten die een subsidieontvanger heeft gemaakt. Het gaat hierbij om activiteiten waar een wettelijke verplichting op rust of activiteiten die de overheid wenselijk of nuttig vindt. Het subsidiegeld komt uit de openbare middelen, of worden via een specifieke uitkering aan de gemeente verstrekt. Met subsidies beoogt de gemeente haar beleid in de praktijk vorm te geven, of bij te sturen.

Subsidiebenamingen

De Awb fungeert als basisregeling en biedt veel beleidsvrijheid aan bijzondere subsidieregelingen en subsidiebeschikkingen. Het is de vraag of een veelvoud aan benamingen de praktijk ten goede komt. In de ASV 2018 kozen we voor twee benamingen: structurele en incidentele subsidies. Deze benamingen proberen het verschil aan te geven tussen de jaarlijks aan instellingen verstrekte subsidies en de incidentele projectsubsidies.

Structurele subsidies

Bij de structurele subsidie gaat het om een subsidie voor voortdurende activiteiten van een instelling, organisatie of vereniging. Deze wordt in principe jaarlijks verleend en heeft dan ook een structureel karakter. Hieronder vallen:

Budgetsubsidies

Een subsidie waarbij de instelling een bedrag krijgt toegewezen om een van tevoren overeengekomen prestatie uit te voeren. Veelal betreft het hier professionele instellingen. Aan de aanvraag tot subsidieverlening ligt vooraf door de gemeente geformuleerd beleid ten grondslag.

Onderdeel van budgetsubsidie kan huurvergoeding zijn.

Erkennungssubsidies

Een subsidie die we verstrekken als waardering voor het uitvoeren van activiteiten die ten goede komen aan de inwoners van de gemeente, veelal op basis van vrijwilligers.

Incidentele subsidies

Incidentele subsidies zijn subsidies voor een eenmalige activiteit, of een activiteit waarvoor het college slechts voor een vooraf maximaal bepaalde tijd subsidie wil verlenen. Hieronder vallen:

Projectsubsidies

Een subsidie die tijdelijk en doelgericht is van aard. De subsidie is gericht op een prestatie, activiteit, evenement, product of resultaat die aansluit op gemeentelijk beleid, die in tijd beperkt is én inhoudelijk een afgerond resultaat oplevert.

Zoals genoemd is niet de naam van de subsidie van belang, maar het feit of er een structurele (jaarlijkse) subsidierelatie met de ontvanger bestaat of dat het een incidentele subsidie betreft.

Hierdoor bestaat de mogelijkheid om in de subsidiebeleidsregels andere dan bovengenoemde subsidienamen te gebruiken, mits duidelijk is welk type subsidie het betreft.

Indexering subsidies

In de begroting 2023 zijn de subsidies geïndexeerd met 6,5% ten opzichte van de begroting 2022. Een aantal partijen ontvangt ook subsidie voor huur. Over indexering van de huur zijn separate afspraken gemaakt. De huur is voor het jaar 2023 verhoogd met 12%.

Subsidieplafonds

De subsidieplafonds worden vastgesteld op het begrote budget per programma (zie totaal tabel op de volgende pagina).

In de subsidieplafonds voor 2023 wordt in aanvulling hierop ook meteen rekening gehouden met het volgende nieuw/ aanvullend beleid:

Sociaal Domein:

Ondersteuning inclusieve samenleving - aanjaagbudget	€ 10 .000
Ondersteuning inclusieve samenleving - activiteitenbudget	€ 20.000
Vangnetwerken	€ 17.000
Welzijn op recept	€ 22.000
Toekomstbestendige zorg en welzijn (langer thuiswonen)	€ 25.000
Casusregie inburgering intensiveren	€ 85.000

Maatschappelijk Domein:

Digitaalhuis	€ 71.000
Cultuurprogramma de Tuyter	€ 25.000

Het plafond voor het programma Sociaal Domein wordt met maximaal € 179.000 voor de genoemde bedragen per onderdeel verhoogd en het programma Maatschappelijk Domein

met maximaal € 96.000. Dit geldt alleen indien daadwerkelijk wordt overgegaan tot volledige subsidiëring van het genoemde nieuw beleid.

De volgende subsidieplafonds worden daarmee totaal vastgesteld per programma:

Ruimtelijk Domein: € 521.838

Maatschappelijk Domein: € 3.751.972 + maximaal € 96.000 bij volledige subsidiëring van het nieuw beleid = € 3.847.972

Sociaal Domein: € 2.479.713 + maximaal € 179.000 bij volledige subsidiëring van het nieuw beleid = € 2.658.713

Vanwege het feit dat een groot deel van de taken is overgegaan van subsidie naar inkoop is het gepresenteerd subsidieplafond in de begroting 2023 overigens fors lager dan gepresenteerd in de begroting 2022. In de decemberwijziging 2021 bent u akkoord gegaan met:

1. De verlaging van het in de raadsvergadering van 4 november 2021 vastgestelde subsidieplafond voor programma preventie van de begroting 2022 als gevolg van de overschakeling van budgetsubsidies naar inkoop met € 596.135
2. De verlaging van het in de raadsvergadering van 4 november 2021 vastgestelde subsidieplafond voor programma basishulp van de begroting 2022 als gevolg van de overschakeling van budgetsubsidies naar inkoop met € 1.258.753

Een totaal overzicht van de subsidies staat op de volgende pagina:

Programma/beleidsthema	nr	Beleidsregel	Subsidieverlening >= € 50.000	Subsidie plafonds	Budget subsidies	Erkenning subsidies	Project subsidies	Huur subsidies
Bestuur en veiligheid								
Bestuur								
Veiligheid	4.0	Krimpenwijzer						
Subsidieplafond Bestuur en Veiligheid								
Ruimtelijk domein								
Openbare ruimte en verkeer	3.14	Beheer Kinderboerderij	Kinderboerderij		400			105
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening								
Afval, riolering en begraven	7.2	Rioolgerelateerde voorzieningen					16	
Subsidieplafond Ruimtelijk domein					522			
Maatschappelijk domein								
Sport en recreatie	3.6	Sport				5	2	
	3.13	Beheer Binnensportaccommodaties	Synerkri		432			544
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri		427			
Cultuur	3.2	Bibliotheekwerk	Bibliotheek		478	2		117
	3.3	Kunst en musea	Streekmuseum, Synerkri		240	10	33	
	3.4	Muziek				11	4	
	3.5	Media				24		
	3.7	Evenementen						54
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven					15	3
	3.15	Cultuureducatie	Muziekschool			585		5
Onderwijs	3.9	Peuterspeelzaalwerk inculsief VVE	Royal Kids Home, Kinderdam, Stichting Reformatorische Kinderopvang		725			
	4.0	Krimpenwijzer			36			
Economie								
Subsidieplafond Maatschappelijk domein					3.752			
Sociaal domein								
Preventie	3.0	Sociaal Domein Algemeen				14		
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven				14		13
	3.11	Gemeentelijke antidiscriminatievoorziening			12			
	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern				40	
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri			11	2	
	4.2	Deskundigheidsbevordering vrijwilligers						41
	4.3	Informeel zorg door vrijwilligersorganisatie				26		9
	4.4	Jeugdgezondheidszorg	Centrum voor Jeugd en Gezin			877		

	4.5	Opvoed- en opgroei-ondersteuning					17		
	4.6	Jeugd- en Jongerenwerk	Groep		388		11	41	
	4.7	Preventieve gezondheidszorg			19	34	36		
Basishulp	4.8	Algemeen maatschappelijk werk			3	9	49		
	5.0	Basishulp Krimpens Sociaal Team	ContourdeTwern, Centrum voor Jeugd en Gezin		452		9	253	
Individuele hulp	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern		40		59		
Subsidieplafond Maatschappelijk domein					2.480				
Totaal					6.754	5.142	149	390	1.073

Financiële begroting

Uitgangspunten

Kerngegevens

De uitgangspunten voor de begroting 2023 zijn vastgelegd in de Kadernota 2023. De kerngegevens zijn op grond van de septembercirculaire 2022. De prognoses van de ontwikkeling van de belangrijkste sociale en fysieke kenmerken van onze gemeente vormen de basis van de ramingen in deze begroting. Sinds de Kadernota zijn de prognoses van de kerngegevens niet bijgesteld voor de berekening van de algemene uitkering. Budgetten binnen de programma's zijn gebaseerd op de meest actuele gegevens.

In deze begroting is gerekend met de volgende trendpercentages:

Kerngegevens	Eenheid	2022	2023	2024	2025	2026
Woonruimten	woonruimten	12.575	12.575	12.712	12.905	13.033
WOZ-waarde woningen	€ 1 mln	3.971	3.971	4.014	4.076	4.116
WOZ-waarde niet-woningen	€ 1 mln	460	325	329	332	335
Inwoners	personen	29.415	29.470	29.490	29.510	29.520
Jongeren (< 18 jaar)	personen	6.187	6.190	6.195	6.200	6.205
Ouderen (> 64 jaar)	personen	7.195	7.240	7.250	7.260	7.270
Ouderen (75 - 85 jaar)	personen	2.696	2.700	2.750	2.775	2.800
Huishoudens met laag inkomen	huishoudens	3.415	2.661	2.687	2.710	2.731
Huishoudens	huishoudens	12.388	12.388	12.388	12.388	12.388
Minderheden	personen	1.640	2.952	3.039	3.121	3.201
Eenouderhuishoudens	huishoudens	1.088	1.088	1.088	1.088	1.088
Bijstandontvangers	personen	491	501	514	522	528
Uitkeringsontvangers	personen	1.473	1.483	1.496	1.504	1.510
Leerlingen VO	personen	1.262	1.261	1.278	1.298	1.312
Oppervlakte land	hectaren	767	767	767	767	767
Oppervlakte binnenwater	hectaren	128	128	128	128	128
Oppervlak bebouwing	hectaren	130	130	130	130	130
Slechte bodem	percentage	90%	90%	90%	90%	90%
Bedrijven	vestigingen	2.825	2.894	3.022	3.151	3.290

Index

In het voorjaar hebben wij al rekening gehouden met een extra verhoging van budgetten in 2023 vanwege de toegenomen inflatie in 2022. Dat extra effect werd toen ingeschat op 1,5% op basis van de indexcijfers in het Centraal Economisch Plan (CEP). Omdat het Rijk zich in de septembercirculaire voor 2022 nog steeds baseert op het CEP nemen wij nu geen extra verhoging van dat cijfer op. Wel voorzien we een hogere prijsontwikkeling voor 2023. In de kadernota was die nog ingeschat op 2,5%. Dat wordt nu 5%. Samen met de 1,5% over 2022 is dat een index van 6,5% voor de ramingen in 2023 ten opzichte van 2022.

Voor de baten houden wij rekening met een verhoging op basis van 2023, dus 5%. Wij rekenen in onze tarieven voor derden dus niet met een inhaalslag over 2022.

Index	Begroting	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026
Algemene inflatie (lasten)	6,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Algemene inflatie (baten)	5,00%	2,50%	2,50%	2,50%
OZB ontwikkeling	4,00%	2,50%	2,50%	2,50%
Zorgkosten (OVA)	3,72%	4,00%	4,00%	4,00%
Budgetten beheer buitenruimte	6,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Budgetsubsidies	6,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Project- en erkenningsubsidies	6,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen	4,80%	2,50%	2,50%	2,50%
Salarissen	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
Belastingen, heffingen en leges	4,00%	2,50%	2,50%	2,50%
Voorziening OK	4,00%	2,50%	2,50%	2,50%

Uitkering gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds vormt de grootste inkomstenbron voor de gemeente en beïnvloedt sterk het begrotingssaldo. Het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Hierdoor kan de algemene uitkering fluctueren, zelfs in het lopende jaar.

De in de begroting opgenomen raming van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2023-2026 is gebaseerd op de informatie uit de septembercirculaire 2022.

In het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen wordt de uitkering uit het gemeentefonds verder toegelicht.

Financiering (treasury)

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. In het treasurystatuut zijn de uitgangspunten, doelstellingen en richtlijnen van het treasurybeleid vastgelegd.

Wanneer voor de financiering van investeringen vreemd geld wordt aangetrokken, worden rentekosten gemaakt. De rentelasten en rentebaten lopen mee in het begrotingsresultaat. Er wordt geen rente toegerekend aan het eigen vermogen (reserves).

Voor een beter inzicht in de financieringsbehoefte wordt een liquiditeitsbegroting

bijgehouden. In paragraaf Financiering wordt ingegaan op de uitvoering van de treasuryfunctie.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Volgens artikel 20 van het BBV moet in de uiteenzetting van de financiële positie afzonderlijk aandacht worden besteed aan de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Onder deze verplichtingen moet worden verstaan de aanspraken van het huidige en het voormalige personeel op (toekomstige) uitkeringen.

In de begroting 2023 is rekening gehouden met de volgende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	Stand voorziening	Lasten in de exploitatie
	1-1-2023	2023
Pensioenen voormalige bestuurders	3.349	
Uitkeringen voormalig personeel/bestuurders		467
Spaarovereenkomst ambtenaren		

Budgetautorisatie baten en lasten

Budgetautorisatie baten en lasten

De begroting is opgebouwd uit 4 programma's, overhead en het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Per programma worden de lasten, baten en de reservemutaties onderscheiden. Het geraamde resultaat is het saldo van baten en lasten, waarin de mutaties van de reserves zijn opgenomen.

De volgende tabel laat de te autoriseren bedragen voor 2023 zien. Conform het raadsbesluit van 23 juni 2022 vindt de autorisatie aan het college plaats op het niveau van de beleidsthema's (baten en lasten apart).

Budgetautorisatie 2023	Lasten	Baten	Saldo baten en lasten	Reserve mutaties	Geraamd Resultaat
Programma 1 Bestuur en veiligheid	6.060	396	-5.665		-5.665
Bestuur	2.641	290	-2.351		
Veiligheid	3.419	106	-3.314		
Programma 2 Ruimtelijk domein	21.926	16.124	-5.803	-461	-6.264
Openbare ruimte en verkeer	7.687	692	-6.995		
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	6.852	5.750	-1.101		
Afval, riolering en begraven	7.388	9.681	2.293		
Programma 3 Maatschappelijk domein	10.753	2.915	-7.837	-31	-7.868
Sport en recreatie	3.605	942	-2.663		
Cultuur	3.540	1.120	-2.420		
Onderwijs	3.221	813	-2.408		
Economie	388	41	-346		
Programma 4 Sociaal domein	39.127	8.740	-30.387		-30.387
Preventie	2.534	54	-2.480		
Basishulp	3.059	241	-2.817		
Individuele hulp	33.534	8.445	-25.089		
Middelen	12.978	62.535	49.556	639	50.195
Overhead	11.092	327	-10.765		
Algemene dekkingsmiddelen	633	62.208	61.575		
Vennootschapsbelasting	4		-4		
Stelposten	1.250		-1.250		-1.250
Onvoorzien					
Totaal baten en lasten	90.844	90.709	-135	147	11

Meerjarenperspectief

Meerjarenperspectief

Inzicht in het meerjarenperspectief is noodzakelijk bij de beoordeling van de financiële positie. Onderstaand is de financiële begroting weergegeven.

Meerjarenperspectief	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Programma's						
Bestuur en veiligheid	-4.825	-5.385	-5.665	-5.938	-6.191	-6.463
Ruimtelijk domein	-5.630	-4.820	-5.803	-7.173	-7.197	-7.528
Maatschappelijk domein	-7.380	-7.188	-7.837	-8.129	-8.733	-9.135
Sociaal domein	-28.397	-28.176	-30.387	-31.434	-32.361	-33.341
Middelen	47.140	49.895	49.556	53.869	55.407	53.097
Totaal saldo van baten en lasten	908	4.327	-135	1.194	925	-3.371
Reservemutaties	1.107	-101	147	423	193	34
Resultaat	2.015	4.226	11	1.616	1.118	-3.337

Meerjarenperspectief baten en lasten

Onderstaande tabel is een meer uitgebreide variant van het overzicht baten en lasten. Deze variant laat per programma de baten en de lasten apart zien en de reservemutaties per programma.

Meerjarenperspectief baten en lasten	Rekening 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma's																		
Bestuur en veiligheid	5.333	508	-4.825	5.774	390	-5.385	6.060	396	-5.665	6.343	405	-5.938	6.606	414	-6.191	6.888	425	-6.463
Ruimtelijk domein	17.224	11.594	-5.630	17.109	12.289	-4.820	21.926	16.124	-5.803	19.054	11.880	-7.173	18.359	11.162	-7.197	18.099	10.570	-7.528
Maatschappelijk domein	11.061	3.681	-7.380	13.379	6.191	-7.188	10.753	2.915	-7.837	11.006	2.876	-8.129	11.661	2.928	-8.733	12.125	2.991	-9.135
Sociaal domein	37.575	9.178	-28.397	39.652	11.476	-28.176	39.127	8.740	-30.387	40.311	8.876	-31.434	41.457	9.096	-32.361	42.664	9.323	-33.341
Totaal programma's	71.194	24.961	-46.232	75.913	30.345	-45.568	77.866	28.175	-49.692	76.713	24.038	-52.675	78.082	23.600	-54.482	79.776	23.309	-56.467
Middelen																		
Overhead	9.396	569	-8.828	11.029	2.580	-8.449	11.092	327	-10.765	11.121	335	-10.786	11.463	343	-11.119	11.759	352	-11.407
Algemene dekkingsmiddelen	584	56.561	55.977	2.880	60.002	57.122	633	62.208	61.575	812	66.420	65.608	1.156	68.337	67.180	1.100	66.257	65.157
Vennootschapsbelasting	9		-9	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4
Stelposten				-1.225		1.225	1.250		-1.250	950		-950	650		-650	650		-650
Onvoorzien																		
Totaal	9.989	57.129	47.140	12.687	62.582	49.895	12.978	62.535	49.556	12.886	66.755	53.869	13.273	68.680	55.407	13.512	66.609	53.097
Reservemutaties per programma																		
Bestuur en veiligheid	154	1.277	1.123	20	-297	-317												
Ruimtelijk domein	2.301	1.846	-455	1.855	1.178	-677	1.628	1.167	-461	1.249	1.522	273	1.072	1.135	62	994	916	-78
Maatschappelijk domein	121	84	-37	29	187	158	31		-31	32		-32	33		-33	34		-34
Sociaal domein	237	183	-54		262	262												
Algemene dekkingsmiddelen	2.696	3.008	312															
Overhead	35	137	102		170	170		432	432									
Niet programma gerelateerd	9.780	9.897	117	461	763	303		207	207		181	181		164	164		146	146
Totaal reservemutaties	15.324	16.431	1.107	2.364	2.263	-101	1.659	1.805	147	1.281	1.703	423	1.105	1.298	193	1.028	1.062	34
Geraamd resultaat	96.507	98.522	2.015	90.964	95.190	4.226	92.503	92.514	11	90.880	92.496	1.616	92.460	93.578	1.118	94.316	90.979	-3.337

Aanmerkelijke verschillen

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2021 - begroting 2023

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting, alsmede die tussen de laatst vastgestelde jaarrekening en de nieuwe begroting.

Hieronder wordt het verschil tussen de jaarrekening 2021 en de begroting 2023 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2023 en de jaarrekening 2021 en tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2021 - begroting 2023 per beleidsthema	Rekening	Begroting	Verskil 2021-2023
	2021	2023	
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-4.825	-5.665	-840
Bestuur	-1.900	-2.351	-451
Veiligheid	-2.925	-3.314	-388
Programma 2 Ruimtelijk domein	-5.630	-5.803	-173
Openbare ruimte en verkeer	-4.952	-6.995	-2.043
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-1.821	-1.101	719
Afval, riolering en begraven	1.142	2.293	1.151
Programma 3 Maatschappelijk domein	-7.380	-7.837	-457
Sport en recreatie	-2.346	-2.663	-317
Cultuur	-2.087	-2.420	-333
Onderwijs	-2.321	-2.408	-87
Economie	-626	-346	280
Programma 4 Sociaal domein	-28.397	-30.387	-1.990
Preventie	-3.307	-2.480	827
Basishulp	-3.025	-2.817	207
Individuele hulp	-22.065	-25.089	-3.024
Middelen	46.232	49.703	3.471
Overhead	-8.828	-10.765	-1.937
Algemene dekkingsmiddelen	55.977	60.325	4.348
Vennootschapsbelasting	-9	-4	6
Resultaat en bestemming	-908	147	1.054

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil jaarrekening - begroting

Bestuur

- Toename kosten gemeenteraad: - € 48.000
- Toename kosten griffie, rekenkamerfunctie en kindergemeenteraad: - € 50.000
- Toename kosten college van burgemeester en wethouders: - € 106.000
- Toename kosten publiekscentrum: - € 147.000

Veiligheid

- Stijging bijdrage aan gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond: - € 208.000
- Hogere lasten BOA, door groei met 2 fte: - € 120.000

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil jaarrekening - begroting

Openbare ruimte en verkeer

- Hogere kapitaallasten binnen wegbeheer in 2023 (- € 950.000)
- Hogere onderhoudskosten van straten en pleinen in 2023 (- € 152.000)
- Hogere voorbereidingskosten van investeringsprojecten (- € 100.000)
- Hogere kosten van grondwerkzaamheden (kabels en leidingen) in 2023 (- € 50.000)
- Hogere onderhoudskosten van verkeersvoorzieningen (- € 90.000) in 2023
- Hogere kosten (- € 325.000) van groenonderhoud inclusief bomenbeheer in 2023
- Hogere kosten (- € 65.000) vanwege uitgebreide baggerwerkzaamheden in 2023

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

- Hogere lasten duurzaamheid in 2023 (- € 120.000)
- Hogere lasten binnen Grexen in 2021 (€ 950.000)

Afval, riolering en begraven

- Hogere kapitaallasten binnen riolering in 2023 (- € 155.000)
- Hogere baten rioolheffing (+ € 190.000), afvalstoffenheffing (+ € 200.000) en lijkbezorgingsrechten (+ € 150.000) in 2023
- Hogere kosten afvalinzameling in 2023 (- € 150.000)
- Nadeel afwikkeling BTW op begraven in (+ € 973.000)
- Hogere onderhoudskosten en inspectie riolen (- € 60.000) in 2023

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil jaarrekening - begroting

Sport en recreatie

- Sportbeleid: nieuw beleid 2023 (- € 40.000)
- Toegenomen kapitaal- en onderhoudslasten buitensportaccommodaties MHCK, DCV en TCK: (- € 108.000)
- Overdekte sportaccommodaties: toename huurbijdragen en budgetsubsidies 2023 (- € 37.000)
- Onderhoud speelplaatsen: toename onderhouds- en kapitaallasten 2023 (- € 123.000)

Cultuur

- Muziekschool: lagere afrekening subsidie in 2021: (- € 130.000)
- Bibliotheekwerk: met name huurbijdrage, budgetsubsidie en nieuw beleid Digitaalhuis in 2023 (- € 101.000)
- De Tuyter: diverse verschillen, per saldo nadelige ontwikkeling (- € 39.000)
- Evenementensubsidie beschikbaar in 2022 en 2023 (- € 30.000)
- Nieuw beleid cultureel programma in 2023 (- € 25.000)

Onderwijs

- Huisvesting Openbaar Primair Onderwijs algemeen: geen salaristoerekening meer vanaf 2023 (€ 73.000)
- Huisvesting Bijzonder Primair Onderwijs algemeen: met name incidentele lasten 2021 door tijdelijke huisvesting (€ 67.000)
- Peutergroepen en VVE: kosten nemen toe maar worden deels gecompenseerd door hogere rijksbijdrage, per saldo een toename van (- € 76.000)

Economie

- Hogere kosten in 2021 vanwege coronavouchers (€ 305.000)

Programma 4 Sociaal domein verschil jaarrekening - begroting

Nieuwe IV3 (Informatievoorziening voor derden) verdeling vanaf 2023 (+ is minder uitgaven dan in 2021, - is meer uitgaven)

Er is sprake van een budget neutrale verschuiving van budgetten tussen de genoemde beleidsthema's Preventie, Basishulp en Individuele hulp in 2023 ten opzichte van de jaarrekening 2021 en de begroting 2022. Vanaf 2023 vindt er namelijk een aanscherping plaats van de verantwoording van de budgetten van het sociaal domein aan het Rijk. Als gemeente moeten wij meer gedetailleerde informatie opleveren voor de budgetten Wmo en Jeugd. In 2023 zijn hierdoor de volgende mutaties verwerkt.

Mutatie Preventie € 1.303.000

Mutatie Basishulp € 1.404.000

Mutatie Individuele hulp € -2.707.000

Gewijzigde urenverdeling formatie ten opzichte van jaarrekening 2021 (+ is minder uitgaven begroot dan in 2021 is uitgegeven, - is meer uitgaven)

Mutatie Preventie € 85.000

Mutatie Basishulp € -287.000

Mutatie Individuele hulp € -195.000

Preventie

- Hogere bijdrage CJG door incidentele meevaller in 2021 en coulanceregeling (- € 134.000)
- Incidentele coronakosten 2021 (- € 49.000)
- CAO aanpassingen ContourdeTwern (- € 63.000)
- Toegevoegd nieuw beleid vanaf 2022 en 2023 (- € 51.000)

Basishulp

- Kinderopvangtoeslagaffaire: In 2021 zijn de inkomsten van het Rijk hier verantwoord, terwijl de uitgaven niet centraal zijn opgenomen (- € 112.000).
- Toename lasten voor casusregie: overheveling voor subsidie naar inkoop vanuit preventie (- € 596.000),
- Extra kosten GRJR voor perceel D en E (- € 271.000), Veilig Thuis (- € 46.000) en Vroegsignalering (- € 66.000).
- Stijging huurkosten Krimpenwijzer/KST in gezondheidscentrum (- € 50.000).

Individuele hulp

- Verhoging van het participatiebudget (- € 80.000)

Middelen verschil jaarrekening - begroting

Overhead

Personeelslasten

- Uitbreiding formatie: - € 500.000 (nieuw beleid)
- Ruimte formatie voor uitstroom pensioen: - € 104.000
- Inhuurpersoneel: - € 287.000
- Pensioenlasten: - € 131.000
- Bijdragen A+O fonds in 2021: - € 58.000
- Duurzame inzetbaarheid: € 55.000

- Organisatiemiddelen: - € 75.000
- Coronaeffect reproductie in 2021: - € 68.000
- Vastgoed: Overgang buitendienst van Stormsweg 9 naar Van Utrechtweg 36a (€ 36.000)
- ICT: lasten via GR IJsselgemeenten lopen op (- € 317.000)

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering en deelfonds sociaal domein

- Ontwikkeling algemene uitkering: € 5.847.000.

Stelposten

- Nadeel door stelpost energie en contracten (- € 1.250.000)

Onroerendzaakbelasting

- Toename opbrengst OZB (€ 339.000)

Dividend

- Minder dividend op de aandelen Stedin en BNG (- € 85.000)

Rentelasten

- Hogere rentelasten vanwege nieuwe geldlening in 2023 (- € 240.000)

[Aanmerkelijke verschillen begroting 2022 - begroting 2023](#)

Verschil begroting 2022 - begroting 2023

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting. Hieronder wordt het verschil tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2023 en de jaarrekening 2021 en tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen begroting 2022 - begroting 2023 per beleidsthema	Begroting 2022	Begroting 2023	Vershil 2022-2023
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-5.385	-5.665	-280
Bestuur	-2.345	-2.351	-7
Veiligheid	-3.040	-3.314	-273
Programma 2 Ruimtelijk domein	-4.820	-5.803	-983
Openbare ruimte en verkeer	-6.477	-6.995	-518
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-482	-1.101	-620
Afval, riolering en begraven	2.139	2.293	154
Programma 3 Maatschappelijk domein	-7.188	-7.837	-649
Sport en recreatie	-2.425	-2.663	-238
Cultuur	-2.165	-2.420	-255
Onderwijs	-2.283	-2.408	-126
Economie	-315	-346	-31
Programma 4 Sociaal domein	-28.176	-30.387	-2.211
Preventie	-3.685	-2.480	1.204
Basishulp	-4.293	-2.817	1.476
Individuele hulp	-20.199	-25.089	-4.890
Middelen	49.794	49.703	-91
Overhead	-8.449	-10.765	-2.316
Algemene dekkingsmiddelen	58.348	60.325	1.977
Vennootschapsbelasting	-4	-4	
Resultaat en bestemming	-101	147	248

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil begroting 2022-2023

Veiligheid

- Stijging bijdrage Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, inclusief huur brandweerkazerne (- € 150.000)
- Stijging bijdrage DCMR (- € 25.000)
- Ontwikkeling formatie BOA's conform ingroeimodel (- € 100.000)

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil begroting 2022-2023

Openbare ruimte en verkeer

- Hogere afschrijvingslasten binnen projecten van wegbeheer in 2023 (- € 864.000)
- In de begroting 2022 zijn er kosten voor geluidsschermen langs N210 opgenomen (€ 375.000)
- In 2022 hogere kosten vanwege baggerwerkzaamheden in een gedeelte van de wijk Boveineind (- € 105.000)
- Hogere kosten van groenonderhoud (- € 70.000) in 2023

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

- Hogere kosten binnen grondexploitatie in 2023 (- € 140.000)
- Hogere kosten vanwege implementatie Omgevingswet (- € 50.000) in 2023
- Hogere kosten in verband met de uitvoering Woonvisie (- € 50.000) in 2023
- Hogere salarislasten vanwege formatie uitbreiding Omgevingsloket (- € 60.000) in 2023
- Hogere baten leges omgevingsvergunningen (- € 240.000) in 2022

Afval, riolering en begraven

- Hogere afschrijvingslasten binnen riolering (- € 113.000) in 2023
- Hogere baten rioolheffing (€ 156.000) en afvalstoffenheffing (€ 110.000) in 2023

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil begroting 2022-2023

Sport en recreatie

- Sportbeleid: Incidenteel beleid 2022 (€ 125.000) en nieuw beleid 2023 voor sport, bewegen en gezondheid (- € 40.000)
- Toegenomen kapitaal- en onderhoudslasten buitensportaccommodaties MHCK, DCV en TCK (- € 136.000)
- Overdekte sportaccommodaties: toename huurbijdragen en budgetsubsidies 2023 (- € 89.000)
- Onderhoud speelplaatsen: toename kapitaallasten 2023 (- € 73.000)

Cultuur

- Muziekschool: Hogere budgetsubsidie (- € 66.000).
- Beheer De Tuyter: met name nieuw beleid 2023 (verbetering bedrijfsvoering) en hogere personeelslasten (- € 70.000).
- Bibliotheekwerk: met name huurbijdrage en budgetsubsidie en nieuw beleid 2023 (Digitaalhuis) (- € 41.000).
- Cultureel programma: uitbreiding vanaf 2023 (- € 25.000)

Onderwijs

- Huisvesting onderwijs, ambtelijke inzet IHP vanaf 2023 via projectbudgetten (€ 92.000)
- Leerlingenvervoer: hogere kosten uitvoering leerlingenvervoer (- € 51.000)
- Peutergroepen en VVE: kosten nemen toe, deels gecompenseerd door hogere rijksbijdrage (- € 64.000)
- Toename personeelslasten voor leerplicht, volwasseneneducatie en onderwijshoudelijke zaken (- € 41.000)
- Toename kapitaallasten vanwege uitvoering IHP (- € 38.000)

Programma 4 Sociaal domein verschil begroting 2022-2023

Nieuwe IV3 (Informatievoorziening voor derden) verdeling vanaf 2023 (+ in 2023 minder begroot dan in 2022, - is meer begroot)

Er is sprake van een budget neutrale verschuiving van budgetten tussen de genoemde beleidsthema's Preventie, Basishulp en Individuele hulp in 2023 ten opzichte van de jaarrekening 2021 en de begroting 2022. Vanaf 2023 vindt er namelijk een aanscherping plaats van de verantwoording van de budgetten van het sociaal domein aan het Rijk. Als gemeente moeten wij meer gedetailleerde informatie opleveren voor de budgetten Wmo en Jeugd. In 2023 zijn hierdoor de volgende mutaties verwerkt.

Mutatie Preventie	1.303
Mutatie Basishulp	1.404
Mutatie Individuele hulp	-2.707

Gewijzigde urenverdeling formatie ten opzichte van begroting 2022 (+ in 2023 minder begroot dan in 2022, - is meer begroot)

Mutatie Preventie	-59

Mutatie Basishulp - 118

Mutatie Individuele hulp -137

Basishulp overige mutaties

- In 2022 is incidenteel een bedrag begroot voor de energietoeslag (€ 462.000).

- Raming casusregie hoger vanwege overheveling uit preventie (- € 122.000)

- Toename kosten jeugdmaatschappelijk werk (- € 38.000)

Individuele hulp overige mutaties

In 2022 is sprake van een incidenteel voordeel vanwege de afrekening van de vlaktaks over de jaren 2019 en 2020 (-628.000).

De bijdrage aan de GRJR is conform de vastgestelde begroting 2023 hoger dan in 2022 (-336.000).

Middelen verschil begroting 2022-2023

Overhead

Personeelslasten:

- Extra formatie voor uitstroom vanwege pensioen (- € 82.000)

- Verhoging budget voor inhuur personeel (- € 221.000)

- Toename pensioenlasten, organisatielasten en duurzame inzetbaarheid (- € 219.000)

Vastgoed:

- In 2022 is de boekwinst van de verkoop van Stormsweg 9 verantwoord (- € 1.325.000)

- Nieuwe lasten in 2023 vanwege ingebruikname Van Utrechtweg 36a (- € 82.000)

- Vanaf 2023 valt de huurinkomst van de Rabobank weg (- € 240.000)

Post en archief

- Hogere bijdrage aan het Streekarchief voor het E-depot (- € 40.000)

- In 2022 was sprake van incidentele lasten voor onder andere hte digitaliseren van bouwvergunningen (€ 135.000)

- Hogere bijdrage aan IJsselgemeenten voor ICT (- € 216.000)

- Nieuw beleid voor huisstijl en website in 2023 (- € 32.000)

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering en deelfonds sociaal domein

- Stijging algemene uitkering door verschillende oorzaken (€ 2.300.000)

- Afname stelposten binnen de algemene uitkering (€ 741.000)

Stelposten

- Nadeel door stelpost energie en contracten (- € 1.250.000)

Onroerendzaakbelasting

- Toename opbrengst OZB (€ 275.000)

Rentelasten

- Hogere rentelasten voornamelijk door aantrekken nieuwe lening in 2023 (- € 131.000)

Investerings

Investerings

Hieronder volgt per programma een overzicht van alle investeringen die de komende 4 jaar op de planning staan. Deze komen zowel uit het investeringsprogramma, als uit andere bronnen (meerjaren onderhoudsplannen en reguliere vervangingen). Het betreft zowel investeringen ten laste van voorzieningen, als investeringen die door middel van afschrijvingen ten laste komen van de exploitatie.

Van de onderstaande investeringen wordt de raad bij de vaststelling van de begroting 2023-2026 specifiek gevraagd om de bedragen voor het jaar 2023 beschikbaar te stellen, zodat in 2023 tot uitvoering overgegaan kan worden.

Investerings	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	177	39	174	2
Vastgoed OK - veiligheid (brandweerkazerne)	177	39	174	2
Programma 2 Ruimtelijk domein	8.032	8.899	8.232	10.143
Vervanging VRI Nwe Tiendweg / Stad en Landschap			200	
Vervanging damwanden				100
Vervanging overkapping zoutopslag en -strooiers			15	
Vervanging blauwe bollen rotonde Nieuwe Tiendweg			124	
Groot onderhoud diverse trappen in Krimpen		29		
Vervanging vangrailconstructies binnen Krimpen		5		
Vervanging ponton/aanlegsteiger Waterbus		400		
Vervanging houten keerwanden Fontijnehof, Goudriaanhof, etc.		31		
Vervanging en groot onderhoud bruggen incl. Stormpolderbrug		103	83	
Baggeren watergangen		300		300
Vervanging oeverbescherming IJsselboulevard	375			
LED-verlichting resterende deel Stormpolder	200			
Aanpassing omloop Stoep		3	3	3
Onderhoud en vervanging toplaag, balustrades, etc. aanbrug		132	379	
Aanleg rotonde Aalberslaan/Koekoekstraat	200			
Herstratingsprojecten (incl. sanering)	3.729	4.856	3.999	5.775
Rioleringsprojecten (klimaatadaptief en "normaal")	3.438	2.981	3.380	3.806
Vastgoed OK - openbare ruimte en verkeer		2	3	1
Vastgoed OK - afval, riolering en begraven	19	14	29	81
Vastgoed OK - volkshuisvesting (Noord 102 en KOV)	71	43	18	77
Programma 3 Maatschappelijk domein	10.063	14.383	8.565	11.361
Diverse inventaris de Tuyter	34			67
Vervanging ballenvangers			13	
Vastgoed OK - binnensport	142	356	131	462
Vastgoed OK - buitensport	380	316	56	258
Vastgoed OK - cultuur (Tuyter, musea, monumenten, etc)	185	39	177	39
Kwaliteit zwembad		600		
Kwaliteit en duurzaamheid zwembad		960		
Vervanging toplaag "van Bronckhorst kunstgrasveld"				50
Vervanging BOJ's	50			
Vervanging elektra markt		11		
Onderwijshuisvesting IHP (incl. sloop, bouw- en woonrijp)	9.273	12.101	8.187	10.486
Programma 4 Sociaal domein	51	7	20	17
Vastgoed OK - preventie (gebouw UMAM)	51	7	20	17
Overhead	13	35	17	11
Vervanging noodstroomaggregaat raadhuis		29		
VG OK - overhead (raadhuis, huisv.buitenr, verz, alg VG)	13	6	17	11
Totaal investeringen	18.336	23.362	17.009	21.535

Nieuw beleid

Nieuw beleid en intensiveringen

Onderstaand is er een tabel opgenomen met het nieuw beleid en intensiveringen. Enkele voorstellen voor nieuw beleid starten pas vanaf het begrotingsjaar 2024. Ook zijn er

voorstellen voor nieuw beleid dat in de vorm van een investering worden gerealiseerd. De kapitaallasten voor deze investeringen zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

Het nieuw beleid dat via deze begroting wordt geaccordeerd, wordt door het college in uitvoering genomen. In een enkel geval worden middelen gevraagd voor de uitvoering van beleid dat nog moet worden vastgesteld, Er wordt dan ruimte in de begroting beschikbaar gemaakt die pas kan worden ingezet als het beleid is vastgesteld.

Nieuw beleid en intensiveringen	Programma	Investing	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
			2023	2024	2025	2026
Restyling gemeentelijke website en huisstijl	Bestuur en veiligheid		32			
Raadscommunicatie	Bestuur en veiligheid		55	57	59	62
Operationele uitvoering Zorg en Veiligheid	Bestuur en veiligheid		53	55	58	60
Vervanging oeverbescherming IJsselboulevard	Ruimtelijk domein	Investing		19	19	18
Bevorderen biodiversiteit	Ruimtelijk domein			10	10	11
LED verlichting Stormpolder	Ruimtelijk domein	Investing		10	10	10
Baggeren	Ruimtelijk domein	Investing			33	33
Aanpassing Omloopstoep	Ruimtelijk domein	Investing		8	7	7
Uitvoering Duurzaamheidsagenda	Ruimtelijk domein		141	138		
Uitvoering Woonvisie	Ruimtelijk domein		50	35		
Opstellen omgevingsvisie	Ruimtelijk domein		50			
Kwaliteitsverbetering plantvakken Nieuwe Tiendweg	Ruimtelijk domein			135		
Groenonderhoud gedeeltelijk kwaliteit A	Ruimtelijk domein			190	195	200
Sport, bewegen en gezondheid	Maatschappelijk domein		40	70	72	74
Verhoging bijdrage Lokale Omroep Krimpen	Maatschappelijk domein			45	10	10
Onderzoek mogelijkheden invoering Rotterdampas	Maatschappelijk domein			10		
Verbetering kwaliteit en duurzaamheid zwembad	Maatschappelijk domein	Investing			74	73
Digitaalhuis bibliotheek	Maatschappelijk domein		71			
Cultuurprogramma De Tuyter uitbreiden	Maatschappelijk domein		25	26	26	27
Verbetering bedrijfsvoering De Tuyter	Maatschappelijk domein		65			
Ondersteuning inclusieve samenleving - aanjaagbudget	Sociaal domein		10			
Ondersteuning inclusieve samenleving - activiteitenbudget	Sociaal domein		20	21	21	22
Vangnetwerken	Sociaal domein		17	17	17	18
Welzijn op recept	Sociaal domein		22	22	23	23
Toekomstbestendige zorg en welzijn (langer thuiswonen)	Sociaal domein		25	26	26	27
Casusregie inburgering intensiveren	Sociaal domein		85	88	92	96
Social Return on Investment (SROI)	Sociaal domein		10	10	11	11
Formatieve ontwikkeling organisatie	Middelen		100	400	416	433
Formatieve ontwikkeling organisatie projectbasis	Middelen		400			
Totaal			1.271	1.391	1.178	1.213

Reserves en voorzieningen

Reserves

De reserves vormen het eigen vermogen van de gemeente. Over de reserves wordt geen rente berekend. Daarom heeft aanwending geen gevolgen voor de rentelasten of -baten in de begroting. Het mogelijk waardeverlies door niet toevoegen van inflatie aan de reserves is zeer beperkt.

Alle reservemutaties lopen via de programma's en zijn per programma toegelicht. De mutaties per reserve zijn in onderstaande tabel weergegeven.

De totaal mutaties reserves 2023 is hoger dan het gepresenteerde bedrag aan mutaties in het meerjarenoverzicht van de reserves. Dit komt omdat het voorlopig begrotingssaldo van 2022 (€ 2.015.000) is toegevoegd aan de nieuw gevormde bestemmingsreserve energiearmoede.

Overzicht reserves	1-1-2023	Mutaties 2023	1-1-2024	Mutaties 2024	1-1-2025	Mutaties 2025	1-1-2026	Mutaties 2026	1-1-2027
Algemene reserves									
Algemene Dienst	6.977	-	6.977	-	6.977	-	6.977	-	6.977
Grondexploitatie	5.793	-300	5.493	-300	5.193	-300	4.893	-294	4.599
Vrije reserve	946	-583	363	-138	226	-	226	-	226
Totaal algemene reserves	13.716	-883	12.833	-438	12.396	-300	12.096	-294	11.802
Bestemmingsreserves									
Eneco	8.200	-100	8.100	-100	8.000	-	8.000	-	8.000
Overrente	1.451	-207	1.245	-181	1.063	-164	900	-146	754
Maatschappelijke voorzieningen	3.326	-	3.326	-	3.326	-	3.326	-	3.326
Maatschapp vastgoed (inclusief onderwijshuisvesting)	1.570	-	1.570	-	1.570	-	1.570	-	1.570
Afschrijving Grote Kruising	15.123	-605	14.518	-605	13.913	-605	13.308	-605	12.703
Afschrijvingen Maatschappelijk nut	1.428	1.558	2.986	1.281	4.267	1.105	5.372	1.022	6.394
Energiearmoede	2.015	-	2.015	-	2.015	-	2.015	-	2.015
Afschrijving riolering fase 1 Oud Krimpen	434	-11	423	-11	412	-11	402	-11	391
Totaal bestemmingsreserves	33.547	636	34.183	384	34.566	326	34.892	260	35.152
Egalisatiereserves									
Reiniging	8	-	8	-	8	-	8	-	8
Riolering	251	-	251	-	251	-	251	-	251
Omgevingsvergunningen	487	100	588	-369	219	-219	-0	-	-0
Totaal egalisatiereserves	746	100	847	-369	478	-219	259	0	259
Totaal reserves	48.009	-147	47.863	-423	47.440	-193	47.247	-34	47.213

Structurele reservemutaties

In het overzicht incidentele baten en lasten zijn de incidentele reservemutaties opgenomen. Het totaaloverzicht van de structurele reservemutaties is in de volgende tabel weergegeven.

PRG	Structurele reservemutaties	Reserve	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
3	Afschrijving GK	BR afschrijving Grote Kruising	-605	-605	-605	-605
1	Egalisatie opbrengst omgevingsvergunningen	Egalisatie omgevingsvergunning	100	-369	-219	
1	Afschrijving riolering klimaatadaptatie	BR afschrijving riolering	-11	-11	-11	-11
	Vrijval obv rentevoordeel	Overrente	-207	-181	-164	-146
	Totaal structurele reservemutaties		-722	-1.166	-998	-762

Mutaties reserves 2023

Een overzicht met alle reservemutaties voor het jaar 2023 is in de volgende tabel weergegeven.

Mutaties reserves 2023	Mutatie	Programma
Algemene reserves		
Algemene Dienst		
Grondexploitatie	-300	Programma 2
Vrije reserve		
Restyling website en huisstijl	-32	Programma 1
Detailhandelsvisie	-10	Programma 3
Duurzaamheidsagenda	-141	Overhead
Inhuur personeel projecten	-400	Overhead
Totaal algemene reserves	-883	
Bestemmingsreserves		
Eneco		
Subsidies verduurzaming gebouwde omgeving	-100	Programma 2
Overrente		
Vrijval op basis van rentevoordeel	-207	Niet programma gerelateerd
Afschrijving grote kruising		
Afschrijving investering grote kruising	-605	Programma 2
Afschrijvingen Maatschappelijk Nut		
Storting saldo budgetten openbare ruimte	1.558	Programma 2
Afschrijving klimaatadaptatie Oud Krimpen fase 1		
Afschrijving klimaatadaptatie Oud Krimpen fase 1	-11	Programma 2
Totaal bestemmingsreserves	636	
Egalisatiereserves		
Omgevingsvergunningen		
Storting saldo leges omgevingsvergunningen	100	Programma 7
Totaal egalisatiereserves	100	
Totaal mutaties reserves 2023	-147	

Voorzieningen

De voorzieningen zijn een onderdeel van het vreemd vermogen van de gemeente. De toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de exploitatie en zijn op de betreffende programma's als lasten opgenomen. Aanwendungen van de voorzieningen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en zijn niet zichtbaar in de lasten op programma's, omdat het balansmutaties zijn.

Overzicht voorzieningen	1-1-2023	mutaties	1-1-2024	mutaties	1-1-2025	mutaties	1-1-2026	mutaties	1-1-2027
Voorzieningen met relatie tarieven									
Rioleringen	5.478	-1.135	4.343	-295	4.049	188	4.236	-663	3.573
Totaal voorzieningen met relatie tarieven	5.478	-1.135	4.343	-295	4.049	188	4.236	-663	3.573
Voorzieningen voor onderhoud									
Onderhoud Kapitaalgoederen	1.036	-301	735	-65	671	149	820	-154	666
Totaal voorzieningen voor onderhoud	1.036	-301	736	-65	671	149	820	-154	666
Voorzieningen voor onzekere verplichtingen									
Dubieuze debiteuren	559	-	559	-	559	-	559	-	559
Pensioenvoorziening wethouders	3.349	-	3.349	-	3.349	-	3.349	-	3.349
Verliesvoorziening Grex Veld en Beemd	48	-48	-	-	-	-	-	-	-
Verliesvoorziening Werf aan de IJssel	83	-	83	-	83	-83	-	-	-
Verliesvoorziening Centrum-Zuid	1.088	-	1.088	-	1.088	-1.088	-	-	-
Totaal voorzieningen voor onzekere verplichtingen	5.128	-48	5.080	0	5.080	-1.172	3.908	0	3.908
Voorzieningen derdengelden									
Spaarsaldi Hypotheek Totaal Plan	1.026	23	1.049	28	1.077	21	1.097	-16	1.082
Totaal voorzieningen derdengelden	1.026	23	1.049	28	1.077	21	1.097	-16	1.082
Totaal voorzieningen	12.668	-1.460	11.208	-331	10.876	-815	10.061	-832	9.229

Incidenteel / structureel

Incidentele baten en lasten

Bij de beoordeling of een raming structureel of incidenteel is, gaat het om het principe of de raming voortvloeit uit de normale bedrijfsvoering. Als dat zo is, dan is de raming structureel. Binnen de normale bedrijfsvoering kan het voorkomen, dat er in het ene jaar geen of nauwelijks lasten voor een bepaald onderdeel zijn (verkiezingen), terwijl dat in het andere jaar wel zo is. Ook kunnen er in een bepaald jaar hogere lasten (bijvoorbeeld extra kosten representatie) of baten (bijvoorbeeld leges omgevingsvergunningen) zijn. In al deze gevallen zal dan toch sprake zijn van structurele baten en lasten, omdat ze voortvloeien uit de normale bedrijfsvoering. Wanneer we dit uitgangspunt hanteren, is slechts sprake van incidentele baten en lasten in de volgende situaties:

- Nieuwe baten en/of lasten die zich maximaal drie jaar voordoen;
- Exploitatieverliezen;
- Mogelijke effecten van het afstoten van activa en/of het doen van extra afschrijvingen;
- Beschikkingen over en stortingen in de (algemene) reserves;

- Winstafdrachten en/of verliesbijdragen van/aan het grondbedrijf;
- Verrekeningen van oude jaren.

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn de reservemutaties weergegeven bij de betreffende incidentele posten. Tevens bevat het overzicht de incidentele posten van nieuw beleid, zodat een volledig en realistisch beeld ontstaat van alle incidentele baten en lasten die voor de komende jaren worden voorzien.

Incidentele posten inclusief mutaties reserves	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma 2 Ruimtelijk domein								
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	1.527		1.249		1.072		988	
Dekking nieuw beleid duurzaamheidsagenda		-141		-138				
Programma 3 Maatschappelijk domein								
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	31		32		33		34	
Overhead								
Dekking nieuw beleid restyling website & huisstijl		-32						
Dekking nieuw beleid formatieve ontwik incidenten		-400						
Totaal	1.558	573	1.281	138	1.105		1.022	

Structureel en reëel evenwicht

Het bestaande begrip "evenwicht" wordt nader toegelicht in de Gemeentewet. De toezichthouder toetst of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Met het begrip "structureel evenwicht" wordt nadrukkelijk bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen. Daarbij dienen de begrotingen en meerjarenramingen volledig te zijn.

Het overzicht van incidentele baten en lasten is van essentieel belang voor het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht. Voor een juist beeld van de budgettaire positie worden de incidentele componenten uit het saldo geëlimineerd. De begroting voldoet vanaf 2023 aan het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht: de structurele lasten worden volledig gedekt door structurele baten.

Structureel evenwicht	Begroting 2023	Meerjarenraming		
		2024	2025	2026
Lasten				
Incidentele lasten				
Incidentele reservemutaties	1.558	1.281	1.105	1.022
Structurele lasten	90.945	89.599	91.354	93.295
Baten				
Incidentele baten				
Incidentele reservemutaties	573	138		
Structurele baten	91.942	92.359	93.578	90.979
Structureel resultaat	997	2.760	2.224	-2.315

Financiering

Financiering

De gemeente Krimpen aan den IJssel maakt uitsluitend gebruik van totaalfinanciering. Dit wil zeggen dat bij het aantrekken van leningen wordt gekeken naar de totale financieringsbehoefte. Er wordt dus niet voor specifieke investeringen/projecten geleend. De leningenportefeuille is de afgelopen jaren kleiner geworden door reguliere aflossingen, waarvoor geen herfinanciering nodig was vanwege de ontvangst van de Enecogelden in 2020.

In deze meerjarenbegroting is op basis van een liquiditeitenprognose rekening gehouden met nieuwe leningen in 2023 en 2025, beide voor € 20 miljoen, tegen een verondersteld rentepercentage van 1,5%. Deze leningen zijn noodzakelijk vanwege de omvang van geplande investeringen voor met name de uitvoering van het IHP en in de buitenruimte.

De nieuwe leningen leiden tot wijziging van financiële kengetallen, met name de solvabiliteit en de netto schuldquote. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing zijn deze kengetallen en de duiding opgenomen. De (verplichte) berekeningen van onder andere het rente omslagpercentage en de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de paragraaf Financiering.

EMU-saldo en balansprognose

Balansprognose

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is er in de vernieuwing BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Bijgaand wordt de balansprognose voor de komende 4 jaar weergegeven.

Balansprognose	1-1-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Immateriele vaste activa	0	0	0	0	0
Materiele vaste activa	84.657	94.255	97.887	98.750	100.896
Financiële vaste activa	16.331	16.007	15.248	14.554	13.853
Voorraden	5.024	5.024	5.024	5.024	5.024
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	9.000	12.473	8.800	25.555	17.009
Liquide middelen	0	681	0	685	700
Overlopende activa	2.400	2.700	2.800	2.800	2.800
Activa	117.412	131.140	129.759	147.368	140.282
Eigen vermogen	50.823	50.688	51.882	52.807	49.436
Voorzieningen	10.960	9.993	9.911	10.265	10.265
Vaste schulden	43.458	60.759	57.511	74.596	70.881
Vlottende schulden	7.171	4.700	5.455	4.700	4.700
Overlopende passiva	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Passiva	117.412	131.140	129.759	147.368	140.282

EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo vindt plaats op kasbasis. Omdat gemeenten echter een gemodificeerd baten- en lastenstelsel hanteren en daar dus ook op sturen, krijgt het EMU-saldo in de begrotings- en verantwoordingscyclus niet de gewenste aandacht. Het EMU-saldo kan uit de balansprognose worden afgeleid als het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden, ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Berekend EMU-saldo	-6.565	-10.699	-2.520	416	-5.518

